

zi+

ZPRÁVY
A INFORMACE
ČKAIT



5/2018

**BIM a digitalizace stavebnictví
Konec písemných nabídek na veřejné zakázky
Norma pro dveře a okna nesplnila očekávání odborníků
Most nemá být dvouhlavým teletem
Představujeme oblast Brno**

Obsah

Pozvánka na valné hromady oblastí ČKAIT	3
Začíná VII. běh celoživotního vzdělávání	3
Pocta československé architektury a stavitelství	4
DIGITALIZACE STAVEBNICTVÍ	
Vládní koncepce BIM – rok po jejím schválení	6
Nové sídlo NKÚ se projektuje v BIM	9
Třinec realizuje tělocvičnu v BIM	10
Robot českých studentů uklidí staveniště	11
Digitalizace stavebnictví v Maďarsku	12
Osvědčení o autorizaci a podávání nabídek	12
NEN = konec písemných nabídek na veřejné zakázky	13
NEKROLOG	
Prof. Ing. Jiří Kratochvíl, DrSc.	15
PRÁVNÍ PŘEDPISY	
Rekodifikace stavebního práva potřetí	16
Závěr materiálu o rekodifikaci pro vládu ČR	16
Pohled předkladatele na návrh zákona o stavebních výrobcích	19
Norma pro okna a dveře nesplnila očekávání odborníků	21
Novela vodního zákona	23
Jak se mění daň z příjmů za rok 2018	24



04 Cenu Jože Plečnika si odneslo 15 stavebních inženýrů



06 U veřejných zakázek bude BIM povinný již od roku 2022



28 Železniční most má dva vlastníky a jednu památkovou ochranu



38 Posunutí kaple v Letkovicích je ukázkou technického umění

Mění se vyhláška o PD dopravních staveb	26
DVD Dopravní stavby 2018	26

ČINNOST KOMORY

Pozvánka na akce pořádané Komorou	27
Havárie jako v Janově je v ČR téměř vyloučena	28
Most nemá být dvouhlavým teletem	29
Nedostatek financí na opravy mostů	30
Aktiv Statika reaguje na otázky současnosti	31
Technická komise připomínkuje normy	32
Požární bezpečnost staveb	33
Profesní informační systém ČKAIT	33
Pracovní skupina pro EPBD II při ČKAIT	34
Pozice městského inženýra	35

Z OBLASTÍ ČKAIT

Představujeme oblast Brno	36
Kaple v Letkovicích se posunula o tři metry	38
11. setkání na hranici ve Velkých Losinách	39
Exkurze za technickými zázraky švýcarské železnice	39
Zpráva z konference Zakladanie stavieb 2018	39
Národní soutěž stavebních průmyslovek	40

TITULNÍ STRANA

LIKO-Noe ve Slavkově ukazuje, jak by kanceláře mohly vypadat v budoucnosti. Budova pracuje pouze s energiemi z přírodních zdrojů a účelně hospodář s dešťovou vodou. (foto: Jan Morbacher, LIKO-S a.s.)

Nic nelze obelhat, podzim je tady, letos však jako kdyby se nechal létem přelstít a dlouho ani o sobě nechce dát vědět. Na události byly měsíce září i říjen hodně bohaté. V nadsázce říkám, že bych potřeboval za sebe ještě dva klony. „Tak nemusíš být všude!“ Je to pravda. Přestože na mnoho akcí chodí další členové představenstva, stejně nestihám.

Vrátil jsem se z Neapole, v Neapolském zálivu bylo krásně, ale též jsem viděl, jak by časem mohla vypadat Praha při uplatnění pražských stavebních předpisů. Bude mít možná ještě větší hustotu na hektar, než je v Neapoli. Developeři budou spokojeni, jenom si nejsem jist, zda budou spokojeni bydlící v oněch bytech s tmavými kouty.

Na druhou stranu, když vidím ceny za byt v Praze, jsem klidný – nemyslím totiž, že by se do ní přistěhovalo osm set tisíc lidí.

Rozeběhla se rekodifikace povolování staveb. Hospodářská komora ČR se toho chopila a my? Budeme se snažit ochránit jediný článek ve výstavbě, který je odpovědný – autorizovanou osobu. Všichni, kteří mají mnoho nápadů, jak zjednodušit povolování staveb, přehlížejí, že skutečně jedinou osobou, která je odpovědná od samého začátku až po dokončení stavby, je autorizovaná osoba. Jestli měl pan Dlouhý o nás prohlásit: „Oni jsou jenom na začátku, malým podílem,“ je vidět, že naprosto neví, v čem to stavitelství spočívá. Všichni vidí jenom „prachy“. Jsem již dost starý na to, abych všechny nápady na zjednodušení vnímal katastroficky. Pan doktor Hegenbart vypráví, jak se stavební zákon č. 50 z roku 1976, mimochodem na Slovensku stále používaný s mnoha úpravami, navrhoval dlouhých devět let. Když byl předložen do vlády, někdo namítl: „Ten je moc kapitalistický, viděla to Moskva?“ Přeloženou verzi odvezli do Moskvy, čtrnáct dní pochodili a vodky popili i bylo jim povoleno. Naše „samostatná“ vláda se poté rozhodla zákon schválit.

Vrátím se k naší činnosti. Na Fakultě stavební byla otevřena za účasti rektora a děkana Fakulty stavební ČVUT v Praze výstava ke stému výročí Republiky česko-slovenské. Výstava je to pěkná, vypovídající o umu českého i slovenského stavitelství. V anketě veřejnosti vyhrál Ještěd, což jsem i očekával. Již jsem několikrát říkal, že jest to stavba, kde forma i užití velkého souladu doznalo.

Byl jsem pozván na sympozium Green Way Day 2018, pořádané Společností pro techniku prostředí. Kolega Petlach umí, sympozium bylo velmi zajímavé a přednášky byly nabitý novinkami. Vzhledem k tomu, že nejen prací živ je člověk, večer se ocenili předáním medailí, následně si zatančili, zkrátka byl to velmi příjemný večer v Autoklubu ČR. Při svém úvodním slově na zahájení sympozia jsem měl reminiscenci místa samého, neboť jsme na něm s profesorem Kabelem exprezidentu Klausovi kdysi vysvětlovali, že jeho název konference Nulová spotřeba budov – bruselský zázrak, nebo nesmysl, je zcela mylná. Nebyl tehdy rád, ale postříhl jsem, že Pavel Sedláček, známý to rocker, a pan Jakl byli spokojeni, jak to pan prezident tomu Bruselu nandal. Na sympoziu byla pro mne nová ještě jedna informace – firma Janka Radotín bude za čtyři roky moci oslavit stopadesáté výročí od svého založení panem Jankem. Žádná zkratka, ale jméno zakladatele se udrželo celou dobu, i když muselo projít vlastnickými změnami. Držím palce, ať mohou nadále pokračovat.

Nesmím zapomenout na první říjnový týden, ten byl slovy mého vnuka „hustý“. Vše začalo v pondělí večer 1. října ve Španělském sále. Naši Komoru oslovil Ing. Ivanov, zda bychom nechtěli ocenit patnáct významných osob starších šedesáti pěti let z našich řad. Najmenovali jsme je, já měl předat laureátům ocenění. Panoval tam dost velký zmatek, ale my byli pozváni, a tak se nesluší moc kritizovat. Jenom mne mrzelo, že někteří účastníci neprojevili dostatek pochopení a žili opět dojmem, že jsme odstrčeni a dominují architekti. Musím k tomu dodat, že ČKA vůbec nebyla oslovena.

Úterý 2. října, Mánes, večer opět plný architektů a mezi nimi běžela obrazovka se sty československými stavbami; film je zajímavý a myslím, že jej bude možné promítat na lednových valných hromadách.

Středa 3. října, Stavba roku v Betlémské kapli, skoro standardní, dlouhý program. Neustále hledáme – i my jako jeden z vypisovatelů – jak celou soutěž zatraktivnit, chceme totiž dostat vítěze krajských soutěží do hry. Zatím se nám moc nevede. Jednání s paní Vildumetzovou, předsedkyní Asociace krajů ČR, nikam nedospělo.

Poté přišel čtvrtek 4. října, byl jsem spolu s dalšími pozván německými inženýry na oslavy konané na Velvyslanectví Spolkové republiky Německo. Setkání bylo noblesní, hodně proslovů, pozdravení s prezidentem Durynské inženýrské komory. Nechybělo překvapení, jako například grilování 36 metrů dlouhé klobásy. Uznáte, že když jsem měl den poté, pátek, jen pro sebe, byl jsem rád.

V dalším týdnu se konalo v Ostravě jednání nad plánem Rady pro podporu rozvoje profese. Jindra Pater s ním měl hodně práce, ještě více paní Jarcovjáková. Škoda, že nebyl čas na rozsáhlejší debatu. Mám vůbec pocit, že je nutné zahájit intenzivnější diskusi se všemi členy, jak dostat více informací k jednotlivým AO. Komora vydává a připravuje velké množství výborných pomůcek, ale když se podívám na sledovanost, stále je pouze desetiprocentní. Trápí mne to a rád bych takovou debatu rozběhl. Možná, že by byl řešením

8. 1.
Hradec Králové9. 1.
Jihlava10. 1.
Plzeň14. 1.
Ústí nad Labem15. 1.
Praha16. 1.
České Budějovice17. 1.
Pardubice21. 1.
Ostrava22. 1.
Olomouc23. 1.
Zlín24. 1.
Brno30. 1.
Karlovy Vary31. 1.
Liberec

PŘIJĎTE V LEDNU 2019 NA VALNÉ HROMADY OBLASTÍ ČKAIT!

Pro své členy vydává Česká komora
autorizovaných inženýrů
a techniků činných ve výstavbě.

Vychází pětikrát ročně.
Pro členy ČKAIT zdarma.
Náklad: 29 650 výtisků
Datum vydání: 10. 12. 2018

Redakční rada:

- **Ing. Radim Loukota**
předseda redakční rady,
člen Představenstva ČKAIT
- **Ing. Svatopluk Zídek**
místopředseda redakční rady,
předseda oblasti ČKAIT Karlovy Vary,
člen Představenstva ČKAIT
- **Marie Báčová**
odborná poradkyně předsedy ČKAIT,
kancelář ČKAIT Praha
- **Ing. Milan Havliš**
předseda oblasti ČKAIT Hradec Králové
- **Ing. Dominika Hejduková**
vedoucí Střediska vzdělávání
a informací ČKAIT
- **Ing. Hedvika Klepáčková**
vedoucí Legislativně právního
střediska ČKAIT
- **Ing. Daniel Lemák, Ph.D.**
oblast ČKAIT Olomouc, statik
- **Ing. Miroslav Loutocký**
Regionální kancelář ČKAIT Brno
- **Doc. Ing. Karel Papež, CSc.**
oblast ČKAIT Praha
- **Ing. Jindřich Pater**
místopředseda ČKAIT,
předseda Ediční rady ČKAIT
a předseda Rady pro podporu rozvoje
profese ČKAIT, oblast ČKAIT Ostrava
- **Ing. Jaroslav Valkovič**
oblast ČKAIT Zlín
- **Ing. Renata Zdražilová, Ph.D.**
oblast ČKAIT Ostrava,
členka Představenstva ČKAIT

Šéfredaktorka: Ing. Markéta Kohoutová

Redakce: ČKAIT, Sokolská 1498/15,
120 00 Praha 2
tel.: 227 090 111 (Milena Smilková)

Layout: EXPO DATA spol. s r.o.

Ilustrace: Eliška Čermáková

Sazba: MgA. Ivana Dudková

Jazyková redakce: Gabriela Nápravníková,
EXPO DATA spol. s r.o.

Zi ČKAIT č. 1/2019

Termíny příspěvků: 15. 1. 2019

Termín vydání: 11. 3. 2019

Příspěvky posílejte na:

Ing. Markéta Kohoutová, tel.: 773 222 338,
kohoutova@esb-magazin.cz

Tisk: Moraviapress a.s.,
U Póny 3061, 690 02 Břeclav

Vydavatel: INFORMAČNÍ CENTRUM ČKAIT s.r.o.
Sokolská 1498/15, 120 00 Praha 2
www.ice-ckait.cz
IČ: 25930028

MK ČR E 15660, ISSN 1804-7025 (ČKAIT)

i nápad vstoupit na sociální síť, jako je Twitter. Vidím, že moje generace, která nadále více využívá tištěného textu, se dostává do defenzivy, naopak mladší generace, která využívá digitálního výstupu, snad nemá čas; ještě horší by bylo, kdyby neměla zájem. Jsem zvědavý, jak to dopadne.

Ostravská oblast byla pořadatelem další akce, Setkání na hranici, opětovné poděkování patří paní Jarcovjácové i Svatopluku Bijokovi. Měl jsem tentokrát čas a byl jsem tomu rád, potkal jsem se s profesorem Benkem, předsedou Slovenské komory stavebních inženýrů, probrali jsme vzájemné uznávání autorizace školství a vzdělávání, Svatopluk Zídek otevřel otázku společného časopisu Stavebnictví.

V sobotu jsme navštívili Dolní Moravu, kde se nám dostalo od autorů Stezky v oblacích velmi zajímavé přednášky. Nakonec i počasí nám přálo a po ranní mlze se proklubalo ven sluníčko, Králický Sněžník se ukázal v plné parádě. Když jsme se vraceli domů, jeli jsme přes hráz přehrady Pastviny; byl to smutný pohled na téměř prázdnou nádrž, bohužel tomu není jinak ani na jiných nádržích.

Nastupující zastupitelstva s Piráty začínají razit jednoznačně digitalizaci státní správy. Nic proti tomu, ale když jsem slyšel, že provázanost jednotlivých softwarů je na velmi slabé úrovni, čeká je hodně práce. Vedle toho, jak roste životní úroveň a zároveň se prodlužuje věk, musí i digitálně neznalí nalézt přívětivé prostředí pro vyřizování žádostí na úřadech.

Chci se omluvit všem, kterých se dotklo v minulém úvodníku mé vyjádření o navyšování důchodů. Vůbec jsem neměl na mysli, že by senioři neměli mít důstojný život, i já patřím mezi seniory, jenom jsem chtěl upozornit na populismus této vlády. Kde na všechny sliby vezme peníze? Možná, že od solárních baronů anebo upraví penze důstojníků STB a bývalých funkcionářů KSČ. Zatím jenom zjistili, že na Ministerstvu financí není doklad o přehnaném odškodnění církvím, tedy také jednoho ze zdrojů peněz.

Nezdá se vám, že se pomalu z debat odstraňuje dialog, a že je ze strany vrcholných představitelů veden pouze dlouhý monolog? Bohužel ještě k tomu namířený pouze k určité skupině obyvatel. Když si přečtu *Pan prezident navíc na závěr zmínil výbornou myšlenku, že největších zločinů se dopouští ti, co mluví spisovně* (viz článek *Ať celý svět ví, že je Bakala gauner, Zeman to řekl dobře, tvrdí „vyznamenany“ byznysmen Krúpa*, Lidovky.cz ze 17. října 2018), mám divný pocit. Mnozí umí cizí jazyky, ale česky ne. Však kam bychom došli, ještě chtít mluvit srozumitelnou spisovnou češtinou.

Dostal jsem pozvánku na setkání při čiši vína na podporu vzniku Digitální technické mapy České republiky. Jsem jednoznačně pro vznik takového dokladu, jen jsem o podobných plánech slyšel již mnohokrát. V Praze se mělo již mnoho let elektronicky o něco žádat na jednom místě, nebo si na něj dojet, zdůrazňuji – na jednom místě – kde se získají relevantní podklady o technické infrastruktuře. Nadále se již elektronicky za poplatek oslovují jednotliví správci sítí. Pokud by tedy konečně platil záměr vytvořit systematickou a jednotnou správu geografických dat o umístění veškeré technické infrastruktury, budu všemi deseti pro! A pokud budou data poskytována veřejně správě, vlastníkům nemovitostí, projektantům a investorům, budu nadšen. Vždyť by to byla jedna z cest ke komplexnímu digitálnímu povolování staveb. Teď budu trochu škarohlíd: kdopak bude garantem za relevantnost těchto dat, komu dá vláda a parlament onoho Černého Petra? Kolik jen historek mezi námi koluje o vytyčení samotným správcem v terénu, zahájení výkopových prací a následném zjištění o zcela jiném umístění stavby. Snad bude vše jednodušší, jenom nesmíme veškerou zodpovědnost nechat pouze na nás, autorizovaných.

Závěrem ještě pár postřehů. Na aktivu městských inženýrů byla projednána metodická pomůcka s názvem Úloha městského inženýra ve struktuře samosprávy. Chceme podpořit vzájemnou spolupráci se Svazem měst a obcí ČR. Stejně tak bychom našim AO chtěli připravit podklad, jak spolupracovat se stavebními úřady, a také chceme vydat Praktického průvodce stavebního inženýra a technika právem a postavením samosprávy v České republice.

Byl dokončen návrh rozpočtu pro příští rok; představenstvo jej bude schvalovat na listopadovém jednání, aby mohl být předložen březnovému Shromáždění delegátů ČKAIT. Setkáme se s předsedy oblastí a před Vánocemi přijedou na poradě pracovníci oblastních kanceláří. Budou dvě tiskové konference, obě mají být zamyšlením nad údržbou mostních, ale i jiných konstrukcí. Nevím, zda jsme si „objednali“ před tiskovkou uzavření další pražské mostní konstrukce, téměř to tak vypadá. Ohlášené nové pražské zastupitelstvo jistě vše vyřeší. Jsem optimista, vždyť tady máme stále Karlův most. Na závěr skončím tentokrát trochu jinak, krátkou zprávou z tisku.

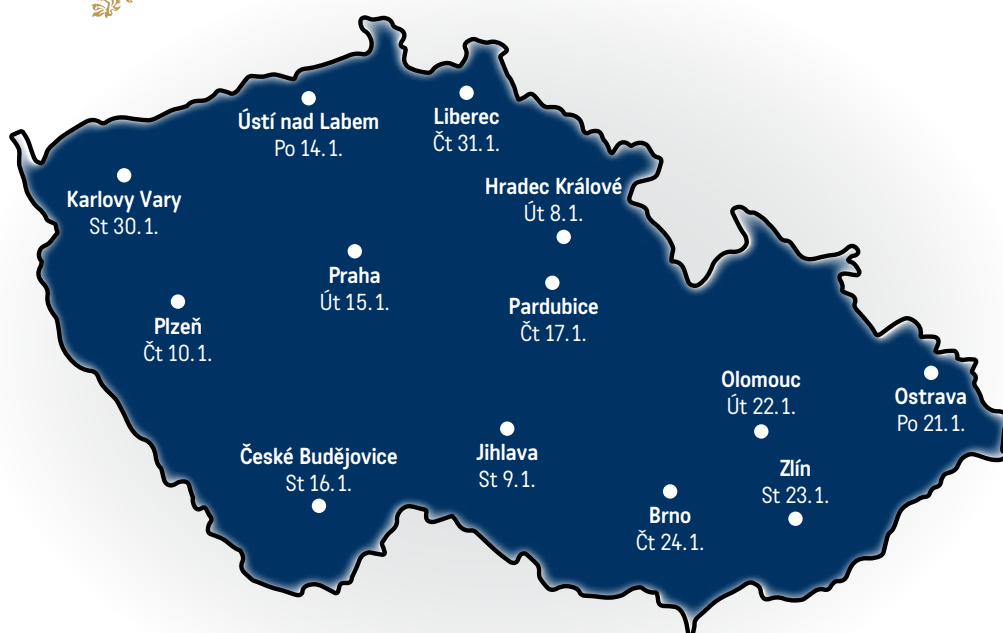
Bruselský prodávač při přepadení prodejny řekl zlodějům, ať si přijdou pro peníze až kolem půl sedmé, že bude v pokladně více peněz. Skutečně přišli, a tak je čekající policisté v civilu sebrali, i když nevěřili vlastním očím. A zase ten Brusel!

Pavel Kráček

Ing. Pavel Kráček
předseda ČKAIT



Přijďte na valné hromady oblastí ČKAIT v roce 2019!



Zajímejte se o činnost své Komory. Získáte informace o její činnosti v roce 2018 i plán aktivit na rok 2019. Dozvíte se o hospodaření Komory i podrobnosti o připravované rekodifikaci stavebního práva. Budete mít možnost se slevou nakoupit odborné publikace vydávané Informačním centrem ČKAIT.

Shromáždění delegátů ČKAIT se koná v Praze 30. března 2019

Začne VII. běh vzdělávání 2019–2021

Pro VII. běh projektu Celoživotního vzdělávání ČKAIT (2019–2021) musí autorizované osoby zvolit způsob vzdělávání, a to kreditní formu nebo formu individuální. Ke kreditnímu programu ČŽV se AO přihlašují e-mailem, písemně nebo osobně u oblastní kanceláře ČKAIT. Autorizovaná osoba může kdykoliv v průběhu cyklu způsob svého vzdělávání změnit nebo se přihlásit k účasti v projektu ČŽV u své oblastní kanceláře ČKAIT.

Co pro autorizované osoby znamená konec VI. celoživotního vzdělávání ČKAIT?

V prosinci 2018 končí VI. běh projektu Celoživotního vzdělávání ČKAIT (2016–2018). S jeho koncem je spojena povinnost autorizovaných osob doložit absolvované vzdělávání. Formuláře registračního listu a čestného prohlášení jsou ke stažení na webu ČKAIT – Celoživotní vzdělávání. Autorizované osoby, které zvolily kreditní formu vzdělávání, mají povinnost získat minimálně dvanáct kreditů během doby trvání běhu, z čehož musí být minimálně dvě vzdělávací akce zaměřené na právní předpisy. Členové Komory, kteří byli autorizováni v průběhu VI. běhu ČŽV, musí doložit alikvotní počet kreditů.

Formuláře o absolvování VI. běhu je nutné doručit na oblastní kancelář do konce roku

Potvrzení o absolvování vzdělávací akce si autorizovaná osoba nechává vyznačovat jejím organizátorem do registračního listu. Jeho kopii musí spolu s čestným prohlášením doručit k 31. prosinci 2018 příslušné oblastní kanceláři ČKAIT.

Při individuální formě si autorizovaná osoba volí vlastní způsob vzdělávání tak, aby zajistila svůj odborný růst. Při této formě vzdělávání je také nutné k 31. prosinci 2018 příslušné oblastní kanceláři doručit čestné prohlášení.

Na základě doručení čestného prohlášení o splnění podmínek projektu Celoživotního vzdělávání ČKAIT bude autorizované osobě vystaveno osvědčení Certifikát odbornosti o absolvování VI. běhu ČŽV ČKAIT na léta 2016–2018 příslušnou oblastní kanceláři. Osvědčení si autorizovaná osoba musí vyzvednout osobně v oblastní kanceláři.

Certifikát odbornosti zvýhodňuje podmínky pojištění

Certifikát odbornosti je dokladem pro klienty o odborné úrovni autorizované osoby, lze jej zařadit mezi dokumentované průkazy integrovaného systému jakosti firmy AO a lze očekávat, že bude v budoucnu vyžadován jako součást kvalifikace ve výběrových řízeních.

V případě škodní události má držitel Certifikátu odbornosti sníženou spoluúčasť z 10 000 Kč na 5000 Kč. Více k pojištění AO naleznete v manuálu k pojištění AO na webu ČKAIT.

Ing. Dominika Hejduková

vedoucí Střediska vzdělávání a informací ČKAIT

www.ckait.cz/celozivotni-vzdelavani

www.ckait.cz – Pojištění AO – Manuál k pojištění autorizovaných osob a postup likvidace škod



Slavnostní předání ve společnosti více než 800 vybraných hostů bylo součástí oslav 100. výročí založení Československa pořádaných mezinárodním festivalem architektury a urbanismu Architecture Week Praha a Správou Pražského hradu.

Pocta československé architektury a stavitelství



V rámci mezinárodního dne architektury byly 1. října 2018 ve Španělském sále Pražského hradu uděleny ceny Jože Plečnika pro významné architekty a stavitele z České a Slovenské republiky.

Cenu z rukou předsedy České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě Ing. Pavla Křečka a Ing. Jána Petřála, 1. podpředsedy Slovenské komory stavebních inžinierov převzaly tyto osobnosti z řad architektů a stavebních inženýrů:

Ing. Miroslav Čermák, CSc.

Fakultu stavební v Brně ukončil v roce 1967. Praxe proběhla v podniku Pozemní stavby v Brně a ve Stavoprojektu Brno. Obhájil disertační práci zaměřenou na rekonstrukci pozemních staveb. Od roku 1991 působil jako ředitel společnosti STAVOPROJEKTA, nyní je zde předsedou představenstva. Řídil tým věnující se regeneraci panelových sídlišť včetně občanských staveb – prioritou byly energetické úspory, dále se věnoval rekonstrukci památek. Vykonával funkci 1. místopředsedy ČKAIT. Byl členem Vědecké rady Fakulty stavební a Vědecké rady VUT v Brně.

Ing. Václav Honzík

V roce 1960 absolvoval Fakultu inženýrského stavitelství ČVUT. Pracoval nejprve ve Škodových závodech, později zde navrhoval rekonstrukce panelových domů (absolvoval postgraduální studium na téma panelové objekty a napsal publikaci Otvory v panelových domech), dále působil ve VPÚ Plzeň, kde zakládal první objekty na pilotách. Od založení vlastní statické kanceláře spolupracuje s ČVUT.

Je spoluautorem patentu pro prefabrikovanou vodotěsnou patku. Spolupracuje na tvorbě norem, je členem profesního aktivu statika a dynamika staveb ČKAIT. Působil aktivně v orgánech ČKAIT.

Ing. Vladimír Janata, CSc.

Po dokončení Stavební fakulty ČVUT zahájil praxi v Hutním projektu Praha. V roce 1990 založil firmu EXCON, specializovanou na statiku a dynamiku ocelových konstrukcí. K významným realizacím patří stožáry a rozhledny pro mobilní operátory a vysoké kotvené stožáry. V posledních letech se zaměřil na prostorové ocelové konstrukce s využitím globálního předpětí, např. zastřešení Sazka arény či lávka v Jaroměři. Spolupracoval také na oceňované konverzi plynojemu Gong a vysoké pece Bolt v Ostravě. Podílí se na tvorbě norem pro ocelové konstrukce.

Ing. Vladimír Kohút

Začínal v bratislavském Stavoprojektu. Od roku 1991 je spojen se společností PRODIS, která se zaměřila na projektování nosných konstrukcí staveb a expertní činnost v oblasti statiky a dynamiky staveb. Věnoval se obnově významných památek. Je konzultantem UNESCO, Památkového úřadu SR a členem ICOMOS. Je autorem řady publikací a držitelem několika ocenění. Externě přednáší na Stavební fakultě a Fakultě architektury STU v Bratislavě.

Doc. Ing. Zdeněk Kutnar, CSc.

Od absolvování Fakulty stavební ČVUT v Praze v roce 1965 působí na ČVUT jako pedagog na této fakultě, od roku 1966 na Ústavu stavitelství FA. Přednáší jak obecné stavitelství, tak speciální partie hydroizolací a konstrukcí staveb – spodní stavba, obvodové pláště a střechy. Stanovil komplexní pravidla jejich návrhů, formuluje také technické normy. Podílí se na navrhování novostaveb i na obnově historických objektů, a to především formou expertních posudků a poradenstvím. Nedávno inicioval založení České hydroizolační společnosti.

Ing. Václav Mach

Po absolvování Fakulty stavební ČVUT pracoval v Armabetonu. Celou další profesní dráhu působil ve Vojenském projektovém ústavu v Praze a VPIÚ DECO PRAHA. Podílel se na umístění desítek mostů na dálnicích – např. most Podolí či ocelová lávka Kočičí oči. Spolupracoval na vývoji segmentových mostů budovaných na skruži. Projektoval konstrukci stanice metra Dejvická, vodojemy atd. Je spoluautorem čtyř patentů. Podílel se na obnovení činnosti ČSSI a SIA a tvorbě norem. Je spoluzakladatelem ČKAIT a jejím prvním předsedou (1992–2008). Za svou práci dostal řadu ocenění.

Ing. Miloš Nevický, Ph.D.

Podílel se na realizacích průmyslových staveb a výzkumu nových technologií výstavby. Byl ředitelem podniku Hutní stavby, pracoval na ředitelství Průmyslového stavitelství a jako ředitel Výzkumně-vývojového ústavu průmyslových staveb a IQ Servis, odkud odešel na Stavební fakultu TU v Košicích. Od roku 1995 pracoval jako ředitel Sekce veřejných prací na ministerstvu. Od roku 1996 aktivně působil v orgánech SKSI.

prof. Ing. Miloslav Pavlík, CSc.

Po studiu na Fakultě stavební ČVUT v Praze pracoval v Projektovém ústavu hl. města Prahy (K. Prager). Od roku 1985 vedl ateliér vývoje a typizace. Spolupracoval na Tančícím domě, areálu Hvězda i Českém domu v Malmö. Vedl katedru pozemního stavitelství a byl prorektorem na TUL v Liberci, od roku 1999 vedl Ústav stavitelství na FA ČVUT v Praze a působil jako prorektor pro investiční činnost. Věnoval se rovněž výzkumu a vývoji, je autorem monografie České inženýrské stavby, členem ČKAIT, autorizovaným inspektorem, působil jako prezident ČSSI.

Ing. Jan Procházka

Vystudoval ČVUT obor konstrukce a dopravní stavby. V roce 1977 nastoupil do Pragoprojektu v Karlových Varech, kde projektoval spřažené ocelobetonové mosty. Pracoval v Iráku (most přes Eufrat) i v iráckém Kurdistánu. Založil společnost PONTIKA, zaměřenou na dopravní stavby. Navrhl 9 monolitických předpjatých mostů na severním obchvatu Chebu a desítky dalších silničních i železničních mostů a lávek. Zúčastnil se vyhledávací studie návrhu hedvábné stezky (dálnice Čína – Francie) a supervize dopravních staveb v Ázerbájdžánu.

prof. Ing. Václav Rojik, DrSc.

V roce 1952 ukončil Fakultu stavební ČVUT, působil jako pedagog, proděkan a vedoucí Katedry konstrukcí pozemních staveb na FSv ČVUT, externě vyučoval na AVU. Založil a rozvíjel předmět Konstrukční systémy budov a do práce katedry zavedl metody kvantitativní analýzy z hlediska statiky a stavební fyziky. Statik, projektant, soudní

znalec, vědecko-výzkumný pracovník, autorizovaný inspektor, autor šesti publikací, desítek patentů a užitných vzorů. Zároveň jednatel kanceláře INCORO.

Ing. Bohumil Rusek

Vystudoval Fakultu architektury a pozemního stavitelství ČVUT v Praze. Poté nastoupil jako statik do Stavoprojektu Hradec Králové. Spolupracoval na návrhu železobetonové monolitické konstrukce hradeckého hotelu Černigov, či Kulturního domu v Ústí nad Orlicí i centra ALDIS v Hradci Králové. Vypracoval více než 550 znaleckých posudků (stavby obytné, průmyslové a zemědělské se zvláštní specializací statika nosných konstrukcí a zakládání a v oboru ekonomie). Člen ČSSI v Hradci Králové a ČKAIT (první přednosta OK ČKAIT, působil též ve Vědecké radě FSv ČVUT Praha).

Ing. Vlastimil Šedo, CSc.

Vystudoval obor inženýrské stavitelství na ČVUT v roce 1951 a nastoupil do Krajského projektového ústavu v Liberci. Po necelém roce nastoupil do Stavoprojektu Liberec jako statik a následně jako hlavní inženýr organizace. Později se stal vedoucím ateliéru A4 s odpovědností za přípravu podkladů pro bytovou výstavbu v oblasti Liberec, Jablonec nad Nisou, Děčín a Teplice, ale i na Slovensku. Projektoval i zimní stadiony či větrné elektrárny apod. Habilitoval v oboru předpjatého betonu a jeho chování při ztrátě předpětí. Stále je členem ČSSI a ČKAIT.

Ing. Věra Šedová

Vystudovala ČVUT v Praze na Fakultě architektury a pozemního stavitelství v roce 1957. Po škole nastoupila jako profesorka odborných předmětů na Střední průmyslové škole v Liberci. Vyučovala především betonové, dřevěné a ocelové konstrukce. Jejím životním partnerem se stal Vlastimil Šedo, s nímž měla dvě děti. Pracovali společně na mnoha projektech. Byla aktivní v ČSVTS a od roku 1971 i v ČSSI.

Ing. Ivan Štětina

V roce 1971 absolvoval Fakultu stavební ČVUT v Praze, v téže roce nastoupil do firmy Silnice, n. p., České Budějovice, závod Prachatice. Poté pracoval jako stavbyvedoucí na stavbách silnic. Na přelomu 90. let působil jako výrobní náměstek ředitele závodu a později jako zástupce ředitele pro stavební výrobu závodu Prachatice firmy STRABAG, u níž později deset let působil jako ředitel oblasti západ. Podílel se na realizaci dopravních a mostních staveb a na výstavbě stovek kilometrů silnic hlavně v Jihočeském kraji. Je členem ČKAIT.

Ing. Michael Trnka, CSc.

Absolvoval Fakultu stavební ČVUT, poté byl zaměstnán v Železničním stavitelství Praha, dále v Energoprojektu a podniku ŠKODA. Externě působil na Fakultě stavební ČVUT. Vedl projekty ocelových konstrukcí elektráren, řešil železniční most u Katovic. Úspěšně se podílel rovněž na projektech ocelových konstrukcí staveb (rekonstrukce ČSOB Na Poříčí, výtah ve Staroměstské radnici, lávka v Berouně atd.). Věnoval se i výzkumu a vývoji. Je členem Inženýrské akademie ČR, České společnosti pro mechaniku, ČSSI a ČKAIT, kde vykonával řadu funkcí.

Ing. Radek Hnízdil, Ph.D.

ředitel Kanceláře ČKAIT



U veřejných zakázek bude BIM povinný již od roku 2022. Přesto byly takto zadávány jen dva projekty. (zdroj: www.koncepceBIM.cz)

Vládní koncepce BIM – rok po jejím schválení

Od roku 2022 budou muset být všechny nadlimitní veřejné zakázky financované z veřejných rozpočtů zadávány v režimu BIM. Je proto nutné, co nejvíce šířit informovanost celého stavebního sektoru. Zbývá jen 13 čtvrtletí a veřejných zakázek v BIM je jak šafránu.

V září 2017 vláda svým usnesením č. 682 schválila dokument nazvaný Koncepce zavádění metody BIM v ČR (dále jen Koncepce BIM v ČR). Hlavním gestorem tohoto úkolu bylo určeno Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO), které realizaci převážné většiny z 38 odborných opatření z uvedeného vládního usnesení pověřilo prostřednictvím Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (ÚNMZ) Českou agenturu pro standardizaci (ČAS). V následujícím článku si zrekapitulujeme, co se již z pohledu vedení Odboru koncepce BIM agentury ČAS povedlo za první tři čtvrtletí udělat.

Vize a mise

Prvním krokem realizace Koncepce BIM v ČR, což je intenzivní projekt na čtyři roky, je určení vize a z ní vyplývající mise. Jinými slovy – v souladu se selským rozumem si definovat: Co je cílem? Jak se k němu dostanu? Častým důvodem selhání projektů bývá právě podcenění a nedostatečně komunikovaná vize a mise. A to nejen pro cílovou skupinu projektu, zde celá odborná stavební veřejnost, ale především směrem dovnitř týmu. Právě jasně definovaná vize a mise jsou tím majákem, který by měl tým navést bezpečně k cíli. Proč o tom zde tak dalekosáhle píší? Protože stejné okolnosti jako pro koncepci platí i pro jakoukoliv implementaci metody BIM do každé organizace. BIM je o změně – procesů, myšlení, pracovních návyků.

Po celkem krátké diskusi jsme se shodli na naší vizi, která zní: Standardizací a metodickou podporou v oblasti digitalizace dosáhnout efektivnějšího stavebnictví.

Mise se nám z toho celkem snadno odvodila v následujícím znění: Standardizací, vzděláváním a vzájemnou komunikací akcelarovat inovativní rozvoj metody BIM. **Pomocí zlepšení spolupráce, sdílení informací a kultivace vztahů** významným způsobem přispět k vyšší efektivitě realizace stavebních projektů.

Co na to říkáte? Příliš vzletné, málo konkrétní? Anebo přesně řečené? Mám to v každé prezentaci, takže to mám v podstatě jednou týdně před očima a musím říci, že si i po deseti měsících stojím za každým slovem, které tam je uvedeno. Bez splnění těchto požadavků žádný BIM nebude.

Základem je transparentnost a komunikace

Naším pohledem, jak dosáhnout reálného posunu v oblasti digitalizace, je transparentní spolupráce mezi klíčovými partnery při stavebním procesu. Každá změna musí být široce komunikována a vysvětlována. Je nutné najít široký konsensus, nikoliv si prosazovat úzké zájmy a pohledy.

Pro spolupráci jsme pragmaticky, vzhledem k vytíženosti všech, zvolili primárně on-line formu pomocí portálu www.koncepceBIM.cz. Zaregistrovaní uživatelé mají možnost nám zde psát k jednotlivým agendám, pracovním skupinám či článkům svoje názory, na které budeme postupně reagovat. Připravujeme agendu blogu, kde dáme příležitost odborníkům nekomerčně publikovat svoje názory a zkušenosti.

Za klíčový aspekt hledání rozumných řešení považujeme osobní komunikaci. A proto pořádáme celou řadu specificky odborně zaměře-

ných workshopů pro různé cílové skupiny. Již proběhlo šest workshopů (ještě dva jsou plánovány do konce roku) pořádaných přímo agenturou, navíc jsme se jako agentura aktivně zúčastnili dalších 11 akcí. Další akce budou postupně zveřejňovány na portálu. Registrovaní uživatelé budou informováni pomocí e-mailů a do konce roku přibude na portálu i kalendář akcí včetně on-line přihlášení.

Organizace činností – vznik, recenze, publikace výstupů

Pro postupnou realizaci Konceptu BIM v ČR bylo potřeba její velmi široký záběr rozdělit do menších celků, které je nutné společně koordinovat a provázet. To je úkol Odboru konceptu BIM agentury ČAS. Moje zkušenost z 30leté praxe je, že zajímavé věci vzniknou vždy v úzkém kreativním akčním týmu. Proto jsme činnost rozdělili do pracovních skupin (PS) a pro ně jsem našel na pozici jejich vedoucích renovované odborníky, kteří deklarovali zájem, motivaci a časovou kapacitu pomoci implementaci metody BIM pro stavební sektor. Jejich zodpovědností bylo si následně sestavit funkční týmy, které pokryjí odbornosti z jejich oblasti.

Pro získání maximální kvality výstupů jsme připravili možnost odborné veřejnosti se plně zapojit do recenzního procesu k pracovním verzím připravovaných výstupů z jednotlivých PS. Úzký pracovní tým pro vytváření základu výstupů a široký okruh kvalifikovaných, erudovaných, aktivních, pozitivně motivovaných recenzentů – to je naše strategie, jak vytvořit reálně použitelné výstupy. Chcete se stát recenzenty? Chcete pozitivně přispět k rozvoji digitalizace českého stavebnictví? Neváhejte a zaregistrujte se.

Po vypořádání námětů z recenzního procesu budou výstupy předány Ministerstvu průmyslu a obchodu (MPO) k dalšímu procesu implementace do reálného života (novely vyhlášek, metodické pokyny apod.).

Pilotní projekty konceptu – kdy spustit?

Z našeho pohledu mají pro nás pilotní projekty plnit dva významné úkoly – ověřit v praxi připravované výstupy a vrátit konkrétní zpětnou vazbu o tom, co funguje dobře, co méně a co vůbec, případně na co jsme nepřišli. Jen takto se lze dopracovat ke kvalitnímu výstupu. Dokument či prezentace snese všechno (stejně jako výkres), ale jen prověření reálným životem dodá výstupu punc kvality a respektu při aplikaci. Tento rok zatím nic nemáme, takže se letos o pilotních projektech nemůžeme bavit. Máme tedy čekat, až něco bude? NE!

Aktivní veřejní zadavatelé jsou velmi vítáni, jen musí nyní pracovat v režimu průzkumníků. Je nutné, aby se postupně vzdělávali, připravovali změny vnitřních procesů a postupně dílčí části metody BIM zkoušeli a ověřovali. Na trhu vznikají zajímavé subjekty, které jsou již schopny zadavatelům odborně poradit a vést je rozumně kupředu. To není úkolem agentury – nejsme konzultační či poradenská firma. Je skvělé, že během roku monitorujeme masivnější zájem ze strany veřejných zadavatelů a vnímáme i jejich větší kvalifikovanost oproti předcházejícím letům. Skvělé a velmi motivující pro naši další práci!

Smluvní standard = důvěra je základ všeho, tedy i BIM

Oblast práva a smluv a především současná zaostalá praxe v této oblasti je zásadní a závažnou překážkou pro implementaci BIM. Špatná spolupráce, chybějící projektové řízení a způsob komunikace partnerů projektu, smluvní dokumenty a procesy, které jsou neprůhledné a vnášejí

Co najdete na portálu www.koncepceBIM.cz

Najdete zde zatím informace o třech pilotních projektech – NKÚ, tělocvična v Třinci a Sdílení informací mezi SŽDC a Libereckým krajem. Postupně se doplňují a rozšiřují informace o pracovních skupinách (PS) včetně jejich plánů, členů týmů, výstupních dokumentů a průběžných informací o jejich činnosti.

PS 01 – Informace o pilotních projektech budou průběžně aktualizovány jak zadavateli projektů, tak pracovníky PS 01 agentury ČAS.

Prozatím uveřejněna výzva k zaregistrování předpilotních projektů.

PS 02 – Informace o smluvních standardech. První drafty základních dokumentů, které by měli postupně k vytvoření smluvního standardu směřovat, budou uveřejněny do konce roku 2018.

PS 03 – Datové a informační standardy – Memorandum mezi ČAS a dodavateli softwarů CAD podepsali Allplan, Archicad, Autodesk, Bentley, Construsoft, SpiritBIM. CAD-BIM.

PS 04 – snaha o jednotný postup v oceňování staveb, prozatím jen informace o týmu a cílech

PS 05 – články o vzdělávání, PR

PS 06 – On-line česko-anglický výkladový terminologický slovník má zatím 700 hesel, ale stále se rozrůstá.

do projektů nevraživost a negativní pohledy. Jsme jedna z mála vyspělých zemí, která nemá uznávaný smluvní standard pro stavební projekty a chybí jí pravidla projektového řízení veřejných zakázek. Je před námi velká výzva – spojit zavedení standardů smluv a projektového řízení rovnou s implementací digitalizace do procesů a komunikace. Co se na první pohled zdá nevýhodou, se může otočit naopak ve výhodu.

V pracovní skupině PS 02, která se touto oblastí zabývá pod vedením JUDr. Kleea, jsou významní odborníci na procesní, smluvní i autorské právo. Doplnění o odborníky pro oblast veřejných zakázek tvoří základ, který dá ke konci roku k dispozici pro diskusi první návrhy dokumentů, které by měli postupně k vytvoření smluvního standardu směřovat. Bez vyřešení této oblasti BIM nemůže správně fungovat a přinést očekávané přínosy.

Datový standard – bez něj nedosáhneme efektivitu přenosu a sdílení dat

Oblast datového standardu spolu se smluvním standardem jsou hlavními pilíři pro reálnou implementaci metody BIM do běžné praxe stavebních projektů. Zde se nám podařilo zformovat pod vedením Ing. Žáka velmi tvořivý tým, který připravuje architekturu datového standardu společného jak pro pozemní, tak v koordinaci se Státním fondem dopravní infrastruktury (SFDI) pro dopravní stavitelství. Zde chci vyzdvihnout výbornou spolupráci ze strany SFDI, který řídí implementaci BIM pro dopravní stavitelství. Důležitou součástí je i aktivní spolupráce s mezinárodními organizacemi – CEN TC 442 (zde již máme aktivní zástupce) či monitorování aktivit buildingSmart.

Jsme rádi, že se již na trhu jasně akceptuje potřeba začít pořizovat do informačního modelu BIM data standardizovaně a že jsou již k dispozici dílčí fragmenty možností, které lze prakticky v této fázi pro projekty využít. Je skvělé, že začínají inovativní

zadavatelé pro svoje projekty využívat. Zde naprosto souhlasím s myšlenkou, kterou prezentoval předseda CzbIM Ing. Matyáš na konferenci BIM DAY, že právě schopnost naučit se pracovat se standardem je nová dovednost, kterou si musí všichni účastníci stavebního projektu zažít.

Pracujeme a spolupracujeme na vytvoření robustního datového standardu, který bude v budoucnu pevným základem datové digitální komunikace. Informace v něm obsažené budou variabilně nabízet zdroj pro jejich další užití různými partnery stavebního projektu a jejich budoucími expertními aplikacemi. Jste stavbaři, takže víte, že základy musí být pevné a stabilní – a to v tom případě nějakou dobu trvá. Dokončili jsme metodiku specifikující architekturu českého národního datového standardu, která plně respektuje všechny aktuální mezinárodní trendy (především v ISO a CEN).

Následně bude možné zahájit plošné plnění a diskusi nad jednotlivým obsahem datového standardu pro prioritní užití BIM (podle vydaného výstupu). Ještě před masivním započatím této činnosti a zapojení širší odborné veřejnosti do tohoto procesu je nutné datový standard vybavit dohodnutým klasifikačním systémem a naplnit obsahem norem, a to harmonizovaných (CPR) i určených českých ČSN.

Z výše uvedeného vyplývá, že plán a postup je jasný. Jen to postupně rychle a především kvalitně realizovat.

Oceňování – tři oříšky pro Popelku?

Oceňování v Čechách a jeho budoucí změna bude opravdu tvrdý oříšek, což bylo jasné od počátku. Agentura v této oblasti zvolila strategii pozvat do pracovní skupiny PS 04 všechny aktuální tvůrce cenových soustav ve snaze najít společná témata pro rozvoj a změnu oblasti. PS 04 je doplněna o vybrané odborníky z pozemního, silničního a železničního stavitelství. Relativně těžce se rodil plán činnosti skupiny, který se před prázdninami podařilo dohodnout a je složen z pěti základních výstupů. Aktuálně se pracuje na prvních třech z nich.

Podle předpokladu nás čeká dlouhá a trnitá cesta, je však nutné na ní vytrvat a nabídnout v novém digitálním věku trochu inovativnější a především efektivnější přístup k oceňování staveb. Jsem optimistou a věřím, že brzy budou k dispozici první výstupy, které vydají jasný signál o pozitivním pohybu v této oblasti.

Vzdělávání – klíč k úspěchu

Již v koncepci byla tomuto tématu věnována celá rozsáhlá kapitola, a to se promítlo i do naší činnosti. Jak bylo dříve jasně řečeno – BIM je o lidech, ne o softwaru. A lidé se musí vzdělávat, jinak to nejde. Ohlédněme se, co bylo potřeba za znalosti a dovednosti pro celou řadu profesí před 10–15 lety a co dnes. A jak je to ve stavebnictví? Není už kam ustupovat, sektor prostě musí respektovat obecné trendy a možnosti rozvoje a využít je co nejlépe pro svůj růst a zvýšení atraktivity pro mladé lidi!

Pracujeme velmi aktivně s Národním ústavem pro vzdělávání na adaptaci metody BIM do rámcových vzdělávacích programů, které budou pro SPŠ stavební povinné od školního roku 2019. Budeme pořádat řady workshopů pro pedagogy středních škol, aby získali co největší přehled a znalosti, které budou moci dále individuálně rozvíjet tak, aby studentům poskytli atraktivní a zajímavé znalosti, které je k oboru ještě více přitáhnou. Je skvělé, že již letos máme první maturanty v oblasti BIM, a to v Hradci Králové, kde s výukou BIM začali již před čtyřmi roky. Z toho je zřejmé, že když se chce, daří se úžasné věci!

V oblasti vysokých škol spolupráce také běží výborně. Školy jsou aktivní, jsou v nich zajímaví odborníci se zápallem a zájmem. Aktuálně pod naším vedením připravují Zprávu o stavu výuky metody BIM na českých vysokých školách. Rádi bychom zprávu zveřejnili ještě do konce roku, aby středoškoláci i odborná veřejnost měla přehled. Dále jsme byli jako agentura přizváni k samostatné aktivitě děkanů ČVUT, VUT a VŠB, kteří se dohodli, že dají dohromady společný kurz k metodě BIM pro odbornou veřejnost v rámci celoživotního vzdělávání. Start kurzu se plánuje na březen 2019.

Pro agenturu bude vzdělávání pracovníků v praxi intenzivní téma od roku 2019, kdy již budeme mít vlastní výstupy a pro ně budeme pořádat detailnější vzdělávací kurzy pro různé cílové skupiny. Vždyť právě nově získané znalosti v současnosti pracujících lidí rozhodnou o kvalitní implementaci metody BIM do každodenní praxe. Zatím se zabýváme obecným vzděláváním veřejných zadavatelů, a to především na akcích pořádaných námi či MPO.

Normy a terminologie – nudné, ale absolutní základ

Jak říká sama vedoucí této skupiny Ing. Tomanová – oni jsou ti nudní vzadu. Nikoliv! Naopak, jejich práce a vnímání světa je velmi důležité pro to, aby si všichni rozuměli. Vznik technických norem je dlouhodobý proces. Konečný text je výsledkem mnoha diskusí a hledání kompromisů. Aplikace norem do běžné praxe není opravdu pro každého. Vyžaduje hluboké znalosti a celou řadu praktických zkušeností. V budoucnu se budeme snažit prostřednictvím odborníků z pracovní skupiny PS 06 připravovat k novým normám spojeným s BIM vysvětlující komentáře, které by měli pomoci stavební praxi využít potenciál norem a standardů a nevytvářet si z nich jen další předpisy, které nám prakticky nepomáhají.

Klíčové pro nás bylo najít, angažovat a aktivně zapojit kvalitní odborníky do práce v CEN a to především v technické komisi TC 442 a jejich pracovních skupinách. To je skupina, která v oblasti BIM na evropské úrovni připravuje nové standardy. Je velmi důležité, že jsme se účastnili jako Česká republika této skupiny od jejího založení v roce 2015, kdy ještě naše agentura neexistovala. Naposledy se ze zářijového zasedání z Paříže vrátil náš zástupce agentury s pozitivní odezvou na naše aktivity a pohledy na řešená témata. Zároveň si začal budovat aktivní pozici pro další ovlivňování, jak a kam budou směřovat výstupy TC 442.

Prvním viditelným počinem PS 06 je on-line česko-anglický výkladový terminologický slovník. Obsahuje již více jak 700 základních hesel a rozsah se bude dále intenzivně rozrůstat. Slovník je přístupný zdarma ze stránek www.koncepcieBIM.cz a doporučujeme ho používat zejména při tvorbě smluvních či metodických dokumentů organizací. Jen když se ustálí terminologie, tak si všichni budeme lépe rozumět. Abychom mohli slovník zlepšovat, má každé heslo u sebe odkaz z možností poslat nám případné návrhy na jiný překlad či úpravu popisu hesla. Opravdu nám záleží, abychom vytvářeli srozumitelné a především použitelné výstupy.

Ke konci roku budou v ISO schváleny první části klíčové normy pro BIM – ISO 19650-1 a 19650-2. Již nyní rámcově začínáme pracovat na jejich překladu tak, abychom po oficiálním schválení měli co nejmenší prodlevu pro českou verzi normy.

Máme k dispozici ještě 13 čtvrtletí – hodně nebo málo?

Proč právě 13? Tolik nám všem zbývá do milníku 2022 definovaného v koncepci. Pro nás je to absolutně nejdůležitější termín a k němu

směřujeme všechny naše plány a aktivity. Vypadá to, že je času dost, ale všichni z praxe víme, jak ten čas rychle letí, a proto není čas nějak významně otálet. Výše uvedený soupis je výčet naší činnosti prakticky za dvě čtvrtletí (první jsme se zabývali naprosto základními organizačními záležitostmi a naplno začali pracovat na výstupech až na přelomu března a dubna).

Jsem přesvědčen, že se věci dali dobře do pohybu a v dalším kroku je nyní potřeba získat co nejširší okruh kvalitních odborníků sdružených na portálu www.koncepceBIM.cz v roli recenzentů. Tím získáme rychle zpětnou vazbu k připraveným výstupům a budeme moci nabídnout široké odborné veřejnosti zajímavé výstupy. Vzájem-

ná podpora a spolupráce je klíč k úspěchu a pozitivní atmosféra je základem pro vytvoření trvalejších hodnot.

Jaroslav Nechyba

ředitel Odboru koncepce BIM

Česká agentura pro standardizaci, www.agentura-cas.cz

P.S. Tento článek vznikl při letu a večerním pobytu na hotelu v Estonsku. Máme se od sebe vzájemně co učit. Je to celosvětově jedna z předních zemí v obecné digitalizaci společnosti a státní správy. My jim naopak můžeme nabídnout zajímavé znalosti a zkušenosti ohledně BIM koncepce.

Nové sídlo NKÚ se projektuje v BIM

Nejvyšší kontrolní úřad chce na pozemku bývalého holešovického pivovaru v Praze 7 postavit dvě šestipatrové kancelářské budovy za 689 mil. Kč včetně DPH.

Předpokládanou cenu výstavby stanovili odborníci z ČVUT. Plocha 5000 m² má sloužit jako kanceláře pro 410 zaměstnanců NKÚ. Pro archiv Parlamentu ČR je vyčleněno dalších cca 2500 m². V podzemí budou garáže pro 123 aut. Budovy by měli mít co nejnižší náklady životního cyklu a dlouhodobou životnost odpovídající významným veřejným budovám.

Objednatelem dokumentace pro umístění stavby byl původní vlastník pozemku Arena Real Estate Development, zpracovatelem architektonická kancelář CMC. Územní rozhodnutí je z roku 1999. Pozemek parc. č. 708/4 o výměře 7216 m² včetně dokumentace pro územní rozhodnutí pořídil NKÚ 1. září 2004 za 95 mil. Kč. Územní rozhodnutí bylo následně změněno podle potřeb NKÚ v roce 2006.

Výběrové řízení na generálního projektanta bylo vypsané 31. května 2017. Předmětem zakázky bylo zpracování dokumentace pro stavební povolení, dokumentace pro výběr zhotovitele formou požadavků na výkon nebo funkci, autorský dozor, návrh interiérů včetně podkladů pro výběr zhotovitele. Požadavkem zadavatele bylo vyhovět minimálně bronzovému certifikátu kvality budovy SBToolCZ nebo variantní řešení pro posouzení celkových životních nákladů v časovém horizontu 50 let. Dále bylo požadováno, aby byla projektová dokumentace zpracována metodikou BIM (3D model) s možností vygenerovat 2D verzi pro potřeby stavebního řízení. Součástí projektové dokumentace musí být: podrobný harmonogram realizace stavby metodou kritické cesty (CPM – critical path method) – úroveň 4D v BIM; rozpočet stavby zahrnující hrubý výkaz výměr a agregované položky – úroveň 5D v BIM; optimalizace návrhu administrativní budovy metodikou SBToolCZ podle nastavené úrovně kvality projektu – úroveň 6D v BIM.

Ve výběrovém řízení na vhodného zpracovatele projektové dokumentace měla nabídková cena váhu 50 % a stejných 50 % tvořila požadovaná odborná kvalifikace realizačního týmu. Uchazeči dokládali mimo jiné i zkušenosti se zpracováním dokumentace v BIM u stavby minimálně za 50 mil. Kč. Předpokládaná cena za zpracování PD byla 20 mil. Kč včetně DPH.

Zadavatel obdržel pět nabídek v cenovém rozpětí od 14 do 79 mil. Kč. Naplnění kritéria na kvalifikaci a zkušenost osob v reali-

začním týmu mělo také značné rozdíly, jednotliví uchazeči získali 4, 8, 12, 22 a 50 bodů. Zpracovatelem se stal Masák & Partner s cenovou nabídkou za 34 mil. Kč včetně DPH. Složení jeho realizačního týmu bylo nejlépe hodnoceno 50 body.

Dokumentace by měla být dokončena do konce roku 2018. V únoru 2019 bude vypsáno výběrové řízení na dodavatele stavby. Výstavba má proběhnout v letech 2019 a 2020.

Ing. Markéta Kohoutová

šéfredaktorka časopisu Zprávy a informace ČKAIT



Nové sídlo Nejvyššího kontrolního úřadu je příkladem pilotního projektu zavádění metodiky BIM do stavebnictví. NKÚ uzavřel na podzim 2017 dohodu o vzájemné spolupráci a koordinaci postupů BIM s Ministerstvem průmyslu a obchodu. Do konce roku by měl mít dokončenou dokumentaci pro výběr zhotovitele v BIM. (zdroj: NKÚ)

Více informací jako např. vzorové zadávací podmínky, hodnocení nabídek, smlouva podle FIDIC a další informace jsou k dispozici na www.nku.cz/cz/pro-media/sidlo-nku/.

Třinec realizuje školní tělocvičnu v BIM



Město Třinec nechalo v BIM zpracovat projektovou dokumentaci pro novou tělocvičnu u ZŠ a MŠ G. Przeczka. Autorem projektové dokumentace pro výběr zhotovitele zpracované v BIM je FIALA ARCHITECTS s.r.o. Předpokládaná cena byla 76 mil. Kč včetně DPH. Od zhotovitele stavby bylo požadováno odevzdat dokumentaci skutečného provedení v BIM. Do soutěže se přihlásili čtyři uchazeči, přičemž zvítězil Hochtief s nabídkovou cenou 83 mil. Kč včetně DPH. Smlouva s dodavatelem byla uzavřena v dubnu 2018. Dokončení stavby včetně sadových úprav je plánováno na červen 2019. (zdroj: město Třinec)

Odpovídá Věra Palkovská, primátorka města Třinec.

Proč se město Třinec rozhodlo pro BIM právě u tělocvičny u ZŠ a MŠ G. Przeczka?

Projekt tělocvičny byl vybrán proto, že je to po delší době investiční akce, kterou realizujeme tzv. na zelené louce. Bude to zcela nový objekt, proto jsme k tomuto projektu přistoupili i novou metodou.



Jaké máte zatím zkušenosti s aplikací BIM v praxi?

Je to naše první zkušenost s BIMem v praxi. Na začátku bylo nutné změnit dosavadní způsob myšlení v procesu přípravy. Na začátku zpracování projektové dokumentace jsme celý tým začlenili do společného datového prostředí CDE (Common Data Environment), což v našem případě zastupuje Viewpoint ForProjects. Zde se vytvořilo prostředí stavby, nadefinovaly pracovní procesy pro jednotlivé členy týmu a následně se zde ukládaly veškeré záznamy a postup zpracování PD tak, aby tato data mohla být doplněna a aktualizována v průběhu realizace a dále pak využívána během provozu.

Posuzovali jste v rámci BIM i celoživotní náklady stavby – jaká bude energetická náročnost provozu tělocvičny?

Toto byl hlavní záměr celé stavby, zaměřit se na provozní náklady a těm už na začátku přizpůsobit stavební materiály, anebo i způsob vytápění s cílem dosáhnout energetické náročnosti budovy třídy B, přičemž 84 % z celkové potřeby energie plánujeme pokrýt prostřednictvím obnovitelných zdrojů. V budově budou rovněž osazena i čidla měřící aktuální spotřeby, se kterými dále plánujeme pracovat v rámci postupného zavádění energetického managementu.

Připravujete další jiné projekty v BIM?

Nejdříve je nutné postupy použité během pilotního projektu tělocvičny vyhodnotit. Z výsledků je nutné se jak poučit, tak i naplánovat aplikaci BIMu na další stavby s cílem se v této metodice zlepšovat. V průběhu příštího roku bychom rádi zpracovali pro své potřeby BEP (poznámka redakce: BIM Execution Plan – dokument pro specifikaci konkrétních požadavků a předpokládaných cílů při přípravě zadání projektu metodikou BIM) a následně prvky BIMu rozšířili i na další stavby, myslím tím konkrétně procesy sdílení informací a výměny informací či dat během zpracování projektové dokumentace přes následnou realizaci, až po ukončení zakázky a předání díla uživateli. Důležité však je, aby byl BIM pro město v praxi užitečný a pro zhotovitele nepředstavoval žádné větší překážky.

Ing. Markéta Kohoutová

šéfredaktorka časopisu Zprávy a informace ČKAIT

Robot českých studentů uklidí staveniště

Studenti Fakulty stavební ČVUT v Praze vyhráli s návrhem robota na úklid staveniště mezinárodní soutěž. Nyní jde jejich nápad do start-up inkubátoru a zajímají se o něj české i zahraniční firmy. Na stavbách by mohl začít fungovat za tři až pět let. Žádný jiný robotický systém pro úklid staveniště dosud neexistuje.

V mezinárodní kreativní studentské soutěži The Trail by VINCI Construction, která je zaměřena na inovace a nové technologie ve stavebnictví, vyhrál v konkurenci 1259 účastníků z 58 zemí tým studentů Fakulty stavební ČVUT v Praze s návrhem robota na úklid staveniště. Tým ve složení Lucie Stupková, Jakub Starosta, Radek Benetka a Jakub Volf zvítězil v kategorii Leonard, která umožňuje vstoupit do pařížského start-up inkubátoru skupiny VINCI Construction.

Na vítězném projektu studenti začali pracovat v závěru roku 2017 a věnovali se mu průběžně až do celosvětového finále v květnu 2018. Projekt robotického úklidového systému studenti připravili na Katedře technologie staveb v rámci volitelného předmětu Robotické technologie ve stavebnictví.

„Studenti u nás mají možnost navrhnout koncepční podobu strojního zařízení, které využívá principy robotiky v kombinaci s dalšími pokročilými technologiemi, jako je BIM, drony, autonomní řízení apod. A takovýto úspěch v prestižní soutěži je pro nás zprávou, že jdeme dobrou cestou,“ říká Ing. Michal Kovářik z Katedry technologie staveb Fakulty stavební ČVUT, který předmět Robotické technologie ve stavebnictví vyučuje. Jako mentor týmu se na projektu podílel i doc. Jiří Kolísko z Kloknerova ústavu ČVUT.

„Robot Květa se jeví jako realizovatelný, a to v horizontu tří až pěti let,“ říká Ing. Vladimír Hendrich z firmy SMP CZ, dceřiné společnosti skupiny VINCI Construction, jež pořádala regionální československé kolo soutěže. Jak Hendrich dodává, ve stavebnictví proběhla řada změn, například využití digitalizace v rámci projektování, částečná automatizace výroby stavebních hmot a prvků a k dispozici je řada IT produktů v oblasti kontroly a přebírání staveb. Vlastní provádění prací na stavbě ale zůstalo zatím téměř nedotčeno.

Studenti mohli soutěžit s projekty inovací ve třech oblastech: stavba zítřka, trvalé stavby a město na povrchu i pod ním. Letošní ročník soutěže byl prvním, ambicí skupiny VINCI Construction je otevřít soutěž studentům každé dva roky.

Mgr. Lidmila Kábrtová

Fakulta stavební ČVUT v Praze



Robot Květa – vítězný návrh prvního robotického systému pro úklid staveniště (zdroj: ČVUT v Praze)



Vítězný tým studentů ze stavební fakulty ČVUT, kteří navrhli robota na úklid staveniště, zleva Jakub Volf, Radek Benetka, Jakub Starosta, Lucie Stupková. (foto: ČVUT v Praze)

Stavba roku Zlínského kraje

Přihlášky podávejte do 15. března 2019.

Vyhlášení výsledků bude 16. května 2019.

Přihlásit lze stavební díla realizovaná na území Zlínského kraje a zkolaudovaná nebo uvedená do užívání v době od 1. ledna do 31. prosince 2018.

www.stavbaroku.zlin.cz

Stavba roku Olomouckého kraje

Přihlášky podávejte do 31. ledna 2019.

Vyhlášení výsledků bude 15. března 2019.

Přihlásit lze stavební díla realizovaná na území Olomouckého kraje a zkolaudovaná nebo uvedená do užívání v době od 1. ledna do 31. prosince 2018.

www.kr-olomoucky.cz

Digitalizace stavebnictví v Maďarsku

Maďarsko má již pět let systém pro předávání a poskytování elektronických dat ve stavebnictví. Žádosti a stavební dokumentace je možné stavebním úřadům podávat on-line.

V souvislosti s postupným zaváděním elektronizace a digitalizace ve stavebnictví jsem se na posledním setkání malé V4 v rámci diskuse dotázal, jak jsou v jednotlivých zemích V4 v tomto směru daleko a zda se používá e-Stavební deník, o kterém u nás v současnosti probíhají různé diskuse.

Ze zemí V4 (ČR, SR, Polsko a Maďarsko) mají e-Stavební deník zavedený pouze v Maďarsku. E-Stavební deník je začleněn mezi elektronické aplikace ve stavebnictví jako součást většího systému.

Systém buduje a spravuje na základě státního mandátu Lechnerovo centrum znalostí se sídlem v Budapešti. Jedná se vlastně o Národní registr staveb (maďarská zkratka OÉNY) spravovaný a on-line provozovaný na vlastní IT struktuře. Aplikace jsou přístupny z webu pro veřejnost, stavební úřady a ostatní zájemce. Pro použití je nutná identifikace a registrace uživatele. Po přihlášení má uživatel k dispozici tyto aplikace:

ETDR – Elektronický dokumentační systém podporující autorizované schvalovací procesy – např. podávání žádostí o stavební povolení vč. projektové dokumentace v předepsané formě stavebním úřadům, pro které je využívání systému povinné a rozhodnutí jsou učiněna v jednotné a elektronicky ověřené podobě.

E-building protokol (e-Stavební deník), který funguje jako papírová verze s tím, že je umožněno provádět zápisy všem účastníkům výstavby i odesílat do systému výkresovou dokumentaci, fotografie atd. Hlavní deník spolupracuje s deníky subdodavatelů s dozory a dalšími účastníky. Do deníku mohou nahlížet a zapisovat také kontrolní orgány. Každý z účastníků může zadávat, číst a editovat podle úrovně svého oprávnění. Není nutno používat autorizační razítko, neboť příslušný

údaj je nahrán v podpisovém certifikátu autorizované osoby. Pro různé typy staveb – průmysl, doprava a komunikace, vodohospodářské a jiné stavby jsou samostatné specializované aplikace.

E-utility – jednotný systém veřejných služeb – elektronická data o inženýrských sítích, veřejných stavbách apod. pro využití při projektování a projednávání staveb v tvorbě územních plánů. Data do systému povinně ukládají příslušné právnické osoby a veřejnoprávní subjekty.

Systém umožňuje další e-sloužby např. e-certifikace, různá vyhledávání, monitorování staveb, údaje a doklady o pokutách uložených při výstavbě včetně např. rozhodnutí a vrácení pokuty, e-sankce, ukládání inspekčních protokolů apod.

Užití stavebního deníku je zpoplatněno podle ceníku, kde se cena odvíjí od nákladů stavby.

Lechnerovo centrum znalostí poskytuje i další služby. Od června 2018 je možno stáhnout první maďarskou příručku BIM. První část čtyřdílné série popisuje nejen nejdůležitější koncepce související s informačním modelem stavby, ale také poskytuje podrobný popis široké škály využití technologie. Dále zavádí společnou databázi pro veřejné budovy, udržuje tzv. Architektonický archeopark a také archiv.

Myslím si, že maďarský systém, který mimochodem začal fungovat již v roce 2013, pro nás může být inspirativní.

Děkuji paní Ing. Mariann Zöldi z BOMÉK Miskolc za poskytnuté informace a čas, který mi věnovala.

Ing. Svatopluk Bijok

předseda výboru oblasti ČKAIT Ostrava
více na www.e-epites.hu, www.lechnerkozpont.hu

Osvědčení o autorizaci a podávání nabídek

Pro podání nabídky stačí pouhá kopie osvědčení o autorizaci. Pro uzavření smlouvy je nutné doložit originál, respektive elektronickou konverzi osvědčení o autorizaci.

ČKAIT požádala MMR o stanovisko k § 211 odst. 3 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, kde musí písemná komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem od 18. října 2018 probíhat elektronicky.

Dotaz ČKAIT: Může zadavatel uznat prosté naskenování listinného originálu Osvědčení o autorizaci vydané Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě podle zákona ČNR č. 360/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, anebo je zapotřebí elektronická konverze podle ustanovení zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů? Případně je možný jiný způsob převodu osvědčení do elektronické podoby?

Odpověď MMR: Pokud jde o dokument (v tomto případě osvědčení o autorizaci vydané ČKAIT podle zákona č. 360/1992 Sb.), vyrobený

jinou autoritou než osobou dodavatele, a jedná se o listinný originál, který je následně oskenován, ztrácí takový dokument svoji originalitu a je pouhou kopií, není původním originálem vydaným Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě. Taková kopie dokumentu je samozřejmě dostačující do nabídky dodavatele, protože nabídky se předkládají v kopiích.

Pro splnění požadavku na předložení originálů vybraným dodavatelem před podpisem smlouvy podle § 122 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, je však zapotřebí provést elektronickou konverzi podle zákona č. 300/2008 Sb.

Vybráno z odpovědi MMR z 11. října 2018,

podepsané JUDr. Mgr. Vlastimilem Fidlerem,
ředitelem odboru práva veřejných zakázek

VLÁDNÍ ZAKÁZKY NA JEDNOM MÍSTĚ



SOUKROMÝ CZECHTRADE
MINISTERSTVA
ÚŘADY POLICIE ČR
ČESKÁ CENTRA ÚOHS CZECHTOURISM
ŘÍZENÉ ORGANIZACE A DALŠÍ...

NEN = konec písemných nabídek na veřejné zakázky

Od 18. října 2018 jsou všichni zadavatelé a dodavatelé povinni v zadávacím řízení písemně komunikovat pouze v elektronické formě, a to i u zakázek, které byly vypsané před tímto datem. Po 18. říjnu 2018 již zadavatel nesmí umožnit podávání listinných nabídek.

Účinnost § 211 odst. 3 Zákona o zadávání veřejných zakázek byla v souladu s ustanovením § 279 odst. 2 zákona odložena, a to rozdílně v závislosti na druhu zadavatele. Pro zadavatele podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona – organizační složky státu – a centrální zadavatele nabylo předmětné ustanovení účinnosti již 18. dubna 2017, pro ostatní zadavatele je pak účinnost posunuta a je stanovena na 18. říjen 2018. Od 18. října se tak povinnost elektronicky komunikovat uplatní ve všech zadávacích řízeních bez ohledu na to, kdo zakázku zadává.

Elektronická komunikace v zadávacích řízeních je povinná pro všechny

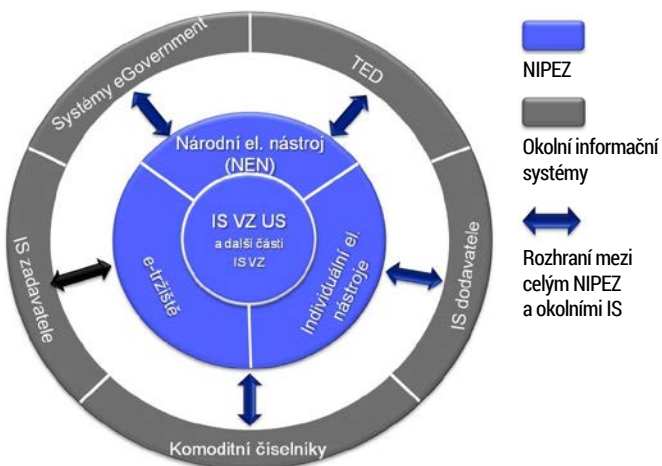
Komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem je regulována v § 211 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen zákon). Ustanovení § 211 odst. 3 zákona pak ukládá zadavateli obecnou povinnost komunikovat s dodavatelem elektronicky a stanoví z této povinnosti výjimky.

Níže uvedené se tedy již dotýká pouze zadavatelů, vůči nimž nabývá povinná elektronická komunikace účinnosti nově, neuplatní se tedy v případě zadavatelů, kteří jsou povinni elektronicky komunikovat již od 18. dubna 2017, neboť níže uvedené pro ně platilo již k 18. dubnu 2018.

Od 18. října 2018 tak již všichni zadavatelé budou muset komunikovat s dodavatelem výhradně elektronicky, zaslání dokumentů v listinné podobě bude (až na výjimky uvedené v § 211 odst. 3) ze zákona vyloučeno. Zadavatelé tak především nebudou oprávněni přijímat listinné nabídky, ale pouze nabídky doručené prostřednictvím elektronického nástroje.

Od 18. října 2018 mohou být nabídky podávány jen elektronicky

Nutno upozornit na skutečnost, že povinnost výhradně elektronické komunikace se uplatní i na zadávací řízení zahájená před



18. říjnem 2018, není tedy rozhodující okamžik zahájení zadávacího řízení, ale okamžik, kdy dochází ke komunikaci mezi zadavatelem a dodavatelem.

Pokud zadavatel stanoví lhůtu pro podání nabídek tak, že skončí 18. října 2018 nebo později, musí v zadávacích podmínkách stanovit požadavek na elektronickou formu nabídky a určit elektronický nástroj pro jejich podání. Po 18. říjnu 2018 již zadavatel nesmí umožnit podávání listinných nabídek.

V případě, že zadavatel již zahájil zadávací řízení a zadávací dokumentace je v rozporu s výše uvedeným, především umožňuje-li podávání listinných nabídek i po 18. říjnu 2018, je nutné takovouto zadávací

dokumentaci změnit a v závislosti na provedené změně přiměřeně prodloužit lhůtu pro podání nabídek (viz § 99 zákona).

Nejčastější otázky a odpovědi k problematice povinné elektronické komunikace

Na koho a od kdy se povinná elektronická komunikace v zadávacím řízení vztahuje?

Na všechny zadavatele veřejných zakázek (§ 4 zákona o zadávání veřejných zakázek), kteří budou po 18. říjnu 2018 zadávat veřejnou zakázku v zadávacím řízení. Na státní a centrální zadavatele se tato povinnost vztahuje již od 18. dubna 2017. Od 18. října 2018 bude tato povinnost vztažena i na všechny ostatní zadavatele.

Co s probíhajícími zadávacími řízeními?

Povinnost elektronické komunikace se bude od 18. října 2018 vztahovat i na probíhající zadávací řízení zahájená před tímto datem, není tedy rozhodující okamžik zahájení zadávacího řízení, ale okamžik, kdy dochází ke komunikaci mezi zadavatelem a dodavatelem.

Vztahuje se povinná elektronická komunikace na všechny veřejné zakázky?

Nikoli, tato povinnost dopadá pouze na veřejné zakázky zadávané v zadávacích řízeních (zejména zjednodušené podlimitní řízení, otevřené řízení, užší řízení, jednací řízení s uveřejněním). Veřejné zakázky zadávané mimo zadávací řízení mohou být dále realizovány v listinné podobě. Jedná se zejména o veřejné zakázky malého rozsahu (§ 31 zákona o zadávání veřejných zakázek), a veřejné zakázky zadávané na základě výjimek (zejména § 29 a § 30 zákona o zadávání veřejných zakázek).

Na jakou komunikaci se povinnost vztahuje?

Povinně elektronicky bude probíhat písemná komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem v průběhu zadávacího řízení. Povinnost se tedy nevztahuje na komunikaci s jinými subjekty (například komunikace mezi zadavatelem a administrátorem, interní komunikace u zadavatele) a na komunikaci před zahájením (průzkum trhu, předběžné tržní konzultace) a po ukončení zadávacího řízení (při plnění smlouvy). Není vyloučena také ústní komunikace tam, kde ji zákon o zadávání veřejných zakázek připouští (jednání v jednacích řízeních).

Musí mít zadavatel k dispozici elektronický nástroj?

Pokud bude zadavatel zadávat veřejnou zakázku v zadávacím řízení, bude muset mít k dispozici elektronický nástroj umožňující podávání elektronických nabídek. Tento elektronický nástroj zadavatel tedy nemusí mít k dispozici k 18. říjnu 2018, ale až tehdy, kdy bude po tomto datu poprvé zadávat zakázku v zadávacím řízení.

Které elektronické nástroje umožňují přijímání nabídek?

Zadavatelé mají k dispozici tyto certifikované nástroje umožňující podávání nabídek. Zadavatel může používat i elektronické nástroje necertifikované, ty však musí být v souladu s technickými požadavky stanovenými zákonem o zadávání veřejných zakázek a vyhláškou č. 260/2016 sb., o stanovení podrobnějších podmínek týkajících se elektronických nástrojů, elektronických úkonů při zadávání veřejných zakázek a certifikátu shody. Na zadavateli potom je, aby v případě sporu byl schopen tento soulad s vyhláškou č. 260/2016 Sb. prokázat.

Mohu používat stávající profil zadavatele?

Kromě elektronického nástroje umožňujícího přijímání nabídek musí mít zadavatel k dispozici profil zadavatele, který slouží k uveřejňování informací o zadávacích řízeních a uzavřených smlouvách. Tato povinnost platí již před 18. říjnem 2018. V souvislosti s povinnou elektronickou komunikací není nutné profil zadavatele měnit. Pokud by si však zadavatel pořizoval elektronický nástroj sloužící k podávání nabídek a tento chtěl používat současně jako profil zadavatele, je třeba upozornit na to, že zadavatel může současně používat pouze jeden profil zadavatele. Výjimkou je pouze Národní elektronický nástroj, který lze používat jako profil zadavatele souběžně s jiným profilem zadavatele.

Záleží tedy na rozhodnutí zadavatele, zda pro příjem nabídek i uveřejňování informací na profilu zadavatele používat jeden elektronický nástroj, nebo bude mít jeden elektronický nástroj pro příjem nabídek a jeden elektronický nástroj jako profil zadavatele.

Je nutné veškerou elektronickou komunikaci provádět prostřednictvím elektronického nástroje?

Prostřednictvím elektronického nástroje je nutné provádět příjem:

- nabídek,
- předběžných nabídek (jednací řízení s uveřejněním),
- žádostí o účast (užší řízení, jednací řízení s uveřejněním),
- žádostí o zařazení do systému kvalifikace podle § 166 odst. 5 (sektorový zadavatelé),
- žádostí o účast nebo návrhů v soutěži o návrh, nebo
- aukčních hodnot, pokud se v zadávacím řízení provádí elektronická aukce.

Tyto úkony nelze provést jinak než prostřednictvím elektronického nástroje. Ostatní písemná komunikace v zadávacím řízení (např. žádosti o vysvětlení zadávací dokumentace, výzva dodavateli k objasnění nabídky, námítky dodavatele) může probíhat mimo elektronický nástroj, avšak elektronicky, zejména prostřednictvím datové schránky či e-mailu. Některé datové zprávy, pokud by nebyly odeslány prostřednictvím elektronického nástroje či datové schránky však musí být opatřeny platným uznávaným elektronickým podpisem (výzva určená účastníkům zadávacího řízení, oznámení o výběru dodavatele, rozhodnutí o nejvhodnějším návrhu v soutěži o návrh, vyloučení účastníka zadávacího řízení), blíže viz § 211 odst. 5 zákona o zadávání veřejných zakázek.

Jakým způsobem může dodavatel podat nabídku?

Po 18. říjnu 2018 bude možné v zadávacím řízení podávat nabídku pouze prostřednictvím elektronického nástroje určeného zadavatelem v zadávací dokumentaci. K nabídkám podaným v zadávacím řízení jinak než elektronickým nástrojem (tedy například e-mailem, datovou schránkou či v listinné podobě), se nepřihlíží.

Výjimkou budou pouze případy uvedené v § 211 odst. 3 zákona o zadávání veřejných zakázek (zejména technické důvody či narušení bezpečnosti elektronické komunikace), kdy bude i po 18. říjnu 2018 možné podávat nabídky v listinné podobě. Je však třeba upozornit, že tyto případy budou výjimečné a možnost podání listinných nabídek musí být vždy uvedena v zadávací dokumentaci konkrétní veřejné zakázky.

Pro podání elektronické nabídky je nutné, aby se dodavatelé v příslušném elektronickém nástroji registrovali, není však nutné, aby si pořizovali zvláštní programové vybavení.

NEN a problémy s jeho vznikem

Národní elektronický nástroj (NEN) má podporovat hospodárnost, efektivnost a účelnost při zadávání veřejných zakázek, ale jeho vznik je provázen velmi rozporuplnými skutečnostmi. Za způsob jeho zadávání byly UOHS uloženy sankce a na základě provedeného auditu MMR mělo vrátit dotaci ve výši 41 mil. Kč. Bez problémů není ani jeho uvedení do provozu.

Uživatelé, kteří nemají nainstalovaný produkt Microsoft Silver Light, si však NEN ani nevyzkouší, ani ho nebudou moci ovládat. Nebude také fungovat v celé řadě internetových prohlížečů, například v Google Chrome i řadě verzí Internet Explorer. Registrace do systému není možná, pokud má uživatel emailovou adresu na seznam.cz. Pokud se uživatel pokusí přihlásit, objeví se mu na obrazovce varování, že jeho připojení není soukromé, a že se útočníci mohou pokusit odcizit jeho údaje na webu nen-elearning.nipez.cz (například heslo, zprávy nebo informace o platebních kartách). Autor softwaru asi zapomněl použít základní principy zabezpečení.

Za vytvoření a provoz NENU v jeho současné podobě, která zjevně nesplňuje původní požadavek na otevřenost systému, přitom stát zaplatil celkem téměř půl miliardy korun. Pokud by byla taková nabídka předložena ve výběrovém řízení na NEN, pak by podle níže uvedeného auditu musela být vyloučena pro nenaplnění zadávacích podmínek. Ostatně ÚOHS ve svém rozhodnutí zakázal MMR uzavření smlouvy s vybraným dodavatelem a udělil MMR pokutu ve výši 500 000 Kč.

Nedostatky NEN – převzato z veřejně dostupných zdrojů

- V rámci projektu NÍPEZ byla formou otevřeného nadlimitního řízení realizována veřejná zakázka č. 008 pod názvem Zabezpečení dodávky Národního elektronického nástroje (NEN). Zadavatel vyhlásil zakázku uveřejněním v ISVZ 14. prosince 2011. Předpokládaná hodnota veřejné zakázky činila 171 925 000 Kč bez DPH, vysoutěžená cena byla 150 653 764 Kč včetně DPH a vítězem VŘ se stala společnost DATASYS s.r.o.
- V rámci zadání VZ bylo požadováno, aby byl systém postaven jako flexibilní, umožňující snadným způsobem implementovat budoucí



legislativní změny. Zadavatel požadoval otevřený systém API založený na SOA s možností modulárního rozvoje – ucelené a otevřené řešení na platformě IBM. Původní řešení poskytovalo plně konkurenční prostředí pro potenciální dodavatele úprav SW.

- Původní vysoutěžené a ve smlouvě obsažené otevřené řešení založené na technologii IBM bylo částečně nahrazeno řešením od společnosti Microsoft a TESCO SW. Dodané řešení obsahuje komponenty, které nejsou otevřeným standardizovaným SW a způsobí do budoucna závislost na dodavateli TESCO SW, který po provedené změně dodal jádro procesního nástroje a bezpečnostní komponentu (FAMA+ a CryptoID).
- Touto změnou se zadavatel stal od určité úrovně úprav závislý na jednom dodavateli. Tímto krokem došlo ke zhoršení vyjednávací pozice MMR a podmínek pro další rozvoj a úpravy NEN.
- Auditní orgán Ministerstva financí shledal, že MMR při tvorbě NEN porušilo podmínky dotace a MMR mělo vrátit evropskou dotaci 41 mil Kč.
- Hlavní chyba podle tohoto auditu nastala v průběhu dodání. Dodavatel měl problémy s plněním dodávky a měnil subdodavatele. Bylo dodáno nové dílo, které je odlišné od vysoutěženého, kdy došlo k podstatné změně zakázky.

Více informací: <https://nen.nipez.cz>, <https://nen-ref.nipez.cz>, www.uohs.cz, www.nenen.cz

Ing. Markéta Kohoutová

šéfredaktorka časopisu Zprávy a informace ČKAIT

NEKROLOG

Prof. Ing. Jiří Kratochvíl, DrSc.

Dne 11. října 2018 ve věku 89 let zemřel profesor Ing. Jiří Kratochvíl, vodohospodář, který se věnoval řešení napjatosti pílířových přehrad. Od roku 1964 se jako první v Evropě zabýval tvorbou matematických modelů stavebních konstrukcí a rozvojem metody konečných prvků. Na stavební fakultě přednášel jako profesor předměty přehrad, vodní hospodářství a hydraulika podzemní vody. Vypracoval nebo spolupracoval na více než padesáti expertizách týkajících se významných českých a slovenských vodních děl. Byl členem Vědecké rady Fakulty stavební a Vědecké rady VUT v Brně, po dvě funkční období byl místopředsedou dozorčí rady Grantové agentury ČR, členem komise Ministerstva školství, členem redakčních rad časopisů Alma Mater, Stavební obzor a Vodohospodářského časopisu. Byl též členem komisí pro obhajoby kandidátských a doktorských disertačních prací, proděkanem, prorektorem a vedoucím Ústavu vodních

staveb. Byl zakládajícím členem Inženýrské akademie ČR, členem České společnosti pro mechaniku a Českého přehradního výboru. Za svoji práci obdržel v roce 1979 cenu federálního ministra ČSSR pro technický a investiční rozvoj a v roce 1993 mu ministr školství ČR udělil Medaili 1. stupně za rozvoj a aplikaci metody konečných prvků. V roce 2014 obdržel cenu Jihomoravského kraje za přínos vědě a technice. Jako autor či spoluautor uveřejnil přes 90 vědeckých prací a odborných pojednání. Byl školitelem více jak dvaceti českých a zahraničních vědeckých aspirantů.

Celý svůj život se řídil citátem Quidquid agis prudenter agas et respice finem aneb Cokoli děláš, dělej s rozmyslem a sleduj cíl.

Alice Kratochvílová

dcera (redakčně zkráceno a upraveno)

Rekodifikace stavebního práva potřetí

Ministerstvo pro místní rozvoj a Hospodářská komora ČR uveřejnily v říjnu 2018 zprávu o tom, že společně chtějí připravit nový stavební zákon, který by podle jejich harmonogramu měl být schválen už za tři roky – tedy v roce 2021. Návrh věcného záměru by měl vzniknout už do konce roku 2018.

Za tři roky tedy bude nezbytné změnit desítky dalších zákonů, ale také provést reformu veřejné správy v ČR a vyřešit taky složitou strukturu a roztržštěnost stavebních úřadů jednak mezi obecními, speciálními a jinými stavebními úřady, ale také na úrovni obcí, krajů a resortů. V současnosti stavebník musí žádat o razítka a různá stanoviska podle 85 zákonů. U poslední novely, která také slibovala, ale nepřinesla urychlení stavebního řízení, se ministerstvo muselo vypořádat se dvěma tisíci připomínkami. Tak zásadní změny by si vyžádaly roky příprav.

U nového zákona to má jít rychleji. Aby se práce na novém stavebním zákonu výrazně zrychlily a parlament jej mohl schválit již v roce 2021, bylo na úrovni premiéra Andreje Babiše rozhodnuto do nich zapojit

Hospodářskou komoru ČR, jakožto odborného partnera a největšího představitele malých i velkých podnikatelů. K podobnému kroku stát v minulosti přistoupil třeba u nového občanského zákoníku. Ministerstvo pro místní rozvoj (dále jen MMR) proto 8. října 2018 uzavřelo s Hospodářskou komorou memorandum, jehož cílem je přenést do nové úpravy praktické zkušenosti podnikatelů a investorů a již v průběhu prací nalézt co nejširší shodu na její nové podobě. Na novém stavebním zákonu se má podílet mimo jiné také Svaz průmyslu, Svaz podnikatelů ve stavebnictví nebo Česká společnost pro stavební právo. Pracovní skupiny však mají být malé s maximálně 15 odborníky, které budou s MMR a Hospodářskou komorou spolupracovat a budou rozvíjet jejich návrhy.

Hospodářská komora jako protipól uzavřených pracovních skupin připravuje otevřenou kontinuální konferenci o rekodifikaci stavebního práva. Na svém oficiálním webu bude postupně zveřejňovat jednotlivé pracovní návrhy, aby se s nimi mohla veřejnost seznámit. Ode dneška také nabízí na svých stránkách (www.komora.cz/rekodifikace-stavebniho-prava) možnost laické i podnikatelské veřejnosti zasílat k rekodifikaci podněty či připomínky.

„Součástí rekodifikace stavebního zákona bude oddělení státní správy od samosprávy, vyjasnění, kdo bude v jednom povolenacím řízení o stavbách rozhodovat a také elektronizace stavební agendy,“ uvedla na svých stránkách Marcela Pavlová, náměstkyně MMR.

„Potřebujeme skutečné zrychlení povolování staveb a princip jedno razítko, jeden úřad a jedno rozhodnutí o stavbě,“ uvedla ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová.

Ing. Markéta Kohoutová

šéfredaktorka časopisu Zprávy a informace ČKAIT



Klára Dostálová a Vladimír Dlouhý 8. října 2018 podepsali Memorandum o spolupráci mezi MMR a Hospodářskou komorou na rekodifikaci stavebního práva. (zdroj: MMR)

Závěr materiálu o rekodifikaci na jednání vlády 4. září 2018

Vláda ČR se 4. září 2018 seznámila s informacemi k rekodifikaci veřejného stavebního práva, hlavních směrech a cílech (čj. 746/18) obsažených v materiálu předloženém ministryní pro místní rozvoj.

1. Manažerské shrnutí

Předkládaný materiál byl vypracován Ministerstvem pro místní rozvoj a jeho původním cílem bylo informovat o právním okolí stavebního zákona a roztržštěnosti veřejného stavebního práva v České republice. Do přípravy tohoto materiálu vstoupilo rozhodnutí pana premiéra o zapojení Hospodářské komory České republiky (dále jen HKČR) do procesu přípravy celkové rekodifikace veřejného stavebního práva. Původní materiál byl následně podroben připomínkování členů Kolegia ministryně pro místní rozvoj pro rekodifikaci veřejného stavebního práva a na základě těchto připomínek byl upraven. Výsledný materiál je upravenou verzí původního materiálu zpracovaného MMR s využitím materiálů zpracovaných HKČR.

Další kroky v procesu přípravy rekodifikace veřejného stavebního práva v navrženém rozsahu předpokládají úzkou spolupráci zejména mezi MMR a HKČR, v úzké spolupráci s ostatními resorty, přičemž je nezbytné předpokládat vůdčí roli MMR danou kompetenčním zákonem (Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů).

A. Územní plánování

I. Obsah, schvalování a závaznost územně plánovací dokumentace obce budou vycházet z pojetí ve vyspělých státech Evropské unie

- podoba územně plánovacích dokumentací bude vycházet z tradičního, čitelného a srozumitelného pojetí ve vyspělých státech EU

- transparentní, jasná, dostupná a jednoznačná územně plánovací dokumentace srozumitelná pro všechny uživatele (malé, velké, veřejné, soukromé, domácí i zahraniční)
- zjednodušení dokumentace, zavedení geoportálu

II. Nová hierarchie územně plánovacích dokumentací

- hierarchická územně plánovací dokumentace (stát, kraj, obec)
- vznik celostátní dokumentace řešící v dostatečné podrobnosti celostátně významné záměry
- vyšší územně plánovací dokumentace bude přebírána do nižší územně plánovací dokumentace
- rozdělení územních plánů na koncepční plány a zástavbové plány
- zachování územně plánovacích podkladů a jejich výhledové zpřístupnění na geoportálu

III. Změny ve formě vydávání územně plánovací dokumentace a jejich důsledná teritorialita

- úprava institutu opatření obecné povahy jako formálního nosiče územního plánu
- alternativně návrat k dřívější formě územních plánů v podobě obecně závazných vyhlášek
- omezení následného přezkumu územních plánů
- posílení a jasné vymezení aktivní legitimace pro podávání připomínek či námitek vůči návrhům územních plánů

IV. Jasně stanovené časové a teritoriální omezení soudního přezkumu územně plánovací dokumentace a zákaz zpětných účinků zrušení územně plánovací dokumentace

- zvýšení právní jistoty a stability právního prostředí a posílení ochrany ústavně zaručených práv na územní samosprávu a na ochranu vlastnictví v době, v níž platil určitý územní plán
- případné zrušení územního plánu soudem nesmí mít dopady na povolení a práva vzniklá v době jeho platnosti
- nemožnost dosažení zpětných účinků zrušení nezákonných územních plánů
- omezení aktivní legitimace subjektů, do jejichž veřejných subjektivních práv územně plánovací dokumentace s ohledem na svoji územní působnost nezasahuje

V. Zavedení jednotného standardního datového modelu pro vybrané části územně plánovacích dokumentací a podkladů a zavedení jednoho národního geoportálu územního plánování

- jednotná prezentace všech výstupů z územně plánovací činnosti
- rychlejší rozhodovací procesy
- přehlednost pro veřejnou správu, občany i investory
- všechny výstupy z územně plánovací činnosti jsou dostupné na jednom místě v jednom formátu
- možnost provádět nad daty operace a úlohy
- zveřejňování výstupů z územního plánování jako otevřených dat

VI. Posílení ekonomického rozměru územního plánování

- spravedlivější zpoplatnění využívání území
- omezení spekulativně vymezovaných zastavitelných ploch
- odstranění blokace území a zamezení neefektivnímu zabírání půdního fondu
- zvýšení příjmů do státního rozpočtu

B. Stavební právo hmotné

- celkové přenastavení zákonných pravidel stavebního hmotného práva
- jasné definování veřejného zájmu



- sjednocení obecných požadavků na výstavbu do jednoho právního předpisu, tj. s celorepublikovou územní působností
- sjednocení požadavků na rozsah a obsah dokumentace staveb do jednoho právního předpisu
- zredukování jednotlivých druhů dokumentací a zjednodušení obsahových náležitostí jednotlivých druhů dokumentací předkládaných stavebnímu úřadu k žádosti o povolení
- umožnění předávání dokumentace stavebním úřadům a dotčeným orgánům v elektronické podobě

C. Problematika dotčených orgánů

- podstatné snížení počtu DO
- jasné vymezení veřejných zájmů nadále chráněných jednotlivými DO
- forma výstupů závazné stanovisko/vyjádření DO
- jasné nastavení způsobu řešení rozporů s vůdčí rolí stavebního úřadu (zvýšené nároky na metodické vedení a proškolení stavebních úřadů)
- jasně stanovené lhůty pro vyjádření DO s fikcí nevymáhání se při nedodržení lhůty ze strany DO – obrana proti průtahům
- náročné legislativní úpravy ve složkových zákonech

D. Právní předpisy obsahující další požadavky

- redukce právních předpisů, ve kterých jsou stanoveny další požadavky na stavebníky
- zefektivnění a zrychlení řízení

E. Příslušnost stavebních úřadů

I. Oddělení stavební správy od územních samospráv a její sjednocení

- oddělení výkonu státní správy a samosprávy
- omezení střetu zájmů
- odstranění systémové podjatosti stavebních úřadů na obecních a krajských úřadech
- omezení korupčních rizik
- vzorem systém finanční správy či katastrálních úřadů

- zásadní legislativní změny několika právních předpisů včetně kompetenčního zákona

II. Vytvoření Státního stavebního úřadu

- odstranění dnešní plurality stavební správy na ústřední úrovni
- sjednocení know-how všech stavebních úřadů
- zvýšení kvality rozhodování a posílení odpovědnosti za výkon veřejné moci
- přechod kompetencí mezi orgány

III. Vytvoření nové struktury stavebních úřadů

- odstranění dnešní plurality stavební správy na krajské a místní úrovni
- odstranění politických vlivů samospráv
- přechod úředníků
- profesionalizace
- personální stabilizace a možnost jednotného metodického řízení z ústřední úrovně

F. Jedno povolovací řízení

I. Jedno řízení

- zjednodušení, zpřehlednění a zrychlení a vyšší efektivita celého řízení
- neřetěžit se současně několik řízení po sobě
- jasné vymezení okruhu účastníků řízení a jejich procesních práv
- dokumentace s nově stanoveným jednodušším obsahem a rozsahem pro umístění a povolení stavby
- realizace stavby a kontrolní činnost SÚ na základě prováděcí (realizační) dokumentace
- nezbytnost komplexní legislativní úpravy ve složkových zákonech

II. Jedno rozhodnutí nebo veřejnoprávní smlouva

- výsledkem jednotného řízení je pouze jedno finální rozhodnutí
- nevychází se velké množství různých rozhodnutí v různých řízeních se samostatným přezkumem
- rozhodnutí stavebního úřadu o povolení stavby může nahradit jeho smlouva se stavebníkem (veřejnoprávní smlouva)

III. Koncentrace řízení

- zásadní zrychlení a zefektivnění řízení
- obrana proti šikanóznímu zneužívání práv
- znemožnění navrhování stále nových důkazů, opakování námitek apod.
- vyšší požadavky na účastníky řízení

IV. Elektronizace stavební agendy

- elektronizace jednotného řízení o povolení stavby, včetně podávání žádostí, dokumentace, námitek, připomínek, vyjádření a stanovisek
- nepřetržitý přístup jiných úřadů a oprávněných osob ke všem dokumentům ve spisu bez potřeby nahlížení či postupování spisu
- efektivní nástroj kontroly veřejné správy
- finanční náročnost a potřeba změn zažitých uživatelských vzorců chování

G. Problematika vyvlastnění

- vymezení práv a věcí, které mohou být vyvlastňovacím řízením dotčena
- odstranění časové náročnosti vedení vyvlastňovacího řízení
- prověření účelů vyvlastnění v jednotlivých speciálních zákonech, jejich konkrétnosti a sjednocení právní úpravy
- urychlení majetkoprávní přípravy stavebních záměrů
- mezitímní rozhodnutí
- problematika výše náhrad, včetně oceňování

H. Nad rámec obsahu tohoto materiálu bude třeba řešit i změny v soudním přezkumu

- zrychlení a zefektivnění přezkumu ve správním soudnictví
- omezení či zánik agendy odkladných účinků žalob ve stavebních věcech
- omezení zneužívání opravných prostředků k Nejvyššímu správnímu soudu
- věcná specializace správních soudců
- širší možnosti, resp. povinnosti rozhodování soudu (povinnost sám rozhodnout ve věci samé, povinnost vypořádat se se všemi námitkami)

2. Harmonogram rekodifikace veřejného stavebního práva

Součástí předkládaného materiálu je také harmonogram rekodifikace veřejného stavebního práva, který byl zpracován v souladu s Legislativními pravidly vlády, a to jak z hlediska časového, tak i z hlediska povinných fází přípravy právních předpisů. Časové hledisko vyžaduje vysoké zapojení HKČR do procesu přípravy rekodifikace za účelem naplnění navrženého harmonogramu.

3. Návrhy na dílčí novely stavebního zákona

Vzhledem k tomu, že proces rekodifikace veřejného stavebního práva bude i podle velmi ambiciózního přiloženého časového harmonogramu představovat časově náročný proces, tak z důvodů nezbytnosti řešení některých dílčích problémů co nejdříve, jsou níže navržena čtyři témata na dílčí novely stavebního zákona.

a) Fikce souhlasného závazného stanoviska

- zavést lhůtu pro vydání závazného stanoviska (max. 60 dnů)
- pokud dotčený orgán nevydá závazné stanovisko ve stanovené lhůtě, platí, že vydal souhlasné závazné stanovisko bez podmínek

b) Zrušení přezkumu závazných stanovisek podle

§ 4 stavebního zákona

- Novelou stavebního zákona provedenou zákonem č. 225/2017 Sb., byla do stavebního zákona vložena speciální právní úprava přezkumu závazných stanovisek (jednalo se o pozměňovací návrh předložený při projednávání novely v Poslanecké sněmovně). Tato právní úprava je obtížně aplikovatelná a naprosto nesystémová, protože by neměla existovat jiná právní úprava přezkumu závazných stanovisek uplatňovaných v řízení podle stavebního zákona a jiná právní úprava přezkumu závazných stanovisek v řízeních podle jiných právních předpisů. Navrhuje se proto vypuštění těchto ustanovení a úprava v obecném předpise, tedy správním řádu, a to konkrétně doplnění lhůt, které v současné úpravě chybí.

c) Dokumentace na úrovni státu podrobně řešící záměr náležející do kompetence centrálních orgánů

- ÚPD je v současném právním prostředí hierarchizovaná, a právě v této hierarchizaci je však často problém. Politika územního rozvoje (dále jen PÚR) je závazná pro pořizování zásad územního rozvoje jednotlivých krajů a dalších nižších stupňů územně plánovacích dokumentací. O pořizování zásad územního rozvoje (dále jen ZÚR) nebo jejich aktualizace však v samostatné působnosti rozhoduje zastupitelstvo příslušného kraje. Jedná se tedy o rozhodnutí samosprávné a současná právní úprava tak neumožňuje, aby stát mohl na pořizování aktualizace ZÚR vyvolané aktualizací PÚR jakkoliv trvat.
- Jako řešení se jeví zavedení realizačního nástroje na úrovni státu, který by v příslušné podrobnosti řešil komplexně daný záměr, který

by byl obsažen v PÚR a náležel do kompetence státu. Tento nástroj by byl územně plánovací dokumentací závaznou pro rozhodování v území a současně též závaznou pro vydávání nižších stupňů územně plánovacích dokumentací na úrovni krajů a obcí.

- S touto problematikou pak souvisí i možnost zavedení státní projekční kanceláře, který by se systematicky věnoval jak zpracování návrhů PÚR a jejich aktualizací, tak rovněž uvedeného nového nástroje. Tato kontinuita v projekční činnosti se jeví jako zcela zásadní a žádoucí a její pozitivita lze deklarovat i současnými zkušenostmi vybraných měst nebo i krajů. Tím dochází k šetření času i prostředků veřejné správy, tedy všech daňových poplatníků.
- Je možné zvážit rozšíření kompetencí současné organizační složky státu, kterou je Ústav územního rozvoje. I zde se tento krok jeví logicky. Pokud by byl tento ústav pověřen vedením geoportálu, pak by na něm byly zveřejňovány také dokumentace pořízené státem. Sjednocení funkce správce geoportálu a projekční kanceláře účelně a efektivně propojí tyto dvě související činnosti.

d) Zavedení Národního geoportálu územního plánování

- Cílem úpravy by mělo být zavedení jednotného geoportálu, na kterém budou zobrazeny veškeré výstupy územního plánování v České repub-

lice v jednotném datovém formátu tak, aby bylo umožněno nad těmito daty zpracovávat také geografické úlohy. Tento stav je žádoucí i pro investory a developery, kteří se pohybují napříč celou Českou republikou.

- Z hlediska procesního se pak jako logické jeví, aby tento geoportál územního plánování zahrnul i současnou Evidenci územně plánovací činnosti a případně umožnil zobrazování i dalších výstupů resortu místního rozvoje.
- Nezbytné také bude určit správce geoportálu územního plánování. V této souvislosti se jako nejvhodnější jeví určit jeho správcem Ústav územního rozvoje, jakožto existující organizační složku státu. Ústav územního rozvoje je zřizován přímo MMR, aktuálně je pověřen vedením Evidencie územně plánovací činnosti a má základní vybavení a zkušenosti pro vedení a správu geoportálu a geodat. Je proto logické, aby tyto zkušenosti byly zúročeny a využity.

Nástrojem k řešení výše uvedených čtyř bodů je dílčí novela stavebního zákona a správního řádu, kterou představí Ministerstvo pro místní rozvoj v termínu do 31. prosince 2018.

Převzato z MMR

www.mmr.cz

Pohled předkladatele na návrh zákona o stavebních výrobcích – reakce na článek

V minulém čísle Z+i č. 4/2018 byl otištěn článek Ing. Bukovského Připomínky ČKAIT k návrhu Zákona o stavebních výrobcích. Zde přinášíme reakci Ing. Petra Serafína, ředitele odboru stavebnictví a stavebních hmot z Ministerstva průmyslu a obchodu.

V perexu článku Ing. Bukovského je uvedeno: *Navržený zákon, pokud nebudou provedeny koncepční změny, vytváří riziko snížení kvalitativních i dalších vlastností zejména staveb hrazených z veřejných rozpočtů.* V úvodu je naproti tomu konstatováno, že zástupci ČKAIT se účastnili přípravných prací na tomto zákoně i jeho připomínkování, přičemž se přiznává, že většina připomínek ČKAIT byla akceptována. V tomto světle se jak úvodní sdělení, tak i některé části článku, který je směsicí připomínek ČKAIT, u nichž však došlo při jejich vypořádání k dohodě, jeví poněkud zvláště. Protože by to mohlo být považováno téměř za šíření poplašné zprávy, nezbyvá mi, než na některé pasáže pro upřesnění (a uklidnění čtenářů – autorizovaných osob) nejen jako pracovník MPO, ale i jako člen Rady pro rozvoj profese ČKAIT zareagovat.

Nejen uvedení na trh, ale i stanovení podmínek pro zabudování výrobku do staveb

Autor velmi stručně shrnuje obsah a cíle zákona. Vychází z důvodové zprávy, avšak přejímá pouze její část. Pro úplnost je třeba tyto informace doplnit. Na rozdíl od současné právní úpravy je cílem nového zákona, kromě podmínek pro uvádění a dodávání stavebních výrobků na trh, jednoznačně stanovit i podmínky pro návrh a použití těchto stavebních výrobků do staveb v ČR tak, aby byly splněny základní technické požadavky na stavby. Zařazení těchto podmínek bylo prosazeno již do schváleného věcného záměru zákona zejména s ohledem na zajištění bezpečnosti a kvality staveb při jejich užívání. Jedním ze stěžejních

úkolů je též poskytnout potřebné informace účastníkům výstavby, zejména projektantům a zhotovitelům, ke splnění tohoto cíle. Současně i výrobci budou mít jasnou představu o vlastnostech výrobků, které musí deklarovat, pokud mají být jejich výrobky použity do stavby v ČR (nejen uvedeny na trh).

K části nadepsané Nejpodstatnější připomínky ČKAIT lze jen konstatovat, že zde uváděné podmínky a požadavky návrh zákona naplňuje s tím, že:

- použitá terminologie byla v rámci připomínkového řízení částečně upravena, určité rozdíly však budou i nadále existovat mj. v harmonizované a neharmonizované oblasti;
- povinnosti technického dozoru stavebníka ve vztahu k použitým výrobkům byly na základě vznesených připomínek vypuštěny (podle mého názoru by tyto povinnosti měly být řešeny komplexněji přímo ve stavebním zákoně);
- uchovávání nezbytných dokladů k výrobkům bylo po shodě s připomínkovými místy upřesněno, není však možné požadovat na výrobci uchovávání dokumentace po dobu návrhové trvanlivosti staveb, protože výrobce neuvádí výrobky na trh pro konkrétní stavbu.

Nestrannost MPO ve vztahu k účastníkům výstavby

Konstatování, že MPO zastupuje výrobce a nemá potřebu ani zájem deklarovat vlastnosti, konkrétní mezní úrovně, třídy a popisy vlastností, je zcela zavádějící a nepravdivé. MPO jako orgán státní správy hájí

veřejné zájmy vůči všem subjektům zúčastněným na investičním procesu (ať již v přípravě či při provádění staveb). Vyjádření, že by MPO zastupovalo zájmy některé dodavatelské sféry (na úkor jiné) považuji téměř za urážku.

Naopak MPO již od roku 2013 vykonává činnost kontaktního místa pro stavební výrobky a poskytuje celé dodavatelské sféře informace o ustanoveních předpisů, ze kterých vyplývají či mohou vyplývat požadavky na vlastnosti výrobků s ohledem na jejich účel použití.

Nestrannost MPO je zřejmá též ze zastoupení zainteresovaných stran v poradním sboru ředitele odboru stavebnictví a pracovní skupině, která se podílela na přípravě návrhu zákona (jejími členy byli právě zástupci projektantů a zhotovitelů, včetně Ing. Bukovského). Protože zde však nebyly některé záležitosti finálně uzavřeny, je konečná podoba zpracována ve znění, které považuje MPO za přijatelné pro všechny zúčastněné subjekty a které byly bez rozporu dohodnuty při vypořádání připomínek.

Deklarované vlastnosti výrobků

Nutno zdůraznit, že v § 11 odst. 2 písm. f) návrhu zákona je k této problematice (po akceptaci připomínek ČKAIT) výslovně uvedeno, že CZ prohlášení o vlastnostech musí obsahovat mj. vlastnosti, které mají vztah k základním požadavkům na stavby s ohledem na určené použití vyjádřené úrovní, třídou, mezní hodnotou nebo popisem. Kromě toho po dohodě s připomínkovými místy a na základě doporučení zástupců Úřadu vlády bude seznam vlastností uveden v prováděcí vyhlášce k zákonu a jejich konkrétní mezní hodnoty, úrovně a třídy, pokud jsou v ČR stanoveny, budou zveřejněny prostřednictvím databáze na webu.

Ochrana spotřebitele u stavebních výrobků

Obsahu dílčího nadpisu, obecně uvádějícího, že u stavebních výrobků se nepřipouští ochrana spotřebitele, bohužel ve vztahu k novému zákonu nerozumím. Autor zde správně uvádí některé nedostatky stávajících právních i technických předpisů (zejména nekomplexní řešení problematiky použití stavebních výrobků ve stavbě a jejich roztržitost). Tomu právě má nový zákon zamezit. Vytržení z kontextu části důvodové zprávy, kde je uvedeno, že stavební výrobky se liší svým charakterem a způsobem použití od ostatních výrobků (toto je uváděno i v odůvodnění evropské legislativy), však vůbec neznamená, že by bylo rezignováno na ochranu spotřebitele. Obecně platí, že se stavebními výrobky pracují jako s polotovarem zejména profesionálové – projektanti a stavbyvedoucí. Tím však není řečeno, že stavební výrobky nejsou určeny (po jejich zabudování do stavby) k používání ze strany konečných uživatelů. Právě dosažení bezpečnosti konečného uživatele, v tomto případě o něm lze hovořit jako o spotřebiteli, je hlavním cílem celého zákona. Přitom i v případě provádění stavebních prací svépomocí je zapotřebí dodržovat předpisy o používání výrobků ve stavbě, i když je zde podle § 160 odst. 4 stavebního zákona připuštěn poněkud volnější režim z hlediska provádění stavby a dozoru nad jejím prováděním.

Se zákonem budou předloženy teze vyhlášky

V rámci jednání mezi MMR a MPO jakož i po dohodě s ČKAIT a KZPS byla upravena vazba mezi stavebním zákonem a zákonem o stavebních výrobcích (zde konsenzuální znění obsahuje § 35 a 36). Návrh zákona přitom stanovuje podmínky pro navrhování a použití stavebních výrobků do staveb v ČR (jak požaduje autor článku). Účelem je poskytnout účastníkům procesu výstavby veškeré informace o výrobcích, které

pro splnění svých povinností vyplývajících z jiných právních předpisů potřebují. Seznam požadovaných vlastností stavebních výrobků bude uveden v prováděcí vyhlášce, kterou považujeme za zásadní v této oblasti. Ironické konstatování autora, že se tak bude dít prostřednictvím neexistující vyhlášky zcela shazuje serióznost jeho článku, když jistě ví, že prováděcí předpisy budou dopracovány v návaznosti na zákon po jeho schválení (se zákonem budou vládě předloženy mj. teze vyhlášky o vlastnostech stavebních výrobků). Samozřejmě budou předmětem řádného připomínkového řízení a při jejich tvorbě předpokládám součinnost ČKAIT a dalších nevládních organizací.

Co se týká autorova názoru, že lze deklarovat pouze jednu vlastnost stavebního výrobku nutno konstatovat, že jde o nepochopení celého záměru zákona. Ačkoliv byl autor článku členem přípravné skupiny, bohužel nepochopil, že účelem zveřejnění seznamu vlastností v prováděcí vyhlášce je právě to, aby byly do staveb v ČR zabudovávány pouze takové výrobky, u kterých jsou výrobcem deklarovány všechny nezbytné vlastnosti (a projektanti a zhotovitelé měli k dispozici údaje o výrobcích potřebné k jejich práci).

Snížení pokut na základě připomínkového řízení

„Drakonické“ pokuty za nedodržení požadavků zákona (je uvedeno, že se jedná zejména o projektanty, stavbyvedoucí a technické dozory) vycházely v původním návrhu přiměřeně z pokut použitých v zákoně č. 90/2016 Sb., o posuzování shody. Na základě dalších jednání byly sazby těchto pokut výrazně sníženy a mnohé vypuštěny úplně (např. povinnosti technických dozorů stanoveny nejsou, pro stavbyvedoucí či projektanty platí v první řadě sankce dle stavebního zákona). Je však zřejmé, že výše sankcí musí být shodná jak pro harmonizovanou, tak pro neharmonizovanou oblast.

Ke kritizovanému stanovení vlastností výrobků soukromými osobami je třeba připomenout, že i v současné době musí projektant/zhotovitel navrhnout/vybrat výrobek s takovými vlastnostmi, které zajistí splnění požadavků na stavbu.

Pokud se týká namítané odlišné terminologie, platná právní úprava se liší v oblasti uvádění harmonizovaných a neharmonizovaných stavebních výrobků na trh již nyní. Návrh předmětného zákona se naopak snaží zavést do neharmonizované oblasti některé vhodné pojmy z oblasti harmonizované (např. prohlášení o vlastnostech), přičemž některé pojmy (zařazené odbornou veřejností) však ponechává (např. certifikát – v harmonizované oblasti se hovoří o osvědčení).

Zákon o výrobcích má platit až od roku 2022

V současné době je návrh zákona předložen do notificačního procesu v rámci členských zemí EU. Závěrem je třeba říci, že jeho účinnost je navržena k 1. lednu 2022, je tedy dána dostatečná legisvacanční lhůta pro přípravu k jeho naplňování.

Tímto příspěvkem v žádném případě nechci vytvářet další zbytečné polemiky, jen jsem považoval za nutné pro členy ČKAIT uvést některé informace na pravou míru tak, aby byly cíle nového zákona a jeho přínos pro autorizované osoby správně pochopeny. Vážím si dlouholeté spolupráce MPO a ČKAIT a předpokládám, že bude i nadále pokračovat.

Ing. Petr Serafín

ředitel odboru stavebnictví a stavebních hmot
Ministerstva průmyslu a obchodu ČR

Norma pro okna a dveře nesplnila očekávání odborníků

K čemu je určena ČSN 74 6078:2018 Okna a vnější dveře – Třídy a úrovně vlastností podle vhodnosti použití? Autor článku považuje tuto normu za velký omyl, neboť neuvádí všechny nezbytné vlastnosti oken a vnějších dveří pro jejich návrh a výběr výrobků pro jejich použití ve stavbách. Bohužel řádně uplatněné připomínky ČKAIT nebyly při tvorbě normy akceptovány, a to bez řádného odborného zdůvodnění. Stejně nebyly akceptovány připomínky MMR ČR vycházející z připomínek ČKAIT.

Do ČSN 74 6078 byla 1. června 2018 převedena národní příloha NA z ČSN EN 14351+A1 (74 6075) z února 2011. Po věcné stránce nedošlo ke změnám, pouze informativní charakter Národní přílohy NA je nyní převeden na normativní úroveň a byla upravena požadovaná třída odolnosti proti nárazu pro střešní okna a doplněna kapitola 7 Únosnost bezpečnostních zařízení a informativní příloha A – Výběr reprezentativních zkušebních vzorků pro okna.

ČSN EN 14351+A1 stanovuje funkční vlastnosti nezávislé na materiálu, kromě charakteristik požární odolnosti a kouřotěsnosti, které jsou použitelné pro okna, vnější dveře a jejich sestavy pro uvádění výrobků na vnitřní trh vytvořený nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008/ES.

Tato norma neobsahuje podmínky a informace pro navrhování a použití stavebních výrobků ve stavbách ve smyslu stavebního zákona č. 183/2006 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Obecně stavební výrobky musí splňovat takové požadavky, aby stavba po jejich zabudování splňovala všechny požadované technické vlastnosti, z hlediska občanskoprávních vztahů nejen požadované technické, ale i další požadované kvalitativní vlastnosti (hédonické).

Norma neobsahuje podmínky pro zamýšlené použití

ČSN 74 6078 zejména obsahuje zavádějící informaci v předmětu normy: Minimální třídy a úrovně pro zamýšlené použití jsou uvedeny v tabulce 2 až 4 a v následujících kapitolách 4 až 7, což není pravdivá informace.

Pokud je norma určena pro zamýšlené použití výrobků, pak musí odrážet v plném rozsahu, ať v pozitivním, nebo i negativním, také vyjádření, na co se norma vztahuje/nevztahuje, např. norma platí pro všechny okna a vnější dveře jako součást výplní otvoru pozemních staveb, platí pro okna plnící též funkci zábradlí, tedy bránící pádu do hloubky, platí pro okna, která jsou součástí lehkých obvodových plášťů, platí/neplatí pro okna / vnější dveře, na které se vztahují zvláštní právní předpisy pro navrhování a provádění staveb apod. Vydané znění není jednoznačně určené.

Není účelné a ekonomické odvozovat mezní úrovně požadavků zejména na vodotěsnost a průvzdušnost oken / vnějších dveří od charakteristických hodnot tlaku větru dle ČSN EN 1991-1-4 s tím, že výplně otvoru nejsou konstrukční částí staveb. Navrhování s využitím tabulek dle navrhované normy stanoví mezní úrovně (tedy minimální úrovně na straně bezpečnosti) uvedených vlastností s neopodstatněně a neodůvodněně vysokou mírou bezpečnosti. Pro praktické využití tabulky v běžné stavební praxi je třeba stanovit požadavky pro běžně používané plochy oken, např. 2 m², 3 m² apod., nikoliv pouze pro 1 m². Uvedená norma bude využívána zejména projektanty pozemních staveb, stavbyvedoucími a technickými dozory, nikoliv projektanty specializovanými na statiku a dynamiku staveb.

Pro řádný návrh výrobku do stavby jsou mimo vlastností uvedených v ČSN 74 6078 nezbytné další funkční vlastnosti oken a vnějších dveří, kde je znalost tříd, úrovní nebo popisu nutná a nezbytná pro bezpečný návrh otvorové výplně v návaznosti na druh a účel konstrukce nebo stavby, provozní zatížení výplně otvoru apod.

Do normy je při revizi nutno doplnit, zejména

Požadavky na mechanické vlastnosti oken a balkonových dveří vyjádřené třídou dle ČSN EN 13115 se stanoví podle druhu konstrukce, účelu stavby a kategorie použití dle tabulky Třídy mechanických vlastností oken a balkonových dveří.

Třídy mechanických vlastností oken a balkonových dveří		
Druh konstrukce / účel stavby	Kategorie použití	Třída
Okna do vnitřních konstrukcí	nízká	1
Okna a balkonové dveře staveb určené do výšky zabudování do 8 m	střední	2
Okna a balkonové dveře staveb určené do výšky zabudování do 20 m	vysoká	3
Okna a balkonové dveře staveb do výšky zabudování 100 m a školních staveb	extrémní	4

Požadavky na ovládací síly a krouticí momenty pro vnější ručně ovládané dveře vyjádřené třídou dle ČSN EN 12217 se stanoví podle druhu stavby dle tabulky Třídy ovládacích sil a krouticích momentů pro vnější ručně ovládané dveře.

Třídy ovládacích sil a krouticích momentů pro vnější ručně ovládané dveře						
Typ stavby	Uzavírací síla nebo síla k zahájení pohybu, maximální hodnota (N)	Maximální krouticí moment pro kování ovládané (Nm)		Maximální síla pro kování ovládané (N)		Třída
		rukou	prstem	rukou	prstem	
Výrobní stavby	75	10	5	100	20	1
Občanské stavby	50	5	2,5	50	10	2
Bytové stavby	25	2,5	1,5	25	6	3
Provozy se speciálními požadavky	10	1	1	10	4	4

Požadavky na mechanickou trvanlivost oken, balkonových dveří vyjádřené třídou podle ČSN EN 12400 se stanoví pro jednotlivá provozní zatížení staveb podle tabulky Třídy mechanické trvanlivosti oken a balkonových dveří.

Třídy mechanické trvanlivosti oken a balkonových dveří		
Provozní zatížení staveb	Počet cyklů	Třída
Okna nebytových a nepobytočných prostorů – stavby se slabým provozem	5 000	1
Okna a balkonové dveře staveb s nuceným a hybridním větráním – stavby se středním provozem	10 000	2
Okna a balkonové dveře staveb s přirozeným větráním a jiné stavby se silným provozem	20 000	3

Požadavky na mechanickou trvanlivost vnějších dveří vyjádřené třídou podle ČSN EN 12400 se stanoví pro jednotlivá provozní zatížení staveb podle tabulky Třídy mechanické odolnosti vnějších dveří.

Třídy mechanické odolnosti vnějších dveří		
Provozní zatížení staveb	Počet cyklů	Třída
Jiné než níže uvedené stavby – dveře s příležitostným provozem	5 000	1
Vedlejší dveře staveb – dveře se slabým provozem	10 000	2
Vstupní dveře rodinných domů – dveře s méně častým provozem	20 000	3
Vstupní dveře bytových staveb do 10 B.J. – dveře se středním provozem	50 000	4
Vstupní dveře bytových staveb – dveře s běžným provozem	100 000	5
Vstupní dveře administrativních staveb – dveře s častým provozem	200 000	6
Vstupní dveře veřejných staveb – dveře se silným provozem	500 000	7
Vstupní dveře veřejných staveb s vysokou návštěvností – dveře s velmi silným provozem	1 000 000	8

Požadavky na odolnost oken a balkonových dveří proti nárazu se vyjádří třídou podle ČSN EN 13049 pro druhy staveb podle tabulky Třídy odolnosti proti nárazu dle druhu staveb.

Třídy odolnosti proti nárazu dle druhu staveb			
Druhy staveb	Klasifikace osazení	Zkušební hodnota energie rázu [J]	Třída
Objekty nezajištěné či dočasné	velmi nízká	min. 150	1
Rodinné domy	nízká	min. 150	2
Bytové stavby	střední	min. 250	3
Administrativní, školní a jiné druhy veřejných staveb	vysoká	min. 250	4
Stavby zvláštního zaměření s ostrahou	velmi vysoká	min. 250	5

Poznámka: Všechny balkonové dveře s neprůhlednou výplní nebo prosklené bezpečnostním sklem mají splňovat minimálně 3. klasifikační třídu podle ČSN EN 13049.

Závěr: Rozsah této normy není dostačující pro specifikaci nezbytných vlastností pro použití výrobků ve stavbách

Při zadání normy zřejmě autoři vycházeli ze zcela mylného přístupu, že výrobkové harmonizované normy obsahují všechny nezbytné požadavky pro návrh a zabudování stavebních výrobků do stavby, to je však velký omyl. Norma musí obsahovat a konkretizovat požadavky na další funkční vlastnosti oken a vnějších dveří zejména v oblasti bezpečnosti v užití, které jsou v jednoznačné odpovědnosti členských států EU, v návaznosti na druh budovy, způsob užívání budovy nebo jejich částí apod. (viz. Zpráva EK Parlamentu a Radě o provádění Nařízení EU 305/2011. ze 7. července 2016). Tyto funkční vlastnosti je třeba vyjádřit mezní úrovní nebo minimální třídou v rozsahu funkčních vlastností a zvláštních požadavků v rozsahu kapitoly 4, ČSN EN 14351-1+A2 či hodnotou tak, aby zajistily prokazatelné splnění obecných požadavků příslušných právních předpisů stanovujících požadavky na stavební konstrukce a stavby.

Všichni, kteří se zabývají navrhováním staveb a specifikací výrobků do staveb vědí, že v této normě uváděné regulované vlastnosti, resp. jejich třídy a úrovně (vlastnosti uvedené v tabulce ZA.1) určené pro uvedení výrobku na trh nejsou dostačující pro volbu vhodného výrobku do stavby.

Co přináší takovéto neúplné normy společnosti?

Nedostatečnou specifikaci nezbytných požadovaných kvalitativních vlastností výrobků do staveb, které jsou financovány z veřejných prostředků a staveb podle zákona č. 134/2016 Sb. (ZZVZ), z čehož vyplývá nízká kvalita, vyšší riziko vad a poruch takto budovaných staveb a následně vyšší provozní náklady.

- Snižují celkovou kvalitu a připouští zhoršení technických vlastností staveb.
- Umožňují aplikace výrobků, které nemusí být vhodné nebo mohou být zcela nevhodné pro dané konkrétní použití v dané stavbě.
- Zvyšují zcela zbytečně pracnost zpracování zadávání dokumentace staveb i požadavky na kvalitu zadavatelů staveb.

Ing. Ladislav Bukovský
Technická komise ČKAIT

Literatura:

- [1] ČSN 74 6078:2018 Okna a vnější dveře – Třídy a úrovně vlastností podle vhodnosti použití, Praha: ÚNMZ, 2018-06-01, Třídící znak 746078
- [2] ČSN EN 14351-1+A2 Okna a dveře – Norma výrobku, funkční vlastnosti – Část 1: Okna a vnější dveře, Praha: ÚNMZ, 2008-06-01, Třídící znak: 746075

Novela vodního zákona

Novela vodního zákona č. 254/2001 Sb. vstoupí v platnost 1. ledna 2019 a je účelné upozornit autorizované osoby na některé hlavní změny, které tato novela přináší.

Zákonem č. 113/2018 Sb. byl novelizován zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), a zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí ČR.

Z níže uvedeného stručného výběru některých částí novelizovaného stavebního zákona je patrné, že pro autorizované osoby, které pracují v oborech v působnosti vodního zákona, účast na seminářích pořádaných oblastními kanceláři ČKAIT k vodnímu zákonu jistě nebude ztraceným časem.

Nakládání s vodami

Povolení k nakládání s vodami (§ 8) není třeba k vypouštění odpadních vod z odlehčovacích komor, chráncí stoky jednotné kanalizace před hydraulickým přetížením, do vod povrchových.

Nově se ukládá získat souhlas vodoprávního úřadu (§ 17) ke geologickým pracím spojeným se zásahem do pozemku, jejichž cílem je následné využití průzkumného díla na stavbu k jímání podzemní vody nebo pro vrty pro využívání energetického potenciálu podzemních vod. Dále vodoprávní úřad posoudí možnost zhoršení stavu nebo ekologického potenciálu dotčeného útvaru povrchové nebo podzemní vody. V případě zhoršení stavu je možno pro uskutečnění záměru požádat o udělení výjimky za předpokladu splnění řady podmínek definovaných ve vodním zákonu.

Odpadní vody

V oblasti odpadních vod (§ 38) se nově deklaruje, že odpadní vody zneškodňované na komunální ČOV musí svým složením odpovídat platnému kanalizačnímu řádu. Odvádí-li se odpadní voda a srážková voda společně jednou kanalizací, stává se srážková voda vtokem do této kanalizace vodou odpadní. V odstavci 8 se vyjasňuje způsob nakládání s odpadními vodami, akumulovanými v bezodtokových jímkách. Ukládá se povinnost zajišťovat jejich zneškodňování odvozem na ČOV a na výzvu vodoprávního úřadu nebo ČIŽP předložit doklady o odvozu odpadních vod za období posledních dvou let, z kterých bude patrné, kdo a kde akumuluje odpadní vody v bezodtokové jímce, množství odpadních vod, název osoby, která odpadní vodu odvezla a název ČOV, na které budou odpadní vody zneškodňovány. Výrazný posun nastal ve vypouštění odpadních vod do vod podzemních přes půdní vrstvy. Doposud tato možnost pro vypouštění byla pouze z jednotlivých staveb pro bydlení, rodinnou rekreaci a ubytování. Nově se tato možnost rozšiřuje i pro soubory staveb pro bydlení, je však v tomto případě stanoveno maximální množství odpadních vod 15 m³/den. S vypouštěním odpadních vod do vod podzemních je však možno uvažovat jen tehdy, kdy není možno technicky nebo z jiných důvodů jejich vypouštění do vod povrchových nebo do veřejné kanalizace.

Poplatky

Zcela nově jsou formálně definovány díly zákona pro poplatky za odebrané množství vody, poplatky za vypouštění odpadních vod do



Za odpadní vody se nově považují i srážkové vody z dešťových oddělovačů jednotné kanalizace. (zdroj: pxhere.com)

vod povrchových a poplatky za povolené vypouštění odpadních vod do podzemních vod. Základem poplatku za povolené vypouštění odpadních vod do podzemních vod je kapacita čistírenského zařízení, z kterého jsou vyčištěné odpadní vody vypouštěny v EO. Sazba poplatku činí 350 Kč/EO/rok. Výnos poplatku za povolené vypouštění odpadních vod do podzemních vod je příjmem rozpočtu obce, na jejímž území k vypouštění dochází.

Přestupky

Vodní zákon v hlavě XII definuje činnosti pro měření odpadních vod a pro odběr a rozbor vzorků odpadních vod pro účely stanovení poplatků za vypouštění odpadních vod do vod povrchových. Pokud fyzická osoba, která vypouští odpadní vody do vod povrchových, neumožní odborně způsobilým osobám vstup do prostorů pro provedení kontroly včetně poskytnutí nezbytných podkladů pro provedení kontroly, jedná se o finančně sankcionovaný přestupek. V podstatě stejná povinnost platí pro právnické nebo podnikající fyzické osoby. Přestupku se rovněž dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba, která provádí odvoz akumulovaných odpadních vod v bezodtokových jímkách, která nevydá doklad o odvozu odpadních vod. Právnická nebo podnikající fyzická osoba jako vlastník nebo stavebník vodního díla I.–IV. kategorie se dopustí přestupku tím, že neprovádí technicko bezpečnostní dohled.

Ing. Jaroslav Valkovič
oblast ČKAIT Zlín

Jak se mění daň z příjmů za rok 2018

Pro rok 2018 máme některé nové daňové povinnosti. OSVČ musí počítat se změnou v použití výdajových paušálů. Další fáze elektronické evidence tržeb byla odložena. Naopak daně z příjmu zaměstnanců se stále počítají ze superhrubé mzdy a dochází tak k jejímu navýšení ze zákonných 15 %.

Na úvod bych rád zopakoval podmínky zákona o daních z příjmů. Poslední větší novela, která byla schvalována koncem roku 2016, s plánovanou účinností od 1. ledna 2017, nebyla do konce roku 2016 schválena. Ke konečnému schválení došlo až 4. dubna 2017. Ve Sbírce zákonů tento zákon (č. 170/2017 Sb.) vyšel až 16. června 2017, účinnost byla stanovena 15 dnů po vyhlášení, tedy 1. července 2017. Jak popíšu v dalším textu, některé novinky byly účinné již v roce 2017, jiné nabývají účinnosti až v roce 2018.

Autorizované osoby mohou vykonávat svou činnost různými způsoby: zaměstnanci, fyzické osoby podnikající na základě živnosti, fyzické osoby podnikající podle zvláštního právního předpisu (autorizační zákon) a právnické osoby. Každý z těchto způsobů v sobě zahrnuje různé skutečnosti, které je nutné zohlednit při sestavení daňového přiznání.

Zaměstnanci – daň z příjmů je ze superhrubé mzdy

Pokud jsou autorizované osoby zaměstnanci, tak veškeré daňové náležitosti za ně zařizuje zaměstnavatel, který je plátcem daně z příjmů. Pro rok 2018 dochází v této oblasti k několika změnám, na které chci upozornit:

- Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti je stále počítána z tzv. superhrubé mzdy, tj. hrubé mzdy, která je navýšena o pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a o pojistné na zdravotní pojištění. Tímto matematickým výpočtem tedy u zaměstnanců dochází ke zvýšení sazby daně (ze zákonných 15 procent).
- V současné době existuje mnoho tzv. daňových benefitů, tj. nepeněžních příjmů, které jsou u zaměstnance osvobozeny od daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a současně se z těchto příjmů neplatí zdravotní a sociální pojištění, jedná se o různé vstupenky na sportovní zápasy, rekreace, kulturu apod.
 - V této oblasti došlo k určitým změnám v definici toho, co může zaměstnavatel zaměstnanci poskytnout a u jakého subjektu mohou být dané benefity využity (zdravotnická zařízení), došlo také k rozšíření možnosti nákupu určitého typu zboží, nevztahuje se pouze na služby.
 - Nově je možné poskytnout zaměstnancům příspěvky na tištěné knihy.
 - Vždy se musí jednat o nepeněžní příjmy, tj. vše musí platit přímo zaměstnavatel.
 - Pokud tedy např. zaměstnanec dostane příspěvek na dovolenou, musí být tento příspěvek poskytnut přímo cestovní kanceláří, zaměstnanci nesmí být poskytnuty peníze, protože v tomto případě by se již jednalo o mzdu, která by podléhala zdanění.
- možnost poskytování stravenek;
- vyplácení cestovních náhrad apod.

Pokud má zaměstnanec v daném kalendářním roce příjmy pouze ze závislé činnosti (tj. ze zaměstnání) u jednoho nebo postupně u více zaměstnavatelů a současně nemá jiné příjmy větší než 6000 Kč, může požádat zaměstnavatele (do 15. února) o roční zúčtování daně. V tomto případě zaměstnavatel vypočítá celkovou daň zaměstnance a vypořádá vše při výpočtu mezd, kdy vrátí zaměstnanci přeplatek na dani přímo ve mzdě.

Pokud má zaměstnanec i jiné příjmy, tak po skončení kalendářního roku (v termínu do 1. dubna) musí podat daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob. Další možností je využití služeb daňového poradce, kterému je zaměstnancem dána plná moc na zpracování daňového přiznání a tím je kromě jiného posunutý termín pro podání daňového přiznání na termín 1. července.

Už od roku 2014 je zde limit ve výši 10 000 Kč pro uplatnění konečné srážkové daně u zaměstnanců, kteří jsou zaměstnání na základě dohody o provedení práce a nemají podepsané prohlášení k dani. Zaměstnanec v tomto případě obdrží konečnou mzdu, na rozdíl od běžné mzdy, kdy je odvedena záloha na daň a celá daň je vypořádána až na začátku následujícího roku. Z tohoto příjmu se také neodvádí pojistné.

Kromě dohod o provedení práce podléhají nově od roku 2018 srážkové dani také příjmy ze závislé činnosti plynoucí na základě jiných titulů, a to příjmy do 2500 Kč, pokud zaměstnanci nemají podepsané prohlášení k dani.

Současně je nutné sledovat i celkový příjem s ohledem na tzv. solidární zvýšení daně, kdy v určitých případech musí i zaměstnanec, který nemá jiné příjmy než příjmy ze zaměstnání, podat daňové přiznání k dani z příjmů. Podmínky jsou uvedeny níže v textu.

V následujícím období, v roce 2019, by podmínky zdanění zaměstnanců včetně odvodu daně ze super hrubé mzdy měly zůstat stejné.

OSVČ – podnikající na základě živnosti a podnikající podle autorizačního zákona

Fyzické osoby, které podnikají, mohou postupovat třemi základními způsoby při evidenci svého podnikání.

- vedení účetnictví podle podmínek zákona o účetnictví;
 - Fyzické osoby mohou vést účetnictví dobrovolně nebo povinně, pokud jejich obrat přesáhl částku 25 000 000 Kč.
- vedení daňové evidence podle § 7b zákona o daních z příjmů;
 - V tomto případě je nutné vést evidenci příjmů a výdajů a také majetku a závazků.
- použití výdajových paušálů podle § 7 odst. 7 zákona o daních z příjmů (v roce 2018 dochází v této oblasti ke změnám);
 - Fyzické osoby, které mají příjmy z podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti a které neuplatní výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů (tj. výdaje skutečné), mohou uplatnit výdaje paušální. Pro určení správné výše výdajového paušálu je důležité stanovení činností, které fyzická osoba provádí.

- Fyzická osoba podnikající podle živnostenského listu (např. živnost projektová činnost ve výstavbě, § 14 odst. 1 písm. b) autorizačního zákona) může použít výdajový paušál ve výši 60 %.
- Fyzická osoba podnikající podle zvláštních právních předpisů (§ 14 odst. 1 písm. a) autorizačního zákona) může použít výdajový paušál ve výši 40 %.
- Když se podnikající fyzická osoba připravuje na výpočet daně z příjmů, je tedy důležité zjištění, jaké činnosti provádí a jaký výdajový paušál se k těmto činnostem vztahuje. Když by se výše paušálních výdajů blížila nebo překračovala výši výdajů skutečných, je pro fyzické osoby vhodnější použití výdajů paušálních. Použití paušálních výdajů v těchto případech je výhodné, protože není nutné žádným způsobem výdaje prokazovat, je nutné vést pouze evidenci příjmů.
- Pokud fyzická osoba provádí více druhů činností, tak musí výdajové paušály využít buď u všech nebo u žádné, nelze kombinovat daňová evidence a výdajové paušály.
- Pokud fyzická osoba u některé činnosti vede účetnictví, je možné u jiné činnosti využít výdajový paušál.

Fyzické osoby musí po skončení kalendářního roku (v termínu do 1. dubna) podat daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob. V případě využití služeb daňového poradce, kterému je dána plná moc na zpracování daňového přiznání, je kromě jiného posunutý termín pro podání daňového přiznání na termín 1. července.

Jak vyplývá z výše uvedeného, nejjednodušší je použití výdajových paušálů, kdy fyzická osoba vede pouze evidenci příjmů, není nutné sledovat žádné výdaje.

Již v minulých letech došlo v určitých případech k omezení využití výdajových paušálů a současně k omezení možnosti využití slevy na dani na manželku a děti, v roce 2017 existovala možnost výběru mezi starým a novým systémem, v roce 2018 je povinný nový systém.

Podmínky výdajových paušálů u OSVČ od roku 2018

Nově bude možnost uplatnit slevy na manželku a daňové zvýhodnění na děti bez omezení. Na druhé straně jsou sníženy maximální možné výše výdajového paušálu, které je možné využít. Vztahuje se na použití všech, kde je celková výše paušálu omezena na:

- 400 000 Kč u paušálu ve výši 40 %;
- 300 000 Kč u paušálu 30 %;
- 800 000 Kč u paušálu ve výši 80 %;
- 600 000 Kč u paušálu 60 %.

To znamená, že pokud mám např. příjmy ze živnosti ve výši 3 mil. Kč, kde 60 % je 1,8 mil. Kč, tak jako paušál můžu uplatnit maximálně částku ve výši 600 000 Kč.

Právnícké osoby

Pokud autorizovaná osoba podniká jako právnícká osoba, tak dle zákona o účetnictví musí vést účetnictví. Dále je nutné prověřovat podmínky zákona o účetnictví i zákona o daních z příjmů, jak již bylo řečeno výše.

Solidární zvýšení daně z příjmů nad 1 438 992 Kč

V roce 2018 je také nutné prověřovat celkovou výši příjmů, a to z důvodu tzv. solidárního zvýšení daně. Jde o druhou sazbu daně, ze které musí odvádět daň osoby, které splní podmínky uvedené v § 16a zákona o daních z příjmů.

Pokud je součet základu daně ze závislé činnosti a z podnikání větší než 48násobek průměrné mzdy, tak je poplatník povinen



Den daňové svobody podle společnosti Deloitte se letos posunul na 23. června 2018. Letos je to tedy rekordních 174 dní. Jak to bude v roce 2019 se zatím neví. Poslanecká sněmovna začala na konci letošního roku projednávat novelu zákona o daních z příjmů a DPH jako sněmovní tisk 206/0.

zaplatit z tohoto nadlimitního příjmu daň ve výši 7 %. Pro rok 2017 je hraniční hodnota, od které je nutné platit tuto zvýšenou daň, ve výši 1 438 992 Kč. Měsíčně jde o částku hrubé mzdy převyšující 119 916 Kč.

Současně pro tyto fyzické osoby platí, že si musí podat daňové přiznání, i když mají jen příjem ze závislé činnosti. V tomto případě zaměstnavatel nemůže provést roční zúčtování. Tato podmínka podání přiznání platí pouze v případě, že fyzická osoba přesáhne roční hodnotu příjmu, tedy 1 438 992 Kč. Pokud je určitý měsíční příjem vyšší než 119 992 Kč a roční výše příjmu nepřesáhne uvedenou hodnotu, povinnost podání daňového přiznání nevzniká.

Další informace z oblasti daně z příjmů a novinky pro rok 2018

Jako další informační zdroje (kromě tohoto článku a úplného znění zákona) ke správnému stanovení základu daně a správnému sestavení daňového přiznání bych doporučil pokyn Generálního finančního ředitelství D-22 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona o daních z příjmů, kde jsou uvedeny příklady a vysvětlení k některým položkám zákona. Také je vhodné sledovat informace zveřejňované na stránkách Ministerstva financí a České daňové správy www.financnisprava.cz.

Změny v zákoně o daních z příjmů pro rok 2018

Mezi nejvýznamnější změny v oblasti daně z příjmů v roce 2018 patří:

- změny v uplatnění výdajových paušálů;
- rozšíření možnosti odvodu srážkové daně u zaměstnanců – obdobně jako u příjmů z dohody o provedení práce. Nově se tento způsob bude uplatňovat i na příjmy nepřesahující u zaměstnavatele za kalendářní měsíc částku 2500 Kč.
- sleva za umístění dítěte v předškolním zařízení, která byla účinná již v minulých letech. V roce 2018 dochází k jejímu navýšení, protože maximální výše slevy je vztahována v minimální mzdě, která je v roce 2018 ve výši 12 200 Kč.
- zvyšuje se částka osvobození od daně u pravidelně vyplácených důchodů na 439 200 Kč (z důvodu zvýšení minimální mzdy);

- zpřísnění podmínek pro vyplácení daňového bonusu na vyživované děti. Aby mohl být daňový bonus využitý, je nutné mít příjmy aspoň ve výši šestinásobku minimální mzdy, tedy aspoň 73 200 Kč. Nově se příjmy z kapitálového majetku a příjmy z nájmu nebudou započítávat do tohoto limitu. Daňový bonus na vyživované děti se nově poskytne pouze těm poplatníkům, kteří dosahují příjmů ze závislé činnosti (§ 6 ZDP) nebo příjmů ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP).
- již od roku 2017 jsou zvýšeny limity u penzijního a životního pojištění. Limit pro osvobození od daně u zaměstnance u plateb zaměstnavatele se zvyšuje z 30 000 Kč na 50 000 Kč. Limit pro odpočet příspěvků fyzických osob od základu se zvyšuje z 12 000 Kč na 24 000 Kč.
- sleva na dani ve výši 5 000 Kč na evidenci tržeb (lze využít v roce, kdy má poplatník poprvé povinnost tržby evidovat);
- zvýšení slevy na dani na první dítě, celková roční sleva na dani na první dítě je 15 204 Kč, na druhé dítě 19 404 Kč a na třetí a další dítě 24 204 Kč.

Informace o správě daní

Kromě konkrétních daňových zákonů (zákon o daních z příjmů, zákon o DPH aj.), kterými se daňové subjekty musí řídit, je také důležité vědět o procesu správy daní, o tom, jaké mají podnikatelé i občané práva a povinnosti a jaká práva a povinnosti má správce daně, tedy finanční úřad. Veškeré tyto podmínky jsou popsány v zákoně č. 280/2009 Sb., daňový řád. Protože v případě nesplnění povinností daně daňovým

řádem se vystavují daňové subjekty možnosti postihu, doporučuji sledovat i tuto oblast, která je v poslední době na základě stanovování více a více povinností pro podnikatele čím dál důležitější.

Závěrem

Tento článek nenahrazuje přesný text zákonů ani veškeré výklady k těmto zákonům, ale pouze upozorňuje na problémy, se kterými je nutné počítat. K celé daňové problematice doporučuji sledovat informace Generálního finančního ředitelství na stránkách www.financnisprava.cz, kde se objevují informace k veškerým daním včetně samotných zákonů, daňových tiskopisů a ostatních dotazů k dané problematice. Při podnikání je tedy nutné znát nejen oblast předmětu podnikání, ale současně i daňovou a účetní oblast, abyste se v budoucnu vyhnuli případnému sankcionování ze strany správce daně, a to např. pouze z důvodu neznalosti zákonů. V posledních letech sice ustali různé překotné novelizace daňových předpisů, ale zase se o to více vyvíjí různé komentáře a názory k daňovým zákonům, které mohou měnit i zaběhlou praxi.

V posledních letech se také čím dál více začíná řešit oblast mezinárodního zdanění u nadnárodních transakcí, kdy s novinkami přichází Evropská unie. Je tedy nutné neustále sledovat nové věci a čekat na překvapení, co nám přinese rok 2019.

Ing. Radim Dvořák
daňový poradce

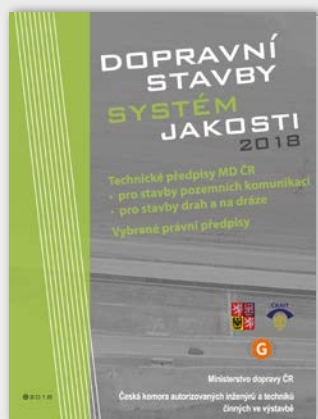
Mění se vyhláška o projektové dokumentaci dopravních staveb od 1. prosince 2018

Hlavním cílem právní úpravy vyhlášky č. 146/2008 Sb., o projektové dokumentaci dopravních staveb, byl návrh nových příloh v souvislosti s novelou stavebního zákona a zároveň s novelou vyhlášky č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb, ve znění pozdějších předpisů tak, aby v co největší míře respektovala členění dle příloh vyhlášky č. 499/2006 Sb.

Novela dále doplňuje výše zmiňované přílohy na požadavky aplikační praxe, který upravuje obsah a rozsah projektové dokumentace pro letecké stavby, stavby drah a stavby na dráze, stavby dálnic, silnic, místních komunikací a veřejně přístupných účelových komunikací. Novelou se odstranila duplicita v jednotlivých přílohách vyhlášky, a to shodně jako je tomu ve vyhlášce

č. 499/2006 Sb., přičemž je kladen důraz na zachování základní struktury dokumentace, která zůstává jednotná po celou dobu různých fází projektu. Přechodná ustanovení upravují termín na předložení dokumentace zpracované podle stávající úpravy k projednání u příslušného správního orgánu. Upravují rovněž termín zpracování projektové dokumentace pro provádění stavby ve vazbě na zahájení stavby.

Ing. Hedviga Klepáčková
vedoucí Legislativně právního střediska ČKAIT



DVD Dopravní stavby 2018

Středisko vzdělávání a informací ČKAIT vydalo DVD Dopravní stavby – Systém jakosti 2018. Nosič obsahuje technické předpisy Ministerstva dopravy ČR pro stavby pozemních komunikací a pro stavby drah a na dráze, dále ceníky a právní předpisy citované v předpisech uvedených na DVD.

Autorizované osoby v oborech Dopravní stavby, Mosty a inženýrské konstrukce, Geotechnika a Městské inženýrství si mohou DVD převzít zdarma, a to pouze osobně v oblastních kancelářích ČKAIT proti podpisu licenčních podmínek. Nabídka platí do vyčerpání zásob.

Ing. Dominika Hejduková
vedoucí Střediska vzdělávání a informací ČKAIT

Pozvánka na akce pořádané Komorou

ČKAIT pořádá nebo se opakovaně podílí na vzdělávacích akcích ve stavebním oboru, jako jsou semináře, konference a poradenská centra vybraných stavebních veletrhů. Zde uveřejňujeme pozvánky na tři nejzajímavější.

Dřevěné konstrukce vystavené povětrnostním vlivům, 8. února 2019

ČKAIT pořádá v rámci veletrhu Střechy Praha 2019, který se koná 7.–9. února 2019, tradiční konferenci Fórum dřevěných konstrukcí s podtitulem Konstrukce vystavené povětrnostním vlivům.

Obce staví díky dotačním programům dřevěné rozhledny, lávky, dětská hřiště apod. Nevhodně navrženým a neudržovaným konstrukcím hrozí degradace, která je životu nebezpečná. Narušená stavba může být neopravitelná, a v takovém případě je nutné ji odstranit i po krátké době jejího provozu. Součástí programů a rozpočtů obcí na výstavbu dřevěných konstrukcí proto musí být i pravidelná kontrola, údržba a opravy. Této problematice se věnuje Fórum dřevěných konstrukcí 2019. Prof. Hruška přiblíží ve své přednášce vliv pěstování dřevin v lese s ohledem na udržitelnost kvality lesů a zároveň zvyšování kvality dřeva jako výchozí suroviny pro její další použití. V přednášce o měsíčním dřevě bude připomenuta moudrost našich předků, kteří těžili dřevo v příhodném ročním období a postupovali při jeho vysušování tak, aby zvýšili přirozenou odolnost dřeva. Přednáška Ing. Vlčka vychází ze zkušeností rakouského lesníka a stavitele dřevěných domů Erwina Thomy (ThomaHolz100). Odolnost dřevěných konstrukcí vystavených povětrnostním vlivům je také dána správným návrhem, údržbou a ošetřováním konstrukce. Těmto zásadám se bude ve své přednášce věnovat Ing. Fojtík, spoluautor publikace Dřevěné mosty a lávky (vydavatel Informační centrum ČKAIT, 2018). Přednášejícími jsou prof. RNDr. Jakub Hruška, CSc., z Ústavu výzkumu



Stezka v oblacích na Dolní Moravě je vystavena extrémním povětrnostním podmínkám. (zdroj: Taros Nova)

globální změny AV ČR, Brno; Ing. Roman Fojtík, Ph.D., z Fakulty stavební VŠB-TU Ostrava; Dipl. Ing. Karel Vlček; Ing. Michal Pánek a další.

více na www.strechy-praha.cz

Stavební poradenské centrum na veletrhu v Brně, 27. 2.–2. 3. 2019

Stavební veletrh Brno se v roce 2019 koná o 2 měsíce dříve. Hlavním tématem veletrhu je projekt Chytré bydlení. ČKAIT je již tradičně partnerem veletrhu. Ve spolupráci s Veletrhy Brno, a.s., organizuje Komora opět Stavební poradenské centrum, které nabídne standardní poradenství, ale nově i sérii krátkých přednášek:

- **středa 27. 2.** – Hospodaření vodou – hospodaření s dešťovou vodou, studny, vrt, informace o dotacích, právní rámec

- **čtvrtek 28. 2.** – Požární ochrana – zaměřeno na vlastníky rodinných domů, bytů, bytových domů, včetně společenství vlastníků a bytových družstev
- **pátek 1. 3.** – Bezbariérové bydlení – úpravy bytu či rodinného domu pro pohodlný život ve stáří, seniorů či zdravotně znevýhodněných osob.
- **sobota 2. 3.** – Zdravé bydlení – chemie ve vybavení domácnosti a její vliv na zdravý život, prevence vzniku plísní, zajištění dostatečné výměny vzduchu

více na www.bvv.cz/stavebni-veletrh-brno

Statika staveb, Plzeň, 4. dubna 2019

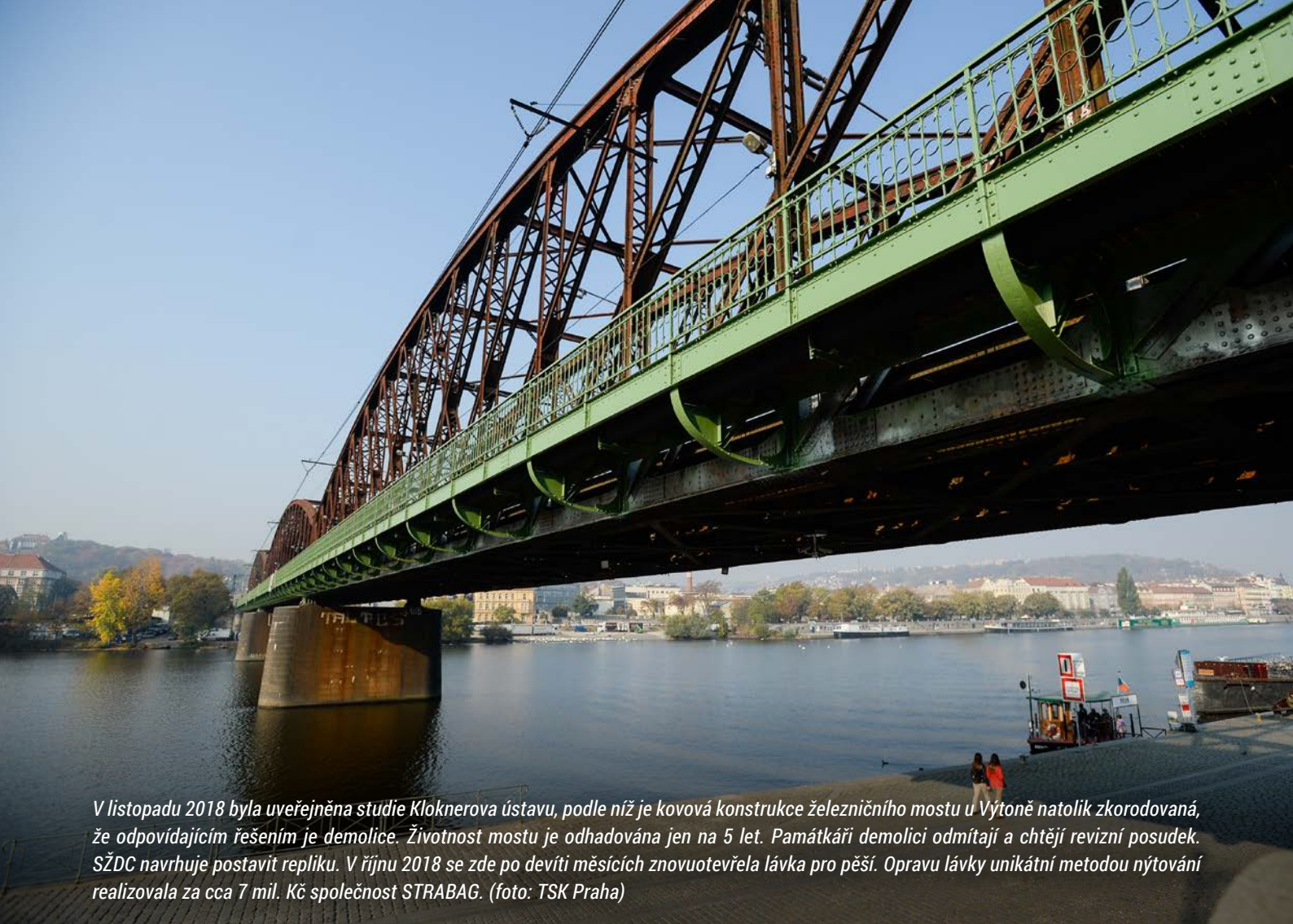
Vzhledem k mimořádně kladnému ohlasu na letošní konferenci Statika staveb 2018 se oblastní výbor Plzeň rozhodl připravit druhý ročník. Termín je plánován na začátek dubna v konferenčním sále Congress s kapacitou 250 míst. Konference bude opět zaměřena na problematiku navrhování a posuzování nosných konstrukcí pozemních staveb, zejména na praktické příklady z jednotlivých oborů statiky. Konference je určena pro všechny, kteří se zabývají právě navrhováním pozemních staveb a nosných stavebních konstrukcí

z jednotlivých materiálů. Sborník přednášek z konference Statika staveb 2018 lze objednat v Informačním centru ČKAIT.

Příhlášky: Hana Hříčinová, tajemnice oblasti ČKAIT Plzeň, tel.: 377 423 826

Ing. Dominika Hejduková

vedoucí Střediska vzdělávání a informací ČKAIT



V listopadu 2018 byla uveřejněna studie Kloknerova ústavu, podle níž je kovová konstrukce železničního mostu u Výtoně natolik zkorodovaná, že odpovídajícím řešením je demolice. Životnost mostu je odhadována jen na 5 let. Památkáři demolici odmítají a chtějí revizní posudek. SŽDC navrhuje postavit repliku. V říjnu 2018 se zde po devíti měsících znovuotevřela lávka pro pěší. Opravu lávky unikátní metodou nýtování realizovala za cca 7 mil. Kč společnost STRABAG. (foto: TSK Praha)

Havárie jako v Janově je v ČR téměř vyloučena

S ohledem na zavedený systém kontroly a uspořádání mostů na pozemních komunikacích v ČR lze konstatovat, že riziko havárie takového rozsahu, jako nastala v italském Janově, je v ČR téměř vyloučeno. Mosty v ČR jsou bezpečné, zaznělo na tiskové konferenci ČKAIT, která se konala 31. října 2018.

Za zajištění bezpečnosti mostů na pozemních komunikacích v ČR, včetně jejich sledování a kontroly, je podle zákona č. 13/1997 (zákon o pozemních komunikacích) jednoznačně odpovědný vlastník mostu, resp. komunikace, na níž se most nachází.

V reálném prostředí je to zpravidla stát zastoupený příslušnými správními organizacemi (ŘSD ČR, KSÚS, města, obce). Podrobné požadavky na provádění sledování mostu (zejména četnost prohlídek, jejich rozsah a požadavky na kvalifikaci osob) jsou uvedeny v platné české technické normě ČSN 73 6221:2018.

Prohlídky mostů pozemních komunikací

S ohledem na situaci v Evropě lze beze zbytku konstatovat, že systém kontrol mostů, identifikace jejich poruch a sledování zatížitelnosti má, na rozdíl od některých jiných evropských států, v ČR dlouholetou tradici a vysokou úroveň. Prohlídky mostů se provádějí v pravidelných intervalech s délkou odpovídající stavu mostu (max. 6 let) a mohou je provádět pouze specialisté s příslušným oprávněním vydávaným Ministerstvem dopravy ČR. Zprávy z prohlídek, stanovení stavu mostu, vliv na zatížitelnost

mostu a navrhovaná opatření na údržbu a opravy mostu jsou archivovány u vlastníka/správce mostu.

Veřejně dostupná data

Vybraná data jsou přitom veřejně přístupná (zatížitelnost mostu, stav mostu apod.) například prostřednictvím různých aplikací typu GIS/WMS spravovaných veřejnými institucemi (geoportal.rsd.cz).

Přesto každý, byť sebelepší systém kontrol, může pochopitelně narušit lidská chyba nebo selhání některé části tohoto systému (jasným příkladem může být například lávka v pražské Troji).

Ze zkušeností poslední doby se ale ukazuje, že nejen v ČR je největším problémem nedostatek financí na provádění oprav a údržby mostů. To však automaticky nesnižuje bezpečnost mostů jako takových, ale vede to ke snižování jejich zatížitelnosti, tedy snižování maximální přípustné hmotnosti vozidel připuštěných do provozu na mostě tak, aby byla zajištěna požadovaná bezpečnost mostu.

Ing. Michal Drahorád, Ph.D.

vedoucí aktivu Statika, člen Představenstva ČKAIT

Most nemá býti dvouhlavým teletem

Most nemůže být hospodárný a bezpečný, pokud není jednoznačně staticky výhodný. Jakýkoliv jiný způsob přenosu vnitřních sil vede k plýtvání finančními prostředky a zakládá na pozdější problémy funkčního a statického charakteru.

Není účelem vymyslet mostní konstrukci staticky zcela nevýhodnou, která svojí nelogičností jistě vzbudí pozornost, že stojí navzdory statické, a obdivovat se nesmyslnému výtvaru nemajícímu se slovem inženýr nic společného. Je to jistě rarita, ale asi jako dvouhlavé tele. Výsledkem může být jen enormní a neodpuštělná nevhodnost a citlivost na mimořádné situace.

Most je v první řadě inženýrské dílo. Jeho úkolem je převést dopravu přes překážku. Tomu musí být podřízen systém konstrukce. Všechny části konstrukce mostu musí být součástí nosného systému, cokoli navíc může být v některých případech buď zbytečné, nebo dokonce škodlivé. To se projeví potom v celoživotním cyklu mostu.

Robustní konstrukce jsou vhodnější

Je proto třeba navrhovat tzv. robustní konstrukce. Nejde o konstrukce masivní, ale o konstrukce s malou citlivostí na odchylky od předpokládaných parametrů. Od robustních konstrukcí lze pak očekávat splnění požadavků uživatele bez nutnosti oprav a úprav, které vedou k omezování provozu konstrukcí a tím k nefunkčnosti konstrukce pro uživatele.

Rovněž nelze doporučit navrhování konstrukcí extrémně štíhlých, které využívají vlastnosti materiálů na mezi přípustných hodnot. Přestože takové konstrukce mohou působit dojem vysoké kvality při značné úspornosti, mohou se u nich vyskytovat problémy (trhliny, nadměrné deformace, dynamické projevy apod.), které musí být opravovány při vynaložení značných nákladů a omezování funkce konstrukce. Je třeba též připomenout, že mnohá normová doporučení jsou zastaralá, novými poznatky překonaná a v některých případech i zavádějící nebo dokonce zcela chybná. Navrhování velkých mostů je společensky závažná a velmi zodpovědná činnost, jež musí být prováděna zkušenými projektanty, kteří budou mít k dispozici kvalitní vstupní údaje.

Systémový přístup znamená, že na základě objektivního posouzení variant konstrukce je doporučeno takové řešení, které je nejméně

problémové, nejméně rizikové, takové, u kterého lze očekávat nejmenší problémy s prosazením, realizací a se zásahy do kvality života v oblasti.

Celoživotní cyklus stavby

Konstrukce má být navržena tak, aby degradační procesy za předpokladu náležité údržby nenarušily její trvanlivost; aby nebyla poškozena takovými jevy, jakými jsou požár, výbuch, náraz nebo následky hrubých lidských chyb v míře nepřiměřené původní příčině. Konstrukce musí být navržena a provedena takovým způsobem, aby s odpovídajícími stupni spolehlivosti odolala všem zatížením a vlivům, jejichž výskyt lze během provádění a užívání očekávat, a aby měla přiměřenou trvanlivost ve vztahu k nákladům na udržování.

Náklady na stavbu nejsou jen náklady na její pořízení, ale na celý její životní cyklus. Ekonomická výhodnost by obecně měla být chápána s ohledem na náklady a užitek stavebního díla za celý jeho životní cyklus, tedy náklady na projektovou dokumentaci, stavbu a její užívání i související provoz, na údržbu a opravy, rizika a případné následky poruch, pojištění na pokrytí těchto rizik, na náklady kontrolních prohlídek, provozní překážky a konečně na odstranění stavby, též s přihlédnutím k aspektům ochrany životního prostředí; to vše je nutno porovnávat s užitekem získaným při užívání stavby.

Levná výstavba versus drahá údržba

Je nutno ale dodat, že dalším aspektem je kvalita provedení, která mj. závisí též na kvalitě kontrolních činností. Markantní je to např. při přípravě a provádění dopravních staveb. Úspory dosažené aplikací levnějších materiálů a technologií se mohou obrátit spíše v plýtvání. Je prokázán značný nárůst nákladů na údržbu, opravy či stavební úpravy vzhledem k nákladům ušetřeným při výstavbě; uvádějí se prokázané mnohonásobky. Některé prameny dokonce uvádějí pravidlo pětinasobku u betonových konstrukcí: 1 € věnované při výstavbě na kvalitu je



Ponte Musmeci – most Musmeci přes řeku Basento v Itálii o délce 560 m, postavený v roce 1976 podle návrhu italského inženýra Sergia Musmeciho (foto: Giorgio L. Rutigliano, Wikimedia Commons)

stejně efektivní jako později nutnost vynaložit 5 € na údržbu, resp. 25 € na stavební úpravy (při zanedbané údržbě).

Náklady na stavbu tudíž tvoří obvykle jen menší část nákladů celkových. I relativně malé zvýšení počátečních nákladů věnované na použití trvanlivějších materiálů a efektivnějších řešení má za následek:

- prodloužení životnosti stavby, a tedy zvýšení celkového užítku;
- snížení nákladů na údržbu, opravy, výměny prvků apod.;
- snížení nákladů, které vznikají např. při nutnosti objížděk při stavebních úpravách dopravních staveb.

Při těchto bilancích hraje velmi důležitou roli návrhová životnost a také míra spolehlivosti konstrukcí.

Riziková analýza pro výběr optimálního řešení

Nežádoucími a nezamýšlenými jevy jsou nehody. Je nutno k nim přistupovat a posuzovat je jako riziko. Následek nehodového jevu může být jak poškození konstrukce, tak i poškození rozsáhlejšího

systému (např. propojeného dopravního systému). Velmi závažný rozdíl je v nakládání s trvalými a proměnnými jevy na jedné straně a jevy majícími charakter nehodové události na straně druhé. Proměnný jev je podle některých pramenů obvykle zaváděn jako hodnota s roční pravděpodobností výskytu 0,02, což odpovídá opakování po 50 letech.

Je zřejmé, že je vhodné zajistit rizikovou analýzu, která – má-li mít náležitou vypovídací hodnotu – musí nejen posoudit navržené řešení, ale i porovnat další možné varianty. Nestačí konstatovat, že řešení není v rozporu s platnými technickými normami, ale je nutno zajistit řešení nejdokonalejší.

prof. Ing. Vladimír Křístek, DrSc., dr. h. c., FEng.

autorizovaný inženýr v oboru mosty a inženýrské konstrukce;
profesor Stavební fakulty ČVUT v Praze
v oboru betonových konstrukcí a mostů

Proč je nedostatek financí na odstraňování poruch a závad mostů

Zatímco údržbu mostů musí financovat obce jako jejich správci z vlastních malých rozpočtů, na opravu a přestavbu mostů jsou určeny vysoké dotace ze státních nebo evropských fondů.



Most u stanice metra Vltavská na Severojižní magistrále v Praze je dalším z mostů, který má vážné problémy. Stav mostu se v průběhu října zásadně zhoršil a některé trhliny se zvětšily až o pět milimetrů. To signalizuje neobvyklé chování nosné konstrukce mostu. Byl postaven technologií dodatečně předpínaných konstrukcí v roce 1980, a je dle sdělení TSK na konci své životnosti. Nyní je most zajištěn a vrátila se pod něj tramvajová doprava. Připravuje se projektová dokumentace a výběr zhotovitele pro definitivní podepření, které by se mělo realizovat na počátku roku 2019. Mluví se o komplexní přestavbě tohoto mostu – výměně se celá vrchní stavba, základy jsou v pořádku. (zdroj: TSK)

Odstraňování poruch a závad na mostech dělíme podle závažnosti a způsobu jejich odstraňování na tři základní činnosti – údržbu, opravu nebo přestavbu. Tyto činnosti pak zajišťují správci komunikací, na kterých mosty jsou.

O mosty se stará správce příslušné komunikace

Pro dálnice a silnice I. třídy to je Ředitelství silnic a dálnic ČR (ŘSD) s osmnácti středisky na dálnicích (SSÚD) a dalšími závody nebo správami ve všech krajích. ŘSD je státní příspěvková organizace zřízená Ministerstvem dopravy ČR, která vykonává vlastnická práva státu k nemovitostem tvořícím dálnice a silnice I. třídy. Zabezpečuje jejich správu, údržbu, opravy, výstavbu a modernizaci. ŘSD spravuje 7 051 km silnic a dálnic na něž čerpá dotace za cca 38 mld. Kč. O místní komunikace se starají jejich vlastníci, zřizující v městech účelová zařízení (např. Technická správa komunikací v Praze, Městské služby Písek).

Údržbu platí správce z vlastního rozpočtu

Hlavním problémem tohoto systému je nedostatek finančních prostředků na údržbu, protože to jsou peníze správců. Řada správců proto odkládá údržbu a spoléhá na následné opravy nebo přestavby, které jsou sice vždy dražší než průběžná odpovídající údržba, ale jsou financovány z dotačních titulů, buď ze Státního fondu dopravní infrastruktury (SFDI) nebo z evropských dotačních fondů.

Reorganizací se ztratila dokumentace

Druhým problémem jsou změny v systému. Poslední zásadní organizační změna z roku 2001 zrušila okresní správy, které měly k údržbě zejména silnic nižších tříd lepší přístup než kraje. Znamenalo to sice úsporu pracovníků, ale také odchod mnoha místních odborníků. Nezanedbatelným důsledkem reorganizací je ztráta archivních dokumentací k mostům.

Ing. Václav Mach

čestný předseda ČKAIT

Aktiv Statika reaguje na otázky současnosti

V září byla na setkání aktivu diskutována témata týkající se panelových domů, havárií nosných konstrukcí a jejich evidence v systému stavebně technické prevence, stavu mostních konstrukcí a problematiky zděných konstrukcí.

Kromě diskutovaných témat, která jsou dále podrobněji rozvedena, Ing. Drahorád informoval o možnosti připomínkovat koncept technické normy ČSN 73 2030 Statické zatěžovací zkoušky zaslaný zpracovatelem normy, Kloknerovým ústavem ČVUT v Praze.

Nejednoznačná specifikace rozsahu dokumentace ve vyhlášce je problém

Na programu jednání nechyběla ani opakovaně diskutovaná vyhláška č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb, tentokrát zaměřená na problematiku konkrétního rozsahu prováděcí dokumentace (DPS). Nejednoznačná specifikace rozsahu prací v aktuální vyhlášce přitom způsobuje značné problémy při vypracování této dokumentace. Z diskuse vyplynula zejména nutnost lépe definovat přesné požadavky této vyhlášky pro jednotlivé stupně dokumentace a umožnit tak projektantům i zhotovitelům lépe plnit představy investora.

Opravy panelových domů vyžadují osvětlu

Na základě výzvy Ing. Jaromíra Vrby (viz článek v Z+i č. 4/2018) byla diskutována problematika oprav a úprav panelových domů. Téma bylo vyhodnoceno jako aktuální, zejména s ohledem na stav bytového fondu v ČR. Současně bylo konstatováno, že je nutná trvalá osvěta odborné i laické veřejnosti, a to jak při řešení zásahů do nosných konstrukcí, tak i při plánovaných opravách a údržbě těchto objektů. Aktiv zejména doporučuje aktivně podpořit publikování dalších příspěvků a článků k tomuto tématu.

Jak zanést havárie do systému prevence

Vzrušená debata nastala nad zkušenostmi se zanesením informací o haváriích stavebních konstrukcí do systému stavebně technické prevence spravovaného Ministerstvem pro místní rozvoj České republiky, a to zejména v souvislosti s havárií částečně předpjatých příhradových vazníků zastřešení haly v Tachově. S ohledem na rozšíření tohoto systému střešních konstrukcí bylo rozhodnuto o přípravě článku do Z+i o inkriminovaném systému zastřešení, ale právě i o systému stavebně technické prevence.

Kontrola mostů ze 60. až 90. let

V souvislosti s pádem mostu v italském Janově byl rovněž diskutován vývoj situace v oblasti mostních konstrukcí u nás. Ing. Drahorád informoval o postupu MD ČR, resp. ŘSD ČR, které nařídilo plošnou kontrolu všech předpjatých mostních konstrukcí se spárami vystavěných v letech 1960 až 1990. K této problematice budou také připraveny články do komorových periodik. Současně bude připraven i obsáhlejší článek o rozsahu a provedení průzkumných prací v návaznosti na hodnocení existujících konstrukcí.

Plní současné zdící systémy předpoklady návrhových norem?

Na závěr členové aktivu probírali zkušenosti s aktuálně hojně používanými zdícími systémy, zejména pak s využíváním lepidla nebo



Nuselský most je již přes 45 let součástí pražské severojižní magistrály s průjezdem cca 70 tisíc automobilů denně. V roce 2000 získal ocenění Stavba století v kategorii Dopravní stavby. Praha prostřednictvím TSK do rekonstrukce investovala celkem přes 280 mil. Kč, a to v letech 2013–2017. (zdroj: TSK)

pěny namísto malty. Problematika v současnosti používaných zdících systémů však již není jenom o maltě, lepidlu nebo pění. Celý systém se vzdaluje původnímu konceptu a fungování zdíva. Současní výrobci řeší z hlediska statiky především pevnost celého systému v tlaku, ale už se neřeší to, že tento systém má mít schopnost dostatečného přetvoření, resp. dostatečnou deformační kapacitu. Jestliže je zdívo, např. příčka, uložená na poddajnou stropní konstrukci, není obvykle bez významných poruch schopna akceptovat její normové přetvoření. Bylo proto široce debatováno, zdali současné systémy splňují předpoklady platných návrhových norem a předpisů (zejména ČSN EN 1996-1-1), zejména z hlediska finální tuhosti a poddajnosti systémů. Rovněž bylo diskutováno, jak nové technologické přístupy a řešení ovlivňují spolehlivost zděných konstrukcí a zdali jsou detaily prezentované jejich výrobci správné (z hlediska fungování konstrukce). K této problematice bylo rovněž dohodnuto připravit článek, který s danou problematikou seznámí širší veřejnost a podnítl případnou další diskusi.

Ing. Daniel Lemák, Ph.D.
Ing. Michal Drahorád, Ph.D.
vedoucí aktivu Statika

Technická komise připomínkuje normy

Usiluje o zavedení úplného znění norem, v nichž by se mohlo vyhledávat pomocí klíčových slov.

Technická komise ČKAIT (TK) věnuje pozornost celé škále technických problémů, které se dotýkají činnosti a zájmů autorizovaných osob – členů ČKAIT. Zabývá se zejména procesem tvorby technických norem, vydáváním národních a přebíráním evropských norem.

Činnost v oblasti technické normalizace

Spolupráce směřovala nejdříve k Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (ÚNMZ) a po vzniku České agentury pro standardizaci p. o. (dále ČAS) k této agentuře. ČAS řídí normalizační činnost a organizuje vydávání technických norem. Normy připravují technické normalizační komise. Podporujeme zavedení úplného znění norem po změnách a revizích v prostředí, které umožní hledání v textech pomocí klíčových slov. Členem Správní rady ČAS je Ing. Lubomír Keim, CSc. Členem normalizačního výboru je Ing. Karel Dvořáček, autorizovaný inženýr v oboru technika prostředí staveb, oblast Praha.

Další iniciativy TK:

Převod národních příloh ČSN EN do ČSN nejpozději při změně normy; iniciovat normy pro navrhování a provádění staveb včetně jejich hodnocení; podávání připomínek k normám, které se bezprostředně dotýkají činnosti autorizovaných osob – členů ČKAIT.

Zástupci ČKAT v Technické normalizační komisi

TK připravila statut zástupce ČKAIT v Technické normalizační komisi (TNK), který upravuje jeho práva i povinnosti a vztah ke Komorě.

Přehled zástupců ČKAIT v TNK k 17. září 2018

- TNK 22 – ELEKTROTECHNICKÉ PŘEDPISY / Předseda: Ing. Karel Dvořáček
- TNK 27 – POŽÁRNÍ BEZPEČNOST STAVEB / Členové: Ing. Roman Zoufal, CSc., Ing. Petr Boháč, Ing. Vladimíra Špačková
- TNK 35 – OCELOVÉ KONSTRUKCE / Člen: Ing. Jiří Maivald
- TNK 37 – ZDĚNÉ KONSTRUKCE / Člen: Ing. Václav Honzík
- TNK 38 – SPOLEHLIVOST STAVEBNÍCH KONSTRUKCÍ
Člen: Ing. Michal Drahorád, Ph.D.
- TNK 41 – GEOTECHNIKA / Člen: Ing. Václav Mach
- TNK 43 – STAVEBNÍ TEPELNÁ TECHNIKA
Člen: Ing. Jaroslav Šafránek, CSc.
- TNK 65 – IZOLACE STAVEB / Člen: Ing. Ladislav Bukovský
- TNK 148 – PREVENCE KRIMINALITY A OCHRANA OBYVATEL
Člen: Ing. Jiří Kliner
- TNK 149 – UDRŽITELNOST STAVEB / Člen: prof. Ing. Karel Kabele, CSc.
- TNK 152 – ORGANIZACE INFORMACÍ O STAVBÁCH A BIM
Člen: Ing. Radim Loukota

Technická komise se snaží zajistit zástupce ČKAIT do dalších asi 80 TNK, které se zabývají přípravou stavebních norem, resp. norem se stavební činností souvisejících; uvítá proto zájemce z řad členů ČKAIT.

Pracovní skupiny pro vypracování technických návodů k nařízení vlády č. 163/2002 Sb.

Komora jmenovala své zástupce do pracovních skupin pro vypracování technických návodů pro výroby určené do staveb. Technická

komise obsadila horizontální pracovní skupiny pro jednotlivé základní požadavky následovně:

- 32 ZP 2 Požární bezpečnost – Ing. Vladimíra Špačková
- 32 ZP 3 Hygiena, ochrana zdraví a životního prostředí – Ing. Zuzana Mathauserová
- 34 ZP 5 Ochrana proti hluku – doc. Ing. Jan Kaňka, CSc.
- 34 ZP 6 Úspora energie a tepla – Ing. Jiří Šála, CSc.
- 34 ZP 7 Udržitelné využívání přírodních zdrojů – Ing. arch. Josef Smola

Technické standardy

V souladu s autorizačním zákonem patří do působnosti ČKAIT vydávání standardů výkonů a dokumentace, týkajících se činnosti autorizovaných osob. Ve stavebnictví je řada činností, které nejsou přesně popsány právními předpisy nebo technickými normami, a přesto si zasluhují sjednocující úpravu. V řadě zemí s vyspělou tržní ekonomikou se setkáváme s různými doporučenými dokumenty vydávanými nevládními organizacemi ve stavebnictví (v německy mluvících zemích jsou zpravidla označovány jako směrnice, v anglicky mluvících zemích jako standardy), které jsou využívány ve smluvní a soudní praxi, ve veřejných zakázkách apod. Obdobné doporučené dokumenty chce technická komise ve spolupráci s Radou pro podporu rozvoje profese vydávat jako technické standardy ČKAIT (TS). Pro téma prvních technických standardů vybrala TK zejména problematické otázky, které jsou často řešeny jako vady staveb.

Prvním vydaným technickým standardem ČKAIT je TS 01 Stanovení minimální návrhové světlé výšky místností obsahující doporučené postupy pro stanovení minimální návrhové výšky v DUR a v DSP. Standard je uveřejněn v systému PROFESIS. Další připravovaný technický standard ČKAIT bude věnován geometrické přesnosti schodišť a svislých ramp, navrhovány jsou standardy pro dekonstrukce staveb a recyklaci použitých stavebních materiálů, pro správný technologický postup odstraňování azbestu ze staveb, pro správný postup stanovení výměny vzduchu ve školních budovách a školských zařízeních a další.

Stavební výrobky

Technická komise se zabývá uváděním stavebních výrobků a výrobků pro stavby na trh v evropském i národním kontextu a zejména povinností jaké vlastnosti výrobků mají výrobci deklarovat, aby bylo možno odpovědně zvolit vhodný výrobek pro užití ve stavbě. Tato iniciativa souvisí s přípravou nového zákona o stavebních výrobcích. V pracovní skupině pro přípravu tohoto zákona zastupovali ČKAIT Ing. J. Pater a Ing. L. Bukovský; Svaz podnikatelů ve stavebnictví byl zastoupen Ing. Janem Klečkou, členem TK.

Zápisy z jednání Technické komise ČKAIT jsou průběžně uveřejňovány na portálu ČKAIT; lze tu získat další podrobné informace o projednávaných věcech, případně se každý člen ČKAIT může podle svých možností a potřeb do práce TK zapojit.

Ing. Ladislav Bukovský
Technická komise ČKAIT

Požární bezpečnost staveb

V profesním aktivu oboru Požární bezpečnost staveb (PBS) je v současné době autorizováno 530 osob v celé ČR, z nichž má zájem o aktivní práci cca 50 osob. Profesní aktiv oboru PBS se sešel poprvé začátkem roku 2016 a od té doby se trvale věnuje rozvoji oboru. Letos se sešel 14. května a 3. října.

Pravidelná jednání profesního aktivu Požární bezpečnost staveb se zaměřují na krátkou informaci o aktuálním dění v ČKAIT, o legislativních změnách, o stavu jednání mezi Generálním ředitelstvím Hasičských záchranných sborů (GŘ HZS) a ČKAIT na téma kvality práce autorizovaných osob.

Pravidelně se věnujeme projednávání současných změn v kodexu požárních norem a plánovaným změnám, které si vynucuje změna technologií v běžných provozech. Je třeba zohlednit bioplynové stanice, fotovoltiku, kolektory, změnu klasické pošty, rostoucí počet vozidel na plynové a alternativní pohony. Opakovaně se na aktivu diskutuje o zásadních problémech jako jsou vnější odběrní místa požární vody, dětské skupiny s dětmi ve věku od dvou let, koordinace požárně bezpečnostních zařízení, autorský dozor během výstavby, rozdílné požadavky na větrání chráněných únikových cest ve výrobních a nevýrobních objektech.

Připomínkování norem

V dubnu 2018 měli členové aktivu možnost formulovat připomínky k chystaným změnám ČSN 73 0831, ČSN 73 0833, ČSN 73 0835 a ČSN 73 0843. Připomínky byly sumarizovány a předány Legislativní komisi ČKAIT. Nejvíce připomínek bylo k chystané změně Z2 ČSN 73 0833.

Na podzimním aktivu se probíral Metodický pokyn pro posuzování PBR, který v srpnu 2018 vydalo GŘ HZS. Tématem byla i spolupráce ČKAIT a Technické normalizační komise 27 (TNK 27) pro PBS.

Exkurze do pražského podzemí

Aktiv si nadále velice cení zájmu předsedy TNK 27 o spolupráci s aktivem, jeho přítomnost jsme opět dvakrát v tomto roce využili

pro získání čerstvých informací z oblasti novelizace a tvorby norem, výhledu do příštího roku. Za jeho podpory a přímé účasti byla zorganizována v září zajímavá exkurze do stanice HZS hl. m. Prahy v Praze 6, kde se projektanti mohli zblízka seznámit s nejmodernější technikou pro zásah nejenom ve výškách, a dále v říjnu ojedinělá exkurze do pražského podzemí s kolektory. Účastníci se nejprve na centrálním dispečinku seznámili s rozsahem, organizací a požárním zabezpečením kolektorů, kde jsou vedeny sítě trasy elektro, vody, kanalizace, plynu a datových kabelů pro celou Prahu. Potom během dvou hodin osobně prošli a po žebřících prolezli část kolektorů, které se v celkové délce 92 km a hloubce od 2 do 45 metrů prostírají pod celou Prahou. Škoda jenom, že kapacita těchto exkurzí nebyla ze strany autorizovaných osob vyčerpána.

Děkujeme rovněž Ing. Tomanovi za prezentace koncepce větrání chráněných únikových cest a Ing. Královi za čerstvé informace o změnách norem, související s problematikou PBS.

Příští aktiv bude v březnu 2019

Další aktiv v roce 2019 je naplánován na konec března. Bude zaměřen na aktuální situaci v novelizaci norem kodexu PBS, koordinaci požárně bezpečnostních zařízení a uplatňování Metodického návodu pro posuzování PBR v praxi, případně další aktuální témata.

Ing. Vladimíra Špačková

vedoucí aktivu PBS

členka Představenstva ČKAIT a výboru oblasti pro Prahu a Středočeský kraj

Profesní informační systém ČKAIT

profesis

Novinky

- Z+i č. 3 a 4/2018
- Technický standard Stanovení minimální návrhové světlé výšky místností (TS 1)
- Terminologie BIM (S 3.01)
- Protikorozní ochrana kovových konstrukcí (TP 3.2)
- Metodiky MŽP (Návrh a realizace suchých nádrží)

Aktualizace

- Facility management a technicko-ekonomická správa majetku (PS 10.5)
- Stavební software dostupný na internetu (PS 1.1)
- Základ systému profese (MP 0)

- Zásady organizace výstavby (MP 1.1.2)
- Projektová činnost (MP 1)
- Vedení provádění vodohospodářských staveb (MP 2.3.1)

Informace o systému

Systém PROFESIS je pro členy ČKAIT zdarma. V účtu uživatele na www.profesis.cz je ke stažení Program, off-line verze. UŽIVATELSKÉ JMÉNO je členské číslo (všech 7 znaků). O nové HESLO lze požádat e-mailem na profesis@ckait.cz.

Ing. Dominika Hejduková

vedoucí Střediska vzdělávání a informací ČKAIT

Pracovní skupina pro EPBD II při ČKAIT

Pracovní skupina pro zajištění požadavků vyplývajících z ustanovení evropských energetických směrnic a jejich promítnutí do činnosti autorizovaných osob byla ustanovena v roce 2012.

Její hlavní náplní je informovat členy ČKAIT o nových požadavcích na výstavbu nových budov a na změny dokončených budov z hlediska energetické náročnosti. Široké škále požadavků odpovídá i složení pracovní skupiny, kde jsou zástupci stavebních projektantů, projektantů TZB, architektů, vysokoškolští pedagogové a energetičtí specialisté. Pracovní skupina se v současné době zabývá následujícími problémy.

Výstavba budov s téměř nulovou spotřebou energie

Požadavky na výstavbu nových budov s téměř nulovou spotřebou energie byly zaváděny postupně (viz § 7 zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií) a od 1. ledna 2020 jsou závazné pro všechny nové budovy bez ohledu na velikost jejich energeticky vztahné plochy. Řada projektantů požaduje, aby ČKAIT vydala metodický pokyn ke splnění požadavků na budovy s téměř nulovou spotřebou energie. Pracovní skupina má vypracování tohoto metodického pokynu v plánu již více než rok. Bohužel, metodický pokyn zatím není možné vydat, neboť od roku 2017 se připravuje novela zákona o hospodaření energií, ale bez konkrétního výsledku. Na přijetí novely mělo navázat vydání nové vyhlášky o energetické náročnosti budov. Projednávání prvního návrhu novely bylo v Poslanecké sněmovně v roce 2017 ukončeno s koncem volebního období. Druhý návrh novely byl připravován na jaře 2018, proběhlo tzv. mezirezortní připomínkové řízení, ale ze strany Ministerstva průmyslu a obchodu nedošlo k vypořádání připomínek a návrh novely nebyl ani předložen do vlády. MPO spolu se Státní energetickou inspekcí pouze vydal v červenci 2017 společné stanovisko k problematice budov s téměř nulovou spotřebou energie, kde sice potvrdilo existenci právní nejistoty dané rozparem mezi zákonem o hospodaření energií a jeho prováděcí vyhláškou, ale současně doporučilo řídit se požadavky uvedenými ve vyhlášce. To je nejen proti zdravému rozumu, ale také proti zásadám a principům, na nichž je postaven náš právní řád. Za této situace nelze vydat metodický pokyn ČKAIT. Požadovaný metodický pokyn může být vydán až po přijetí novely zákona o hospodaření energií a vydání nových prováděcích vyhlášek.

V současné době se zásadně mění evropské právo v oblasti energetických požadavků na budovy. Byla vydána nová Směrnice EP a Rady 2018/844/EU, která mění Směrnici EP a Rady 2010/31/EU o energetické náročnosti budov, a upravuje metodiku energetického hodnocení budov.

K problematice navrhování budov s téměř nulovou spotřebou energie byly uspořádány semináře v jednotlivých oblastech ČKAIT. Semináře Energetická náročnost budov 2017 se zabývaly v bloku 1 energetickou náročností budov a průkazy energetické náročnosti budov, zkušenostmi s výstavbou, provozem a vnitřním prostředím budov s téměř nulovou spotřebou energie; v bloku 2 větráním obytných budov a informací o vypracovaném Konceptu větrání budov a v bloku 3 Smart City, tedy chytrými městy.

Větrání budov

Zvláštní pozornost byla věnována problematice větrání budov. Současný trend ve stavbě budov s velmi těsnými výplněmi okenních otvorů nezajišťuje požadované hygienické limity na výměnu vzduchu v budovách, což vede u bytů s plynovými spotřebiči často i k tragickým následkům.

Česká komora lehkých obvodových plášťů iniciovala vypracování Konceptu větrání budov, k němuž pracovní skupina dala připomínky.

Provozování vnitřního technického zařízení budov

Specialisté v oboru techniky vnitřního prostředí budov upozorňují na nesoulad mezi návrhem a provozem budovy. Většinou jsou budovy předimenzované a ke zveřejnění konkrétních údajů provozovatelé či vlastníci souhlasu neposkytnou. Pracovní skupina se zaměřuje na osvětu správného zpracování projektové dokumentace a provozování budovy.

Pomoc autorizovaným osobám

Celá řada energetických specialistů, majících oprávnění vydané MPO ČR, je rovněž autorizována ČKAIT. Při své práci se setkávají s nejednotným výkladem metodiky energetického hodnocení budov. V rámci pracovní skupiny byl vypracován podklad pro jednání s SEI ČR. Tento materiál bude podkladem pro jednání na MPO ČR a SEI ČR.

Problematika energetického hodnocení budov

Na ČKAIT se obrací písemně či jinou formou řada členů ČKAIT s dotazy k energetickému hodnocení budov. Jde zejména o problematiku různého výkladu metodiky hodnocení energetické náročnosti budov ze strany SEI ČR při kontrole vypracovaných energetických dokumentů (PENB, energetické audity či energetické posudky).

Exkurze na významné realizace úsporných budov

V měsíci červnu uskutečnila pracovní skupina výjezdní zasedání, spojené s návštěvou zajímavých realizací budov s velmi malou energetickou náročností v Modřicích u Brna, v Dubňanech a nového předměstí Vídně (Aspern). V Modřicích u Brna je provozován s mimořádně nízkou spotřebou energie a ke spokojenosti klientů první pasivní dům pro seniory v ČR. V Dubňanech stavební firma Úsporné bydlení postupně přestavuje jednotlivé budovy v areálu bývalého hornického učiliště na bytové domy v pasivním energetickém standardu. Aspern je nově budované předměstí Vídně s převahou městem podporovaných bytů (dostupné bydlení, určené nejen pro sociálně nejslabší vrstvy, ale i pro střední třídu). Pro dané území je nejdříve zpracován zastavovací plán, pak řešeno napojení na vídeňské metro, v případě Aspernu byla následně vybudována umělá vodní plocha, pro rekreaci, sport a odpočinek obyvatel. Město Vídeň přenechává městské pozemky za nízkou cenu investorům (neziskové organizace, bytová družstva) za velmi detailně a tvrdě nastavených podmínek (investiční náklady, energetická náročnost, výše nájemného aj.). Záměru předcházela sociologický výzkum, který potvrdil, že v bytovém domě by nemělo být více jak 35 bytů a více jak cca 120 obyvatel (aby obyvatelé jednoho domu vytvořili komunitu). Rezidenční parkování je zásadně řešeno v podzemí. Bytová politika města Vídně je dlouhodobě hodnocena jako nejlepší na světě.

Ing. Jaroslav Šafránek, CSc.

člen pracovní skupiny EPBD II při ČKAIT

Pozice městského inženýra

Městské inženýrství – profesní aktiv ČKAIT vydal pomůcku pro samosprávu, v níž upozorňuje na vhodné postupy.

Zatímco dříve stačil na řešení obecních či městských problémů jeden ekonomicko-technicko-společenský koordinátor – starosta, dnes už ani v nejmenších obcích není možné, aby tuto činnost obsahově pojmul jediný člověk.

Jak zajistit koordinaci oborů při plánování rozvoje obce?

Všechny tyto oblasti vyzdvihují do popředí potřebu existence městského inženýra. Profese, která na jedné straně odborně rozumí problematice materiálového inženýrství, bezpečnostním a zákonným standardům, na druhé straně však má také celostní znalosti o fungování městských systémů. Díky tomu je schopna být rovnocenným partnerem tvůrčích schopností architekta a urbanisty, majícího za úkol navrhovat na základě politické poptávky rozvoj města a urbanizovaných území. Samotný návrh urbanistického rozvoje, ať již v podobě územního plánu, regulačního plánu či územní studie je dnes stále náročnějším úkolem, nad kterým je třeba, aby se sešli právě městský architekt a městský inženýr. Jeden z pozic široké tvůrčí představitivosti a druhý se špičkovou znalostí detailů, norem a již realizovaných infrastrukturních řešení.

Městské inženýrství lze definovat jako obor, který zahrnuje projektování, realizaci a správu staveb technické infrastruktury řešeného území i jejich financování/ocenění. Ve spolupráci s urbanistou vytvářejí koncepce, koordinace, řešení a následný úsporný provoz technické infrastruktury zastavěných i rozvojových území. Navrhuje metodiku řešení v základních technických, technicko-ekonomických a technicko-ekologických záležitostech spojených se zajištěním provozu měst a obcí, zejména při zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod, zásobování energiemi (elektrina, plyn, teplo), dále se jedná o veřejné komunikace v intravilánu, odpadové hospodářství, stavby a zařízení na ochranu před živelnými pohromami (například protipovodňová opatření).

Fungování městského inženýra vychází z požadavků praxe a je podporováno autorizací samostatného oboru v rámci ČKAIT. Z hlediska

technických podmínek v území může být městský inženýr důležitým koordinátorem v podkladech pro rozhodování a v diskusích o rozporných rozvojových záměrech v obcích.

Pomůcka pro samosprávu

V rámci profesního aktivu Městské inženýrství ČKAIT byla zpracována metodická pracovní pomůcka s názvem Úloha městského inženýra ve struktuře samosprávy. Cílem této příručky je představit obecní samosprávě novou odbornost městského inženýra. Měla by současně pomoci při základní orientaci pracovníků samosprávy v organizaci a provozu jimi spravovaných urbanizovaných území, v postupech a významu územního plánování při dodržení zákonných podmínek o ochraně veřejných zájmů a respektování cílů pro udržitelný a hospodárný rozvoj měst a obcí. To vše za spolupráce urbanisty a městského inženýra. Současně vysvětluje základní rozdíly v činnosti městského architekta a městského inženýra a vyzdvihuje nezbytnost jejich vzájemné spolupráce. Znalosti městského inženýra lze současně využít při plánování, správě a provozu veřejné infrastruktury (zásobování energiemi a vodou, kanalizace, hospodaření s odpady, místní komunikace, veřejná prostranství a další).

Městský inženýr proto v sobě snoubí odbornost technických vlastností staveb, jejich ekonomické náročnosti na výstavbu i provoz, zároveň se schopností pojmout jednotlivé infrastrukturní prvky jakou součást celého městského organismu vyskytujícího se uvnitř systému osídlení. Rozumí architektům, urbanistům, územním a dopravním plánovačům, makro i mikroekonomickým procesům a ekonomickým cyklům, orientuje se v legislativě, normotvorbě, fungování veřejné správy a v neposlední řadě chápe celostní vývoj světa i společenské procesy ve vztahu k lidským sídlům.

RNDr. Tomáš Hudeček, Ph.D.

doc. Ing. et Ing. František Kuda, CSc.

Fakulta stavební VŠB-TU Ostrava –
Katedra městského inženýrství

Výkon technického dozoru stavebníka z pozice městského inženýra

Novela stavebního zákona vyžaduje od 1. ledna 2018, a to pod sankcí pro stavebníka až do výše 200 000 Kč, aby technický dozor stavebníka stavby financované z veřejného rozpočtu vykonávala autorizovaná osoba. Dle stanoviska MMR ČR k výkonu činnosti TDS může TDS a autorský dozor vykonávat současně jedna osoba. **Od 1. ledna 2007** na 90 % staveb musí stavebník zabezpečit autorský dozor projektanta. Obcím, které tyto autorizované osoby nasmlované již mají (měly by mít), postačí rozšíření smlouvy. Dozorování inženýrské a současně dopravní stavby vyžaduje člověka s více autorizacemi (dopravák, vodohospodář). SMOČR a MMR

zastává názor, že pokud je stavba víceoborová, pak je TDS dle oboru hlavní stavby. TDS ve větším počtu by obstál v případě, kdyby na stavbách bylo i více stavbyvedoucích z různých oborů. Tzn., aby měl TDS svého partnera ze strany dodavatele stavby. A pro tyto případy by stavebník i dodavatel stavby mohli využít různorodost městského inženýra v jedné osobě. Objevuje se prostor pro větší prosazení pozice městského inženýra.

doc. Ing. et Ing. František Kuda, CSc.



Na okraji průmyslové zóny ve Slavkově u Brna bylo na jaře 2015 postaveno za 27 dní a 15 mil. Kč vývojové a experimentální centrum LIKO-Noe. Hlavním přínosem projektu je adaptace na změnu klimatu především hospodaření s vodou. Autoři: Fránek Architects; Dana Nováková, Libor Musil / LIKO-S, Michal Šperling (kořenová čistírna). Více informací viz ESB 4/2015 (zdroj: LIKO-S).

Představujeme oblast Brno

Se svými 4,5 tisíci členy je nejpočetnější mezi moravskými oblastmi. K jejím úkolům náleží v první řadě služby pro členy z okresů Blansko, Brno, Brno-venkov, Břeclav, Vyškov, Znojmo, Hodonín a podpora orgánů a funkcionářů Komory působících v Brně.

Oblast Brno, která současně plní zastřešující funkci regionální kanceláře, spolupracuje na této úrovni s oblastmi Jihlava, Olomouc, Zlín a Ostrava v otázkách politiky ČKAIT, otázkách odborného vzdělávání členů a publicity ČKAIT.

V sídle kanceláře v domě na Vrchlického sadu 2 v Brně poskytuje zázemí pro členy Komory a orgány Komory oblastní a republikové. K těmto činnostem a orgánům náleží Dozorčí rada a Dozorčí komise ČKAIT, Disciplinární senát ČKAIT, podpora činnosti Zkušebního místa ČKAIT v Brně a spolupráce s Autorizační radou ČKAIT, pořádání akcí celoživotního vzdělávání a spolupráce s Českým svazem stavebních inženýrů. Je zde umístěno pracoviště Informačního centra ČKAIT. Často organizačně zajišťuje pracovní setkání, např. výjezdní zasedání Představenstva ČKAIT nebo jednání inženýrských komor a organizací zemí Visegrádské čtyřky (Polsko – PZIIB, PZITB; Maďarsko – MMK; Slovensko – SZSI, SKSI a Česko – ČSSI, ČKAIT).

Prioritami souhrnu výkonů oblasti jsou podpora členů Komory při výkonu vybraných činností ve stavební profesi, upevňování povědomí o činnostech a poslání Komory a spolupráce se středními odbornými školami a Fakultou stavební VUT v Brně k šíření zájmu o profesi mezi mládeží.

Celoživotní vzdělávání a podpora výkonu profese členů ČKAIT

Přípravu a náplň programů celoživotního vzdělávání (CŽV) řídí výbor oblasti ČKAIT Brno. Každý člen výboru má svěřen okruh působnosti,

resort, ve kterém pracuje a přijímá odpovědnost. Dva zástupci oblasti Brno pracují v řídicí komisi ČŽV na úrovni celé Komory.

Ve spolupráci s Veletrhy Brno se podílí na organizaci Inženýrského dne a následně konference – vždy na zajímavé a aktuální téma. Vstup na stavební veletrh i na tyto akce je pro AO zajištěn zdarma. Součástí stavebního veletrhu je i poradenské centrum ČKAIT, kde je oblast Brno rovněž zastoupena.

Spolupráce s Českým svazem stavebních inženýrů

Oblastní kancelář ČKAIT dlouhodobě velmi úzce spolupracuje s brněnskou pobočkou ČSSI. Většina odborných i společenských akcí pořádaných oběma organizacemi byla konána ve vzájemné součinnosti. Největšímu zájmu se těší jarní a podzimní odborné konference na téma zajímavé stavby. Rovněž odborné exkurze, jako např. Vědecké centrum AdMaS, Čapí hnízdo, Vila Stiassni, LIKO-S ve Slavkově, stavba nového kostela na Lesné, stavba nového koncertního sálu v Brně, parkovací dům na ulici Husova v Brně, Centrální technický dispečing pro město Brno (CTD), Otevřená zahrada v samém centru Brna či exkurze do předvánoční Bratislavy si našly řadu zájemců z obou organizací. Další ročníky společných společenských akcí – adventního večera a plesu ČSSI a ČKAIT – jen potvrdily zájem všech stavebních inženýrů a techniků nejen diskutovat nad odbornými problémy a prohlubovat si vzdělání, ale i setkávat se na různých společenských úrovních.

Výbor oblasti využívá mimořádné příležitosti slavnostního slibu autorizovaných osob po vykonání zkoušky při vstupu do ČKAIT. Ke slibu, který je pořádán třikrát ročně v krásném prostředí auly Fakulty stavební VUT v Brně, se dostaví pokaždé přibližně 120 osob slibujících a jejich rodinných příslušníků a přátel. Výbor oblasti uděluje slibu slavnostní ráz, zve čestné hosty z fakulty a při projevech informuje o činnosti Komory, spolupráci s FAST VUT v Brně a významu Komory pro stavebnictví.

Spolupráce s vysokými školami

Spolupráce s oběma vysokými školami Fakultou stavební VUT v Brně a Lesnickou a dřevařskou fakultou Mendelovy univerzity v Brně má tradiční rámec a realizuje se na odborných konferencích, akcích ČZV ČKAIT, podporou doktorandů na konferenci JUNIORSTAV, oceňováním nejlepších diplomových prací, podporou Studentské vědecké odborné činnosti a šířením informací u studentů o činnosti ČKAIT. Spolupráci směřujeme k tomu, aby absolventi s nejlepšími diplomovými pracemi obdrželi jako jeden z prvních referenčních osobních spisů dokument o udělení ceny ČKAIT. Ceny jsou rovněž oceněny finančně a jsou předány při slavnostní promoci za přítomnosti veřejnosti. Komora tím posiluje povědomí o své působnosti na veřejnosti a nabízí pro studenty technických oborů.

Spolupráce s HZS JmK

Oblastní kancelář Brno poskytuje na základě smlouvy s Hasičským záchranným sborem Jihomoravského kraje (HZS JmK) pomoc odborníků z řad autorizovaných osob při řešení akutních situací při požárech, živelných pohromách a komplikovaných zásazích.

Exkurze LIKO-S ve Slavkově

Česká výrobní a stavební rodinná firma LIKO-S zahájila svou činnost v roce 1992 a dnes je špičkou v oboru interiérových příček a zelených řešení. Společnost vyvíjí, vyrábí a instaluje příčky a mobilní stěny do kancelářských prostor po celém světě. Interaktivní dotykové stěny SMART-i-WALL®, designové laminované sklo LIKO-Glass nebo akustické panely SilentPET jsou jedny z aktuálních novinek.

Druhým důležitým pilířem je vývoj zelených střech, fasád a technologií, které reflektují dnešní klimatické problémy a přinášají řešení pro přírodní tepelnou stabilizaci budov. Většinu zisku investuje LIKO-S do výzkumu a vývoje. Díky tomu mohl vzniknout systém Živých staveb nebo patentované zelené fasády. Jejich vývojové centrum LIKO-Noe® – experimentální zelená budova – ukazuje, jak budou kancelářské budovy vypadat v budoucnosti. Objekt pracuje pouze s energiemi z přírodních zdrojů a přírodou samou. Získávání energie ze slunce je dnes již standard. Důležité jsou však zelené střechy a fasády, které dokáží udržet vodu a v horkých dnech postupným odparem akumulovaných srážek ochlazovat sebe i své okolí. Fasádní kořenová čistírna zase umí zpracovat vyprodukované odpadní vody a využít je pro závlahu stěn nebo schraňovat v přilehlém retenčním jezeru. Celý objekt tak umožňuje návrat ke kořenům moderní cestou.

Centrum vědy AdMaS (Advanced Materials, Structures and Technologies)

Oblast Brno uspořádala v listopadu 2017 pro své členy a případné další zájemce prohlídku moderního centra vědy AdMaS. Výsledný dojem z prohlídky a získané informace dokazují, že AdMaS není jen prázdná skořápka, ale fungující vědecko-výzkumné centrum.

Jedná se nejen o centrum vědy, ale o komplexní výzkumnou instituci v oblasti stavebnictví, která je součástí Fakulty stavební Vysokého učení technického v Brně. Centrum se zaměřuje především na výzkum, vývoj a aplikace pokročilých stavebních materiálů, konstrukcí a technologií v oblasti stavebnictví, dopravních systémů a infrastruktury měst a obcí.

Pro potřeby stavebníků se zde řeší studie proveditelnosti a posuzování ekonomické efektivity stavebních investic. Centrum AdMaS je také oprávněno zpracovávat a podávat znalecké posudky ve smyslu zákona. Fakulta stavební je totiž znaleckým ústavem, zapsaným v seznamu znaleckých ústavů vedených Ministerstvem spravedlnosti ČR pro obory znalecké činnosti stavebnictví, geodzie a kartografie.

Centrum AdMaS nabízí možnost spolupráce různým subjektům v soukromé i veřejné sféře.

Přínosem jsou odborné kapacity vědeckých pracovníků, ale i nabídka využití nejmodernějšího přístrojového vybavení.

Konkrétní formy spolupráce nabízí tyto výzkumné skupiny:

- Mikrostruktura stavebních hmot;
- Technologie stavebních hmot;
- Konstrukce a dopravní stavby;
- EGAR – aplikovaný výzkum v oblastech technologií životního prostředí, geotechniky a geodzie;
- Matematické modelování.

V rámci prohlídky se účastníci za odborného vedení seznámili s chodem centra, prohlédli si prostory pro práci především mladých vědců a získali informace o nejnovějších přístrojích.

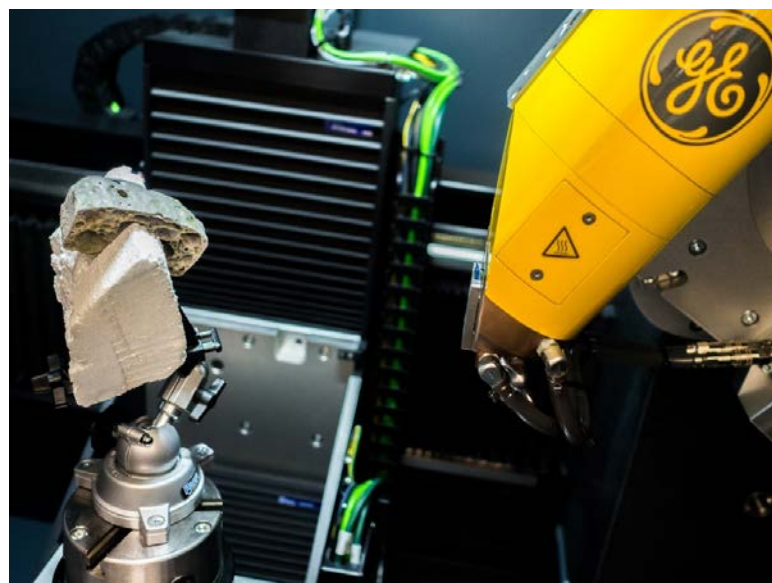
V exteriéru se potom seznámili s probíhajícím výzkumem v oblasti zelených střech.

Ing. Svatava Henková, CSc.

výbor oblasti ČKAIT Brno

Ing. Alena Kozáková

tajemnice kanceláře ČKAIT Brno



RTG tomograf v brněnském centru vědy AdMaS umožňuje nedestruktivně zkoumat i vnitřní strukturu vzorku. Rozsah rozlišení je od milimetrů až po nanometry. Metoda rentgenové počítačové tomografie umožňuje získat třídimenzionální model zkoumaného vzorku nedestruktivním a bezdotykovým způsobem. Ve spojení se špičkovým softwarovým zařízením lze tuto metodu využít nejen pro rekonstrukci vnitřní struktury materiálů, ale rovněž tak pro jedinečné metrologické aplikace atd. (zdroj: oblast ČKAIT Brno)

Kaple v Letkovicích se posunula o tři metry

Ve čtvrtek 20. září 2018 se dovršila několik let připravovaná akce – přesun památkově chráněné kaple sv. Jana Nepomuckého a Panny Marie na návsi v Ivančicích – Letkovicích z roku 1884 tak, aby uvolnila prostor pro rekonstrukci návsi a průjezdní komunikace III. třídy podle současných norem.



Po protažení příčniců z ocelových nosníků HEB 260 byly pod tyto vloženy 2 ks podélných ocelových nosníků HEB 260 délky 9 m, za které byla kaple zvednuta a přemísťována. Odtržení od základové spáry a vyzvednutí bylo provedeno pomocí dvou jeřábů LTM 1300 a LTM 1500. (zdroj: oblast ČKAIT Brno)

Po výstavbě silniční komunikace začalo být kolem kaple těsně a kaple se tak stala častým terčem pro projíždějící vozidla. Fatálně skončil přímý náraz motocyklisty v osmdesátých letech a kaple se opravila. Na přelomu století se osobní auto zastavilo až u oltáře a kaple se opět opravila. Nákladní automobil narazil v zimě 2017 do kaple a utrl celý roh.

Město se proto snažilo nalézt způsob, jak průjezdný profil kolem kaple zajistit. Variantou bylo úplné odstranění nebo otočení kaple, což narazilo na památkovou péči. Rozebrání a opětné složení kaple ze stávajících prvků bylo finančně velmi nákladné. Porovnávaly se dva způsoby posunutí, jeden po kolejové dráze jako u kostela v Mostě a druhý pak přesun pomocí jeřábu. Po schválení předpokládaných finančních nákladů městem byla při veřejné soutěži vybrána firma ULAS s.r.o. s variantou jeřábového přesunu.

Přípravy na přemístění tak trvaly déle než dva měsíce. Zvláštním oříškem bylo různé založení zvonice a kaple, což vyřešilo zmonolitnění podkladového roštu. Nakonec se celá budova podle výpočtu statika ještě stáhla obručemi. Pod ztuzující rošt základů kaple byly umístěny ocelové nosníky, za které jeřáby měly kapličku zvednout a přeložit na nový železobetonový základ. Soudržnost vlhkého jílovitého podloží pod objektem kaple ale způsobilo přísátí její střední části. Obě části, zvonice a kaple, se tak začaly proti sobě naklánět a hrozilo jejich zborcení do sebe. Po poradě se statikem se přistoupilo na změnu úvazu podél objektu na kratším rozpětí nosného prvku základového roštu. Po dlouhých hodinách příprav a kontrole nového úvazu došlo na závěrečný pokus o odtržení objektu kaple. Jeřáby, které velmi přesně koordinovaly zvyšování napětí, ukazovaly zatížení 167 tun, když se objekt kaple pohnul a pak velmi plynule zvedl asi o 3300 mm. Technici s napětím kontrolovali stav kaple. Vše však bylo v naprostém pořádku. Ani diagnostika prováděná pomocí čtyř kamerových systémů neukázala na zavěšeném objektu během 30 minut žádné poruchy nebo změny. Při přesunu nakonec praskla jen jedna zeď. „S prasklinami jsme počítali, na novém místě ji snadno opravíme,“ ujistil investiční technik města Ivančice Ing. Josef Janíček.

Ing. Josef Janíček

výbor oblasti ČKAIT Brno

Stavba Jihomoravského kraje 2018

Svaz podnikatelů ve stavebnictví v Jihomoravském kraji pod záštitou Jihomoravského kraje vyhlašuje 17. ročník soutěže Stavba Jihomoravského kraje 2018. Do soutěže mohou být přihlášena díla zhotovená subjekty se sídlem v Jihomoravském kraji nebo subjekty, jejichž realizující organizační jednotka má sídlo v Jihomoravském kraji (alespoň dodavatel a projektant).

Uzávěrka přihlášek je 15. února 2019.

www.stavbajmk.cz

11. setkání českých a slovenských inženýrů na hranici ve Velkých Losinách

Poslední mezinárodní akcí v letošním roce, kterou uspořádala z pověření představenstva komory ostravská oblast, bylo v termínu 19.–20. října 2018 Setkání na hranici s členy Slovenské komory stavebních inženýrů a Slovenského svazu stavebních inženýrů.

Z české strany (ČKAIT a ČSSI) se zúčastnilo 24 členů, ze slovenské strany (SKSI a SZSI) 17 členů. Českou delegaci vedl Ing. Pavel Křeček, předseda ČKAIT, ČSSI zastupoval Ing. Adam Vokurka, Ph.D., prezident. Slovenskou delegaci vedl prof. Dipl.-Ing. Dr. Vladimír Benko, Ph.D., předseda SKSI, SZSI zastupoval viceprezident Ing. Milan Plevák, Ph.D.

Setkání proběhlo v hotelu Diana ve Velkých Losinách. Celé páteční odpoledne probíhalo jednání o činnostech obou komor a svazů, o stavu a změnách právních předpisů, a o jejich dopadech na stavebnictví.

Ing. Svatopluk Bijok

předseda výboru oblasti ČKAIT Ostrava



11. setkání na hranici bylo zakončeno sobotní odbornou exkurzí na ocelovou konstrukci Stezky v oblacích na Dolní Moravě s odborným výkladem projektantů. (zdroj: oblast ČKAIT Ostrava)

Exkurze za technickými zázraky švýcarské železnice

Oblast Ostrava zorganizovala v létě 2018 dvě exkurze do Švýcarska s názvem Švýcarsko – technický zázrak v zeleném srdci Evropy. Exkurze byla zaměřena na architekturu a železniční dopravu ve vysokohorských podmínkách. Pěkné hodnocení exkurze zaslal jeden ze zúčastněných Ing. Ladislav Pazdera, CSc.: „Mosty, viadukty a tunely na 140 km dlouhé trati Bernina Express s rozchodem 1000 mm z Churu (584 m n. m.) do stanice Ospizio Bernina (2253 m n. m.) jsou lahůdkou pro každého stavbaře. Totéž platí pro ozubnicovou dráhu na Jungfraujoch s nejvyšší položenou železniční stanicí v Evropě (3454 m n. m.), super-ozubnicovou dráhu na Pilatus-Kulm (2132 m n. m.) se sklonem 46° i visutou lanovku z Pilatus do Lucernu. Všimli jsme si typů pohonů, spřáhel, zabezpečovacího zařízení apod. Je vskutku pravdou, že pokud ve Švýcarsku nejedete vlakem, vlastně jste tam vůbec nebyli.“

Ing. Svatopluk Bijok

předseda výboru oblasti ČKAIT Ostrava



Originální výhybka na ozubnicové dráze na Pilatus (zdroj: oblast ČKAIT Ostrava)

Zpráva z konference Zakladanie stavieb 2018

V tradičním říjnovém termínu se ve Staré Lesné uskutečnil jubilejní 20. ročník mezinárodní konference Zakladanie stavieb 2018. Organizačním garantem konference byl opět Ing. Ján Kysel', prezident Spolku statiků Slovenska, tradičními odbornými guaranty byli prof. Ing. Jozef Hulla, DrSc., a prof. Ing. Peter Turček, Ph.D. (oba Stavebná fakulta STU Bratislava). Generálním partnerem konference byla firma KELLER, s.r.o.

Přednášky byly věnovány jednak poruchám staveb vzniklých chybným založením případně chybným postupem při následných pracích v sousedství. Sem patřila přednáška prof. Hully a Ing. Josefa Čambala Havárie a rekonstrukce opevnění barokního zámku v Holíči nebo přednáška Ing. Jána Ďurici Porucha základu Kamera v Kremnici. Velice zajímavými příspěvky byly přednášky Zakládání mostního objektu v sesuvném území autorů Ing. Viktora Tótha a Ing. Lubomíra Kožleje a Zlepšování podloží na přechodové oblasti

silničního násypu a mostního objektu autorů Ing. Agnieszky Malické, Ing. Viktorie Petkové a Ing. Michala Rejduga. Rovněž zajímavá byla přednáška na téma Zkušenosti z realizace pažené stavby s rozepřením v Bratislavě na břehu Dunaje autorů Ing. Antona Vyskoče a Ing. Luboše Hruštince.

Součástí konference bylo i slavnostní představení publikace Vybrané statě z konstrukcí namáhaných dynamickými a seismickými účinky autorů prof. Ing. Jána Hudáka, CSc., a Ing. Bohumila Bohunického, kterou vydal Spolek statiků Slovenska. Sborník přednášek z konference i výše uvedenou publikaci si mohou zájemci z řad členů ČKAIT prostudovat v knihovně ČKAIT nebo objednat na adrese karlovyvary@ckait.cz.

Ing. Svatopluk Zídek

Kolegium pro technické památky ČKAIT & ČSSI

Národní soutěž stavebních průmyslovek

Slavnostní vyhlášení 1. kola Národní soutěže studentů středních průmyslových škol stavebních se uskutečnilo 15. září 2018 v prostorách Matheyho sálu v Centru stavitelského dědictví v Plasích.

Na přípravě a organizaci této akce se podílely ČKAIT, ČSSI a Fakulta stavební ČVUT. Soutěž se konala v prostorách stavební fakulty ČVUT v Praze a její průběh byl dle hodnocení studentů i zúčastněných pedagogů velice zajímavý a úspěšný. Všichni členové prvních tří vítězných týmů mají, na základě rozhodnutí děkanů stavebních fakult, po předložení diplomu vítěze soutěže garantováno přijetí na kteroukoli ze stavebních fakult ČVUT v Praze, VUT v Brně a VŠB–TU v Ostravě, a to bez povinnosti absolvovat přijímací řízení.

Průběh národního kola

Soutěže se zúčastnily čtyři tříčlenné týmy studentů, které v minulém školním roce zvítězily v regionálních soutěžích třetích ročníků stavebních průmyslových škol a přihlásili se do národního kola.

Program soutěže byl zaměřen na odborné znalosti a vědomosti, i na schopnost jejich uplatňování a praktického využívání. Soutěžní tým předložil projekt rodinného domu jako výsledek své ročníkové práce. Dále studenti řešili praktické úkoly, museli prokázat znalost konstrukčních zásad a předpisů, a to ve stanoveném čase. Poslední částí soutěže byl vědomostní kvíz, ve kterém soutěžící ukázali přehled svých odborných i všeobecných znalostí.

Porotu tvořili zástupci jednotlivých regionů, Představenstva ČKAIT a prezidia ČSSI. Předsedou odborné poroty byl prezident ČSSI a proděkan stavební fakulty Ing. Adam Vokurka, Ph.D.

Zvítězili studenti z Ústí nad Labem

Vyhlašování probíhalo v krásném prostředí Centra stavitelského dědictví v Plasích. Týmy se umístily v tomto pořadí:

1. místo: Petr Kuchařík, David Majerik a František Papík;
SPŠ stavební a SOŠ stavební a technická v Ústí nad Labem
2. místo: Kamil Malý, Martin Plocek a Martin Šulc;
SPŠ stavební Hradec Králové
3. místo: Hana Fialová, Michal Jaroš a Miroslav Němec;
SPŠ stavební, Plzeň



Vítězný tým studentů SPŠ stavební a SOŠ stavební a technické v Ústí nad Labem – Petr Kuchařík, David Majerik, František Papík (foto: Mgr. Soňa Rafajová)

4. místo: Jakub Kuchař, Ivana Řezníčková a Roman Warta;

SPŠ stavební Valašské Meziříčí

Ceny předali předseda ČKAIT Ing. Pavel Křeček, prezident ČSSI Ing. Adam Vokurka, Ph.D., a ředitel Muzea architektury a stavitelství PhDr. Martin Ebel, Ph.D.

Všem studentům gratulujeme k významnému úspěchu a děkujeme za jejich účast. Předpokládáme, že se za několik let setkáme na půdě ČKAIT, kde si již jako vystudovaní inženýři nebo technici podají přihlášky k autorizaci v oborech, které jim můžeme nabídnout.

Ing. Petr Kuneš, CSc., odborný garant soutěže

Ing. Svatopluk Zídek, člen Představenstva ČKAIT

Ing. Dominika Hejduková, vedoucí Střediska vzdělávání a informací ČKAIT



Redakce časopisu Z+i vám přeje, aby vaše mosty a stavby přežily nejméně dalších 100 let.

Hrad Rabí

6. zlatá pamětní mince edice Hrady –
cyklus zlatých mincí České národní banky



Česká národní banka emitovala 18. září 2018 šestou zlatou pamětní minci v nominální hodnotě 5000 Kč. Náklad je 7300 ks ve špičkové (proof) kvalitě a 3100 ks v provedení b.k. Ryzost je 999,9/1000 Au, hmotnost 15,55 g, průměr 28 mm. Autorem mince je Asamat Baltaev, Dis. Ražba: Česká mincovna.

Rabí je zřícenina nejrozsáhlejšího hradu ležící na vyvýšeném ostrohu nad řekou Otavou v nadmořské výšce 540 metrů. Od počátku 14. století stávala na místě dnešního hradu tvrz pánů z Velhartic. V červnu roku 1421 byla obléhána a dobyta husity, zřejmě zde přišel o své druhé oko husitský vojevůdce Jan Žižka z Trocnova. V 15. století proběhla rozsáhlá přestavba, při níž došlo k rozšíření rozlohy hradu a bylo zesíleno jeho opevnění, které v té době patřilo k nejvyspělejším systémům v Evropě. Uprostřed byl postaven donjon s obytnou i obrannou funkcí, celková rozloha hradu (asi 1 hektar) byla rozčleněna na tři části, které bylo možné hájit samostatně. Za Půty Švihovského z Rýzmburka došlo k rozkvětu panství, na stavebních úpravách se podílel i stavitel Benedikt Rejt. Jeho synové se však zadlužili a hrad museli prodat. Hrad byl vyplněn během třicetileté války a v 18. století vyhořel. Částečně byl renovován od roku 1920 Spolkem pro zachování památek. V současnosti je přístupný veřejnosti, v rekonstruovaných prostorách je umístěno malé muzeum. Hrad je od roku 1978 národní kulturní památkou.



1. cena za rekonstrukci: Oprava polyfunkčního objektu AKdent, Brno



Stavba Jihomoravského kraje 2017



1. cena za dopravní stavbu: Revitalizace trati Břeclav – Znojmo